

**SAVIO SZENT DOMONKOS
KATOLIKUS ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS
ÓVODA**

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2025

TARTALOMJEGYZÉK

1. A PEDAGÓGIAI PROGRAM PREAMBULUMA.....	5
1.1. Intézményi adatok.....	5
1.1.1. Az intézmény alapítója, az alapító okiratot jóváhagyó határozat száma, az intézmény fenntartója, jogállása.....	5
1.1.2. Az intézmény székhelye	5
1.1.3. Az intézmény telephelyei	5
1.2. Az intézmény helyzete, háttere.....	7
1.2.1. A békéscsabai egyházközség katolikus iskoláinak múltjából	7
1.2.2. A gerendási óvoda	8
1.2.3. Telekgerendás	8
1.2.4. A gerendási iskola	9
1.2.5. A kamuti óvoda és iskola.....	9
1.2.6. A nagybánhegyesi óvoda és iskola.....	9
1.2.7. A végegyházi óvoda és iskola	10
1.3. Az intézmény küldetésnyilatkozata	11
1.4. A pedagógiai program törvényi háttere	11
1.4.1. Az egyház álláspontja.....	11
1.4.2. Állami rendelkezések	12
2. AZ ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA.....	13
2.1. Bevezetés	13
2.1.1. Küldetésünk	13
2.1.2. Az egyház nevelésre irányuló alapelvei	14
2.2. Gyermekkép, óvodakép	14
2.2.1. Katolikus gyermekképünk	14
2.2.2. Katolikus óvodaképünk	14
2.3. A katolikus óvodai nevelés feladatai	15
2.3.1. Hitre nevelés	15
2.3.2. Az egészséges életmód alakítása	16
2.3.3. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	17
2.3.4. Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés	19
2.4. A katolikus óvodai élet megszervezésének elvei	20
2.4.1. Személyi feltételek	21
2.4.2. Tárgyi feltételek.....	21
2.4.3. Az óvodai élet megszervezése	21
Iskola-előkészítő foglalkozások	22
2.4.4. A gyermek fejlődésének nyomon követése	23
2.4.5. Az óvoda kapcsolatai.....	23
2.5. A gyermek személyiségének fejlődését, közösségi életre történő felkészítését fejlődésének segítését biztosító nevelési feladatok, tevékenységek.....	25
2.5.1. Hitre nevelés	25
2.5.2. Játék.....	26
2.5.3. Verselés, mesélés.....	27
2.5.4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	28
2.5.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka.....	29
2.5.6. Mindennapos mozgás	30
2.5.7. A külső világ tevékeny megismerése	32

2.5.8. Munka jellegű tevékenységek	33
2.5.9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás	34
2.6. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztését, fejlődésének segítségét biztosító nevelési feladatok, tevékenységek.....	35
2.6.1. A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek.....	36
2.6.2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek egyéni fejlesztését, fejlődésének segítségét biztosító nevelési feladatok, tevékenységek.....	37
2.6.3. Kiemelten tehetséges gyermek egyéni fejlesztését, fejlődésének segítségét biztosító nevelési feladatok, tevékenységek.....	37
2.6.4. Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek egyéni fejlesztését, fejlődésének segítségét biztosító nevelési feladatok, tevékenységek.....	38
2.7. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	40
AZ ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA	42
3. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA.....	42
3.1. Pedagógiai alapelvek, értékek, célok, feladatok. A nevelő-oktató munka eszközei és eljárásai.....	42
3.1.1. Pedagógiai munkánk konkrét céljai:.....	45
3.1.2. A Savio Szent Domonkos Katolikus Általános Iskola feladata:	46
3.1.3. Nevelő-oktató munkánk eljárásai, eszközei	47
3.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	47
3.3. Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	49
3.3.1. A teljes körű egészségfejlesztés célja.....	49
3.3.2. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő tevékenységek	50
3.4. Az elsősegély – nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai tervek ..	51
3.5. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	52
3.6. A tanulónak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje	56
3.7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje.....	56
3.7.1. Különleges bánásmódot igénylő tanulók.....	57
3.7.2. A szociális hátrányok enyhítését az alábbi tevékenységek szolgálják	61
3.8. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység	62
3.9. A pedagógusok feladatai, a közösségi nevelés tartalma, az osztályfőnök feladatai. 64	
3.9.1. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatai:.....	64
3.9.2. Az osztályfőnök feladatai és hatásköre	65
3.10. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	66
3.10.1. A diákok és a pedagógusok együttműködésének formái:	66
3.10.2. A szülők, a tanulók és az intézmény együttműködésének formái:.....	67
3.11. A tanulmányok alatti vizsgák, felmérések, mérések	68
3.12. A felvétel és az átvétel szabályai	69
4. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE	72
4.1.Óraterv	72
4.2. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	74
4.3. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok megvalósításának szabályai	74
4.3.1 Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	74

4.3.2 A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	75
4.3.3 Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	75
4.3.4 A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	76
4.4. A mindennapos testnevelés, testmozgás	76
4.5. Választható tantárgyak, foglalkozások szabályai	77
4.6. A tanulók tanulmányi munkájának írásban, szóban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei	78
4.6.1. Tanulmányi munka	78
4.6.2. Az írásbeli feladatok formái, rendje, korlátai:	79
4.7. Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje	80
4.8. Az otthoni, délutáni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei	82
4.9. A tanulók jutalmazásával összefüggő, a tanulók magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek	83
4.9.1. Magatartás	83
4.9.2. Szorgalom	84
4.9.3. Jutalmazás	85
4.9.4. Büntetés	87
4.10. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	88
4.11. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek	88
4.11.1. Egészségnevelés	88
4.11.2. Környezeti nevelés	90
4.12. Digitális oktatás	91
4.13. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	95
4.14. A hitre nevelés eszközei, formái, módszerei	95
4.15. Az iskola könyvtár-pedagógiai programja	96
4.15.1. Az iskolai könyvtár fogalma:	96
4.15.2. Az iskolai könyvtár helye az iskola életében	97
4.15.3. Az iskola könyvtár-pedagógiai programja és céljai	97
4.15.4. Digitális környezet a köznevelésben - EFOP-3.2.3-17	99
4.16 A pedagógusok teljesítményértékelési rendszere (TÉR)	102
4.17. A mobiltelefonok és digitális eszközök használatának szabályozása – Tiltások, korlátozások és kivételek	103
4.18. Tiltott tárgyakra vonatkozó eljárásrend szabályai	103
4.19. Az új pedagógus-továbbképzés rendszer	103
5. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	105
5.1. Legitimációs záradék	105

1. A PEDAGÓGIAI PROGRAM PREAMBULUMA

1.1. Intézményi adatok

Intézményünk elnevezése: Savio Szent Domonkos Katolikus Általános Iskola és Óvoda

OM azonosítója: 028269

Székhelye: 5600 Békéscsaba, Szarvasi út 31.

Levelezési címe: 5600 Békéscsaba, Szarvasi út 31.

Honlapja: www.saviokatolikusiskola.hu

Az intézmény típusa: Többcélú, közös igazgatású közoktatási intézmény (óvoda és általános iskola)

1.1.1. Az intézmény alapítója, az alapító okiratot jóváhagyó határozat száma, az intézmény fenntartója, jogállása

Az intézmény alapítója: Szeged-Csanádi Egyházmegye

Címe: 6720 Szeged, Aradi vértanúk tere 2.

Az alapítás ideje: 1994. június 7.

Az intézmény fenntartója: Szeged-Csanádi Egyházmegye, 6720 Szeged, Aradi vértanúk tere 2. A fenntartói jogokat a Szeged-Csanádi Egyházmegye megbízása alapján a Szent Gellért Katolikus Iskolai Főhatóság (továbbiakban SzeGeKIF), 6720 Szeged, Aradi vértanúk tere 2. gyakorolja.

Az intézmény alaptevékenysége:

Békéscsaba és vonzáskörzetébe tartozó települések, illetve Telekgerendás, Gerendás, Kamut, Nagybánhegyes és Végegyháza lakosságának igényeit figyelembe véve, keresztény szellemű általános iskolai és óvodai nevelő-oktató tevékenység a katolikus egyház hagyományai szerint.

Az alapító okirat száma, kelte: Ikt. sz. 170/2025, 2025. április 24.

A működési engedély száma, kelte: BE/08/243-8/2025, 2025. június 11.

A működési engedélyt kiadó szerv: Békés Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály, Szociális, Gyámügyi és Oktatási Osztály

1.1.2. Az intézmény székhelye

001. Savio Szent Domonkos Katolikus Általános Iskola és Óvoda

5600 Békéscsaba, Szarvasi út 31.

Telefon/fax: 66/323-524

Mobil: 20/220-92-23

Gazdasági iroda: 20/612-15-64

E-mail: savioiskola@gmail.com

1.1.3. Az intézmény telephelyei

002. Általános iskola (4 évfolyam)

5675 Telekgerendás, Ady Endre u. 10.

Tel.: 06/20-775-29-57

E-mail: telekgerendas@saviokatolikusiskola.hu

003. Óvoda

5925 Gerendás, Petőfi u. 1.

Tel./fax: 20/233-49-69

E-mail: gerendas.ovi@gmail.com

004. Általános iskola

5925 Gerendás, Fürdő u. 14.

Tel.: 20/228-98-31

E-mail: iskolagerendas@gmail.com

005. Óvoda

5673 Kamut, Petőfi u. 6.

Tel.: 20/423-38-65

E-mail: kamutiovi@gmail.com

006. Általános iskola

5673 Kamut, Petőfi u. 49.

Tel.: 20/776-95-32

E-mail: kamutiiskola@gmail.com

007. Óvoda

5668 Nagybánhegyes, Erzsébet királyné u. 29.

Tel.: 20/261-96-57

E-mail: nagybanhegyesovoda@gmail.com

008. Általános iskola

5668 Nagybánhegyes, Kossuth u. 66.

Tel.: 20/262-45-41

E-mail: nagybanhegyes.savio@gmail.com

009. Óvoda

5811 Végegyháza, Széchenyi út 9.

Tel.: 20/262-85-43

E-mail: vegegyhaziovi@gmail.com

010. Általános iskola

5811 Végegyháza, Széchenyi út 34.

Tel.: 20/263-18-93

E-mail: vegegyhazaiskola@gmail.com

1.2. Az intézmény helyzete, háttere

1.2.1. A békéscsabai egyházközség katolikus iskoláinak múltjából

Egyházközségünk 258 évvel ezelőtt, 1750-ben lett önálló plébánia. Iskolaalapításra azonban csak néhány évvel később, 1756-ban, Budinszky György plébánossága idején került sor. Az első tanító, aki egyben az egyházközség kántora is volt, Bayek József.

Az első iskola az akkori kegyuraság, a Harruckern család anyagi áldozatából vásárolt magánházaiban kezdte meg működését, amely egyben a kántorlak is volt. Az új iskola, immár a templom közelében, Bitskoss János plébánossága idején, az 1810-es években épül fel, az egyházközség jelentős anyagi áldozatával.

Az 1868-ban elfogadott első népiskolai törvény szabályozta a felekezetek iskolafenntartói jogait és kötelezettségeit is. Az új követelmények, a gyarapodó gyermeklétszám több új iskola építésére kényszerítette az egyházközséget, súlyosan megterhelve a rendelkezésre álló jövedelmi forrásokat. A múlt század utolsó évtizedeiben épült a Szarvasi úti, a Kossuth téri, a kétsopronyi tanyai iskola, ez utóbbi a Laurinyecz család nagylelkű adományának segítségével. Amikor 1948-ban az egyházi iskolákat államosították, már négy belterületi és Kétsopronyban két tanyai iskolát vettek el minden ellenszolgáltatás nélkül az egyházközségtől.

A 1990-es évek elején a békéscsabai családok egy része az új idők új szelét megérezve célul tűzte ki egy keresztény iskola megalapítását. Az 1992/93-as tanév végén a Szarvasi út 31. szám alatti ingatlant – amelyben állami iskola működött – kiürítették, így a korábban is az egyházközség tulajdonában lévő épület visszakerült jogos tulajdonosához.

1994. július 1-jén Gyulay Endre Szeged-Csanádi megyés püspök atya megalapította a Katolikus Általános Iskolát, melynek fenntartója a Szeged-Csanádi Püspökség lett. Az 1994/95-ös tanévet 7 évfolyamon 84 tanulóval indították.

Az eltelt évek alatt iskolánk tanulóinak létszáma folyamatosan nőtt. Egyre több család ismerte fel, hogy gyermekének/gyermekének a magas színvonalú oktatás mellett a keresztény értékrenden alapuló nevelést szeretné biztosítani. Bővült az épület is, 2004-ben egy új, modern épületszárnyal gazdagodtunk.

Mára a békéscsabai katolikus iskola ismert és elismert lett a városban, beépülve a megyeszékhely oktatási rendszerébe. Jól felszerelt informatika terem, természettudományos szaktanterem, szertárak, tágas osztálytermek biztosítják a feltételeket a tanuláshoz. A tágas udvar, a szép, új tornaterem, a játszótér – lehetőség a szabadidő értelmes eltöltésére. Reméljük, hogy egy újabb bővítéssel sikerül minden tervünket, álmunkat megvalósítani.

A békéscsabai iskolának beiskolázási körzete nincs, elsősorban a békéscsabai és a környező településeken élő keresztény családok gyermekeit várja, de nyitott mindenki számára, aki elfogadja pedagógiai hitvallását, értékrendjét.

Iskolánk a katolikus egyház iránt elkötelezett intézményként működik, és ennek megfelelően a gyermekek és tanulók felvételénél figyelembe veszi a keresztény értékrend és az egyház tanításának elfogadását.

A telephelyeken – Gerendáson, Kamuton, Nagybánhegyesen és Végegyházán – csak az általunk működtetett óvoda és iskola van, ennek megfelelően minden a településen lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező óvodai nevelésben részt venni köteles gyermeket és tanköteles tanulót felveszünk. Telekgerendáson az óvoda önkormányzati fenntartás alatt működik, így ez a kötelezettségünk csak az iskolára vonatkozik.

1.2.2. A gerendási óvoda

A gerendási óvoda 1992. március 1-jén lett katolikus óvoda, 2008. szeptember 1-től került a Savio Szent Domonkos Katolikus Iskola és Óvodához.

Békés megyében, Orosháza és Békéscsaba között található Gerendás község, ahol óvodánk – egyetlen óvodaként - működik. A rendszerváltás idején – mivel a tanácsi óvoda életveszélyessé vált – az önkormányzat képviselőtestülete úgy döntött, hogy a már megüresedett alsó tagozatos iskolát – a volt egyházi tulajdont – visszaadja az egyházközségnek, azzal a feltétellel, hogy ott óvodát alakítson ki a faluban élő gyermekek számára. Szigeti István plébános nagy szeretettel, igyekezettel és hozzáértéssel látott munkához. Négy hónap alatt újjávarázsolta a lepusztult épületet. Éppen befejezte a felújítást, amikor szólította az Úr, Szűz Mária mennybevételének napján. Az utazó, ha meglátja a falusi viszonylatban monumentális épületet, óhatatlanul is rajta felejtí a szemét. Nem csak az épület impozáns, a környezete is az: tágas előkert veszi körül, fásított, füves park övezi az épületet. A csoportszobák tágasak, világosak, jól szolgálják az óvoda használóit. A járulékos helyiségek a célnak megfelelnek. Óvodánk napköziotthonos, a falu központjában, a templom szomszédságában található.

1.2.3. Telekgerendás

Telekgerendás község története az 1950-es évekre nyúlik vissza. A Felsőnyomásként számon tartott településen a békéscsabai állami gazdaság telephelyet létesített, valamint termelő szövetkezetet hoztak létre az idetelepülők.

A terület őslakosai tanyás gazdálkodást folytató szlovák földművesek voltak, akik a csabai határban telepedtek le a XVIII. század második felében. Az 1890-es évekre megépült az egyházi iskola, kialakultak a „tanyasorok”.

1949-ben megalakult a Felsőnyomási Állami Gazdaság, melynek dolgozói részére lakásokat építettek. A Tanyai Tanácsok 1950-ben új települést jelöltek ki, mely a 47-es főút mellett, a Telekgerendás nevet kapta. A település és környékének életét mindig is a mezőgazdaság és az ahhoz kapcsolódó tevékenységek határozták meg.

A település virágkorát a 70-es és a 80-as évek elején élte. A 90-es években a fejlődés üteme lelassult. A szövetkezet és az állami gazdaság szétesése után megjelentek a magángazdaságok. Telekgerendás infrastrukturális ellátottsága jó, a vonalas infrastruktúra szerkezete a Békéscsabával kialakított szoros kapcsolatot jelzi.

Az oktatásról:

A tanyasi iskolák folyamatosan megszűntek, majd 1954-ben felépült az iskola első épülete, mely két tantermes volt, és egyben közösségi célokat is szolgált. A gyermekek számának növekedésével az iskolát is bővíteni kellett, így 1961-ben felépült a most is használatos „nagy iskola”. 1986-ban tornateremmel és további tanteremmel bővítették.

A Telekgerendási Általános Iskola 1-4. évfolyama 2008. szeptember 1-vel csatlakozott a Savio Szent Domonkos Katolikus Általános Iskolához. A katolikus egyház ezzel biztosította az alsó tagozatos korú kisgyermekek részére a helyben való tanulás lehetőségét. Megkímélve a mindennapos utazás veszélyeitől őket. A katolikus vallás alapelvei szerint folyik a nevelő-oktatói munka az intézményben, bevonva a családokat is.

A kamuti óvoda és iskola, valamint a gerendási iskola 2011. szeptember 1-től tartozik intézményünkhez.

1.2.4. A gerendási iskola

Gerendás község mai területének népessége az 1850-es évek végétől kezdett gyorsan nőni, amikor az Apponyi birtok Korossy Camilló irányítása alá került. A hithű katolikus Korossy a major cselédek számára igyekezett minden vonatkozásban a lehető legjobb ellátást biztosítani. 1862-ben gróf Apponyi György vallásos érzületből kifolyólag, gerendási birtokán egy díszes kápolnát építtetett. Az első iskola, a katolikus templom elkészültének évében nyílt meg. A békéscsabai határban ez volt első, és 31 éven át az egyedüli magyar tannyelvű iskola. Első tanítójának nevét sajnos nem ismerjük. 1874-től 18 éven keresztül Szentkereszty Ede tanított. Gerendáson az egyházi iskolák az 1948-ban bekövetkezett államosításig, több épületben, számos gyerek nevelését, oktatását végezték lelkes fiatal pedagógusok. 1964 szeptember elsején kezdődött meg a tanítás az új, korszerű épületben, ami 1989 és 1992 között három tanteremmel és tornateremmel bővült. 1991-ben az önkormányzat visszaadta a volt egyházi tulajdonú iskola épületét, ahol azóta katolikus óvoda működik. 2011. szeptember elsejétől az iskola is a katolikus egyház fenntartásába került, a békéscsabai Savio Szent Domonkos Katolikus Általános Iskola és Óvoda telephelyeként.

1.2.5. A kamuti óvoda és iskola

Kamut és környéke gyermekei tanyasi iskolai rendszerben kerültek be az oktatási szervezetbe. Több épületben folyt az oktató-nevelő munka, egy-egy tanító irányítása alatt.

A község jelenlegi oktatási épülete 1962-ben épült, nyolc tanterme, szertára van és az étkezési lehetőséget biztosító melléképület is készült hozzá.

A rendszerváltás után iskolánk összevonásra került a község többi közintézményével, az óvoda a Művelődési Ház és az iskola egy közös intézmény lett Általános Művelődési Központ név alatt. Ennek keretén belül a Péchy Blanka Általános Iskola nevet vettük fel.

2005-ben újabb változás történt, Murony és Kamut iskoláit szervezetileg összevonták, de a gyerekek még helyben maradtak.

2010-től Kamut oktatási intézménye a Békési Kistérségi Iskolának lett a tagintézménye, mely magával hozta azt a sajnálatos tényt, hogy felső tagozaton megszűnt az oktató-nevelő munka.

A szülők, a gyerekek és a tantestület is nagyon nagy örömmel fogadta, hogy 2011-ben a Katolikus Egyház fenntartásába került iskolánk. Jelenleg nyolc évfolyammal, működünk, a Savio Szent Domonkos Katolikus Általános Iskola és Óvoda telephelyeként.

2012. szeptember 1-jén újabb bővítéssel csatlakozott a Savio Szent Domonkos Katolikus Iskola és Óvodához a **nagybánhegyesi óvoda és iskola**, valamint a **végegyházi óvoda és iskola**.

1.2.6. A nagybánhegyesi óvoda és iskola

1957-ben a nagybánhegyesi központi állami általános iskola mellett még két iskola működött: a petőfipusztai és a tanyaközponti. 1949. december 6-ig petróleumvilágítás volt az iskolákban. A 60-as évek közepén az olajos padlókat linóleumpadlóra cserélték. S ekkor tértek rá az olajtűzelésű kályhákra. 1953-ban 18 szülő jelezte: szeretné, ha gyermeke szlovák nyelvet tanulna: így 1954-ben beindult a szlovák oktatás. 1959-ben engedélyt kaptak új iskola létrehozására – a megszűnt tanyai iskolát bontották le, s az anyag egy részét felhasználták. 1961. augusztus 1-jén adták át az új iskolát a szlovák tannyelvű gyerekeknek. 1971-ben megszűnt,

mint tannyelvű iskola, ekkor vették birtokba az alsósok, és lett alsó tagozat. 1974-75-ben felvetődött a központi iskola további korszerűsítése. Ekkor készült el a zsibongó, a nevelői, az iroda. Bevezették a vizet, audiovizuális asztalokat szereltek be. A 70-es évek intenzív falu átalakító munkája alatt érte el a település a mai arculatát. Az alsó és a felső tagozatos oktató-nevelő munka sokáig két épületben folyt.

1997-ben döntést hozott az akkori képviselő-testület az általános iskola épületének rendbehozatalára. A sikeres pályázatoknak köszönhetően 2001-ben elkezdődtek az építkezések, és 2002. június 30-án befejeződtek a munkálatok. 2002. augusztus 31-én ünnepélyes keretek közt átadásra került a 9 tanteremmel 2 nagy zsibongóval rendelkező kétszintes Teller Ede nevét felvevő általános iskola.

2009. augusztus 1-jétől Nagybánhegyes Község Önkormányzata határozata alapján az önállóan működő iskola és óvoda közös igazgatású közoktatási intézménnyé alakult. Ebben a formában 2012. augusztus 31-éig működött. 2012. szeptember 1-jétől a békéscsabai Savio Szent Domonkos Katolikus Általános Iskola és Óvoda 7. és 8. számú telephelye lett.

A nagybánhegyesi általános iskola a falu központjában helyezkedik el. Épületünk 2002-ben került felújításra, ekkor került egy létesítménybe az alsó és felső tagozat.

Nagybánhegyes eléggé elszigetelt helyen fekszik. Az általános iskolás gyermek azzal az ismeret és tudásszinttel megy a középiskolába, amit intézményünkben megszerez. A szülő gyermekének kulturált, esztétikus, megfelelően felszerelt iskolát, gyermekét szerető, a gyermekével együtt érző és gondolkodó pedagógus-személyiséget kíván.

A nagybánhegyesi iskola tárgyi felszereltsége közepes. Az új iskola épületét még nem sikerült teljesen bebútorozni. Folyamatosan pótoljuk a hiányzó tárgyakat. Szertáraink felszereltsége nagyon hiányos, ez természetesen nagy gond számunkra. Pályázatok útján igyekszünk újabb eszközökhöz jutni.

Nagyon megnyugtató, hogy a szülők véleménye alapvető kérdésekben szinte teljesen megegyező a nevelőkével, tehát lényeges értékeltetés nincs a két meghatározó csoport között. A számítástechnika, a nyelv és a sport vonatkozásában is egybeesik a szülői fejlesztési elvárás a pedagógusok elképzelésével.

A továbbtanulási mutatóinkat szeretnénk az előző évek színvonalán tartani a továbbtanulók folyamatos nyomon követése révén, amely a beiskolázásra terjed ki.

A tanórán kívüli foglalkozásokat többnyire az iskolahasználók által kért területeken fejlesztettük (tehetséggondozás, felzárkóztatás, sport.)

A gyermekek erősen sikerorientáltak, ami megfelelő pedagógiai bánásmód mellett jelentős motivációs erő.

A feladatok ellátásához meglévő személyi feltételeink a következők:

A tantestület létszáma 8 fő teljes munkaidős pedagógus. A pedagógusok többsége szoros helyi kötődéssel rendelkezik, így stabil alapot képeznek a mindenkori természetes létszámmozgás és a továbbképzések miatti folyamatos változásokkal szemben. A szakos ellátottság biztosítása érdekében részmunkaidős, illetve óraadó pedagógusokat alkalmazunk.

1.2.7. A végegyházi óvoda és iskola

1892-ig Tótkovács házának, ma Végegyházának nevezett község. Nevét Végh Aurél kincstári felügyelő tiszteletére kapta. Teljesen sakktáblás utcahálózattal, szerződéses telepítvényes községként jött létre 1815-ben, kincstári földön, közel egy időben a másik két Kovács házával. Lakosainak zöme Árva, Zólyom és Bereg megyékből, részben Békéscsabáról jött, s főleg szlovákok települtek le itt.

A település helyzete, jogállása csak a kiegyezés után stabilizálódott. Az 1850-es évek második felében a lakosságot a falu megszüntetésével együtt Mezőkovács házára akarták áttelepíteni. Az emberek kitartottak lakóhelyük mellett. A telepítvényesekre kirótt váltságot évtizedeken át

fizették, majd nagy erőfeszítések árán megvásárolták a község kicsiny határát. A földhiány itt különösen nagy volt. A magyar nyelvű környezetben ma már kevesen tudnak szlovákul.

Telephelyeink lakossági összetétele változatos, mind vallási, mind egyéb szempontokat – nemzetiségi, foglalkoztatottság, hagyományok, szokások, értékrend – tekintve. Ennek függvényében a pedagógiai munkánk, feladataink, módszereink változatosak, alkalmazkodva a helyi sajátosságokhoz. Célunk viszont – amit küldetésnyilatkozatunkban fogalmazunk meg – azonos.

1.3. Az intézmény küldetésnyilatkozata

Intézményünk célja a szép, hosszú gyermekkor és nyugodt, felszabadult tanulási légkör biztosítása. Bosco Szent János megelőző módszerével nevelve fontosnak tartjuk, hogy gyermekeink és diákjaink kiegyensúlyozott, becsületes, tisztességes, haza- és családszerető, boldog és nem utolsósorban keresztény felnőtté váljanak, akik megtalálják helyüket a világban, magukban hordozva az evangélium és az egyház tanítását.

Olyan iskolát és óvodát szeretnénk, ahol a gyermek jól érzi magát, egyéni képességeinek megfelelően fejlődik.

A játék, a vidámság a gyermekkor lételeme, ezért a szabadidős programok szervezésében ezek a legfontosabb szempontjaink. A tehetséggondozásban és a közösségépítésben is fontos szerepe van az együtt töltött szabadidőnek.

A felekezet szerinti hittanórák, lelki programok segítik gyermekeinket, hogy megérjenek a szabadság felelős használatára, érzékük legyen a krisztusi igazságok és az igazi értékek iránt, megismerjék önmagukat és az őket körülvevő világot.

Egyházunk, a pedagógusok és a szülők célja

A hosszú múlt alatt többször változtak az iskolák és óvodák falai, épületei, de nem változott a bennük munkálkodó pedagógusok fő célja: emberséget és tudást adni a felcseperedő nemzedéknek.

A gyermekközpontúság érvényesítésével családias légkörben, a keresztény szellemiségre épülve oktatjuk, neveljük tanítványainkat, gyermekeinket.

Színvonalas szakmai munkával a becsületesség és a tolerancia jegyében egymásra és a gyermekekre figyelemmel valósítjuk meg céljainkat.

1.4. A pedagógiai program törvényi háttere

1.4.1. Az egyház álláspontja

Az egyház az oktatási intézmények alapítását és fenntartását fontos missziós feladatnak tartja. Ezt különböző dokumentumokban részletesen kifejti, és az Egyházi Törvénykönyvben szabályozza.

A mai társadalomban az Egyház égető szükségét érzi annak, hogy biztosítsa a keresztény gondolkodás jelenlétét. Ezért a Katolikus Nevelés Kongregációja felhívja a nevelés összes felelőseit – szülőket, nevelőket, fiatalokat, iskolai hatóságokat –, hogy ide összpontosítsák minden erejüket és minden rendelkezésükre álló anyagi eszközöket, hogy ezek segítségével a katolikus intézmény valóban a társadalom javát szolgálja és egyúttal apostoli munkát végezzen.

Ennek megfelelően az új Egyházi Törvénykönyv külön is foglalkozik a katolikus neveléssel. Törvényeivel kiemeli a nevelés és az iskola jelentőségét azzal, hogy hivatalos rendelkezéseit mindannyiunk számára kötelező érvényűvé teszi.

„Az Egyháznak joga van arra, hogy bármilyen tantárgy oktatására bármilyen típusú és fokozatú iskolát alapítson és vezessen.” (CIC 800.1. §)

„A nevelés eszközei közül a krisztushívőknek különösen nagyon kell értékelniük az iskolákat, melyek kiemelkedő segítséget nyújtanak a szülőknek nevelői feladatuk teljesítésében.” (CIC 796. 1. §)

1.4.2. Állami rendelkezések

A közoktatási intézmények működését az alábbi alapvető törvények, illetve kormányrendeletek szabályozzák:

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 175/2003. (X. 28.) Korm. rendelet a közbiztonságra különösen veszélyes eszközökről
- 20/2012. (VIII.31) EMMI rendelet a nevelési – oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról és annak módosításáról szóló 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról.
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 419/2024. (XII. 23.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzés rendszeréről
- 18/2024. (IV. 4.) BM rendelet a pedagógusok teljesítményértékeléséről
- 245/2024. (VIII. 8.) Korm. rendelet a nevelési-oktatási intézményekben a tiltott és a használatában korlátozott tárgyak köréről, valamint a tárgyakra vonatkozó eljárásrend részletes szabályairól
- 40/2024. (IX. 2.) BM rendelet a nevelő-oktató munka során alkalmazott tartalomszabályozók ismeretéről szóló, miniszter által elrendelhető képzés teljesítési kötelezettségéről

2. AZ ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

*„Minden gyermekben megvan a cselekvési vágy
és a világmindenség megismerésének igénye,
csak annak kibontakoztatását kell elősegíteni.”*

Maria Montessori

2.1. Bevezetés

Minden gyermeket – mint fejlődő személyiséget – szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg. A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, a nevelésben az óvoda kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be. Az óvodai nevelés az Óvodai nevelés országos alapprogramjával harmonizálva a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására törekszik a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával, oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.

A keresztény kinyilatkoztatás hitünk szerint emberi méltóságunk alapja a teremtettség, hogy Isten képmásai vagyunk: így a keresztény önmegvalósítás azt jelenti, hogy Krisztusban élünk másokért. Ehhez a keresztény nevelés adja a legfontosabb segítséget, mert megismerteti az embert önmaga legbenső lényével és felvértezi azokkal az eszközökkel, amelyekkel céljához eljuthat.

A gyermek Isten ránk bízott ajándéka. Szüleinek olyan kincse, amelynek értékét gyakran kevésbé ismerik, s a katolikus óvoda evangelizáló munkája során ez a kincs a szülő számára fokozatosan föltárul.

Sok gyermek a katolikus óvodában szerzi első vallásos ismereteit. Életkori sajátosságaiból fakadóan fontos, hogy kezdetben az őt körülvevő felnőttek (óvodapedagógusok és a nevelőmunkát segítő) életpéldájából tapasztalja meg Isten szeretetét.

Óvodáink arculatát sokszínűség jellemzi, mivel egymástól távol lévő, különböző történelemmel rendelkező településeken működnek. Különböznek szokásaikban, nemzetiségi és vallási összetételükben, hagyományaik ápolásában és értékrendjükben.

Ami egységet teremt: Don Bosco nevelői példája, a keresztény hit és azon törekvésünk, hogy szakmai munkánkban a ránk bízott gyermekeknek a legjobbat biztosítsuk.

2.1.1. Küldetésünk

A gyermeknevelés igazi értelme az, hogy neveljük a gyermeket, gyarapítsuk őket testileg, lelkileg. Addig növeljük a ránk bízott gyermekeket, amíg bele nem nőnek - mint egy ágait ég felé tartó fa - Isten szeretetébe.

A katolikus nevelési feladat több az emberségre, közösségi életre való nevelésnél. Nevelésünk célja a harmonikus személyiség kialakításán túl egy olyan irányt mutatni a gyermek számára, amihez élete minden szakaszában visszatérhet és meríthet belőle.

A katolikus óvoda missziós feladatot tölt be a nevelés és az iskolára felkészítés során.

Óvodáink alapvető küldetése a krisztusi tanítás fényében az egészséges személyiség és a hit alapjainak megteremtése.

A családokkal való kapcsolattartás folyamán a katolikus óvoda remélhetőleg egyre több embert segíthet az igaz értékek megtalálására. Éppen ezért a katolikus intézményünk nyitott mindazon családok számára, akik elfogadják katolikus szellemiségét. Más felekezetből érkező családoknál tiszteletben tartjuk saját vallási szokásaikat.

A katolikus óvoda céljait akkor éri el, ha az óvodapedagógusokat, a nevelőmunkát segítő dolgozókat, az egész alkalmazotti közösséget is áthatja a katolikus küldetésstudat. A

munkatársak a fenntartó által megfogalmazott erkölcsi elvárásokkal azonosulnak, munkájukat aszerint végzik.

2.1.2. Az egyház nevelésre irányuló alapelvei

Az egyház az emberek üdvösségének szolgálatára irányuló küldetésének megvalósítása során főként azokkal az eszközökkel él, amelyet maga Jézus Krisztus bízott rá.

Az óvodában is meglátja azt a különös eszközt, amely a teljes ember formálására irányul.

Az egyháznak is feladata a nevelés, sajátos okokból. Az egyház maga is közösség. A gyerekeket segíteni kell az egyház tanításainak életkori sajátosságuknak megfelelő megélésében.

A katolikus óvoda része az egyház üdvözítő küldetésének, különösen a hitre való nevelés területén, sajátos módon részt vállal a katolikus életre nevelésben, amely az ember személyiségének teljes kibontakozásához vezet.

2.2. Gyermekkép, óvodakép

2.2.1. Katolikus gyermekképünk

Az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

Gyermekképünket a család teljességében látjuk, ahol édesanya, édesapa, testvérek, nagyszülők vannak jelen, ennek természetességét hangsúlyozzuk. Őszinte kapcsolatot alakítunk ki a szülőkkel, hogy azonos elvek szerint neveljünk.

Pedagógiai alapelveinket a keresztény szemlélet hatja át.

A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Ezért törekszünk arra, hogy igényes környezet vegye körül a gyermekeket.

Az óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem adunk helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

2.2.2. Katolikus óvodaképünk

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

A katolikus óvoda a katolikus köznevelési rendszer legelső láncszeme. Itt szerezheti meg a gyermek egy életre a legalapvetőbb emberi ismereteket, magatartásformákat: a szereteten alapuló értékrendet, az odafigyelést és a rácsodálkozást Istentől kapott világunk nagyszerűségeire. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Feladatunk a gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének elősegítése, a gyermeki személyiség kibontakozása, a hátrányok csökkentése az életkori és egyéni sajátosságok valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.

Alapelvnek tekintjük, hogy a gyermekeket elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezze. A nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását. A nevelésben alkalmazott pedagógiai hatások a gyermekek személyiségéhez igazodnak.

Az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodunk a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot adó derűs, szeretetteljes légkör megteremtéséről, a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról. Biztosítjuk a közösségekben végezhető sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységeket, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékot, melyen keresztül az életkorukhoz és egyéni képességeikhez igazodó, megfelelő műveltség tartalmakat közvetítjük.

A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A migráns családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását. Természetesen ez akkor valósulhat meg, ha azonosulni tudnak óvodánk szellemiségével, értékrendjével.

2.3. A katolikus óvodai nevelés feladatai

A katolikus óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

- a hitre nevelés,
- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

A csoportok nevelési tervét a fenti négy területre évente két alkalommal, az előző időszak eredményeire alapozva készítik el a csoportok óvodapedagógusai. A megvalósulást az Ovikrétában értékelik.

2.3.1. Hitre nevelés

A katolikus óvodában a kisgyermekek hitre nevelésének elsődleges célja a családi keresztény nevelés támogatása vagy ennek híján elindításuk a keresztény életre, a vallási környezetismeret megalapozása. Olyan szeretetteljes, imádságos légkört teremtünk, ahol rajtuk keresztül Isten szeretetét érzik meg a gyermekek, hogy kialakulhasson bennük az alapvető hitkézség.

Az óvodában vallásos élményekkel a vallásos érzelmeiket próbáljuk ébresztgetni vagy erősíteni. A naponta átélt Lelki percek közös áhítatélménye révén buzdítjuk a gyermekeket, hogy bátran szólítsák meg Jézust és a Mennyei Atyát, örömmel imádkozzanak. Jézus iránti szeretetüket jóra törekvésben, áldozatvállalásban mutassák ki. Szívesen látogassanak el a templomba, szentmisére.

Érezzék át, hogy mi keresztények mindannyian Isten nagy családjához tartozunk, és Jézusban egymásnak testvérei vagyunk. A közös élmények, cselekvések kapcsán a csoport tagjai erősödjenek az összetartozásukban.

A hitre nevelés feladatai:

A katolikus embereszmény, Krisztus mértéke szerinti élet megalapozása, Isten szeretetének megvilágítása a gyermekben,

- a keresztény családi nevelés folytatásaként a katolikus értékek erősítése és kiegészítése, valamint közvetítése a gyermek által a családba,
- a katolikus hitélet megtapasztalása az óvodai élet során: mindennapos lelki percek, étkezések előtti és utáni ima, templomlátogatás,

- a Krisztustól tanult erények: felebaráti szeretet, megbocsátás, segítőkészség, bűnbánat, önzetlenség, figyelmesség fejlesztése,
- a katolikus vallási élet eszközei: az Egyház, mint közösség, egyházi év karácsony, házszentelés, kereszt a falon, liturgia, szentek életpéldája, különösen Savio Szent Domonkos,
- a teremtett világra való rácsodálkozás képességének kialakítása, fejlesztése (öröm, hála, megbecsülés, védelem, óvás, felelősség, stb.), teremtésvédelem.

2.3.2. Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása az óvodás életkorban kiemelt jelentőségű. Feladatunk a gyermekek testi fejlődésének elősegítése.

A gondozás nevelő munkánk alaptevékenysége. Hozzájárul az egész személyiség átfogó fejlődéséhez. Az öröklött adottságokon kívül a környezeti hatások nagymértékben meghatározzák a gyermekek fejlődését. Ezért fokozottan hangsúlyos a gyermeket körülvevő felnőttek életmódja, életmintája, a derűs, vidám, barátságos, tevékeny légkör megteremtése.

Gyermekeink testi-lelki egészségének, prevenciós és korrekciós nevelési feladatok ellátásának érdekében folyamatosan kapcsolatban állunk az óvodai nevelést segítő szakemberekkel (szociális segítő, családsegítő szakemberei, gyermekorvos, védőnő, logopédus, pszichológus, stb.).

Az egészséges életmód szokásainak kialakítása csak a családdal összhangban lehet eredményes, ezért törekvéseinket a szülőkkel is megosztjuk, együttműködésüket kérve az egészséges elvárások megteremtésében.

Az egészséges életmódra nevelés céljai

- az egészséges életvitelhez szükséges szokások kialakítása,
- az egészség megőrzésére, óvására, az egészséges állapot megbecsülésére nevelés,
- a gyermekek felkészítése a tágabb szociális környezet káros hatásainak kivédésére.

Az egészséges életmódra nevelés feladatai

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése,
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése,
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése,
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése,
- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása,
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása,
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása,
- megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A hatékony nevelőmunka érdekében megismerjük az óvodánkba kerülő gyermekek otthoni életritmusát, étkezési és egészségügyi szokásait. Személyes példamutatással és gyakoroltatással segítjük az egészséges életmódhoz szükséges készségek kialakítását, és a gondozás kialakítását. Figyelemmel kísérjük óvodásaink testi és lelki egészségének állapotát, együttműködünk a szülőkkel és az egészségügyi szakemberekkel a betegségek megelőzése érdekében és kiszűrésében.

A fejlődés várható eredménye

Legkésőbb az óvodáskor végére a gyermekek önállóan tisztálkodnak, fésülködnek, öltözködnek, étkeznek. Helyesen használják a zsebkendőt, megtanulnak helyesen orrot fújni, fogat mosni, minden evőeszközt helyesen használnak, meghatározzák a megenni kívánt étel mennyiségét. Esztétikusan terítenek, hajtogatják, s helyezik el ruháikat, takarójukat. Saját külsejüket és környezetüket igyekeznek rendben tartani.

2.3.3. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

2.3.3.1. Érzelmi, erkölcsi nevelés

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermeket érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, szereteteli légkör vegye körül.

Az érzelmi, erkölcsi nevelés célja

- a gyermekek biztonságérzetének, önbizalmának erősítésével a társas kapcsolatok elősegítése,
- pozitív személyiségjegyek megalapozása,
- a gyermekek személyi és tárgyi környezetéhez való érzelmi kötődésének kialakítása.

Az érzelmi, erkölcsi nevelés feladatai

- a gyermeket körülvevő kiegyensúlyozott, szeretetteljes, biztonságot adó, nyugodt, derűs légkör megteremtése, fenntartása,
- a gyermek örömhöz juttatása, mely a személyiség gazdagodását, érését, és kiteljesedését szolgálja,
- bizalomra, őszinteségre, szeretetre épülő pozitív attitűd jellemezze a pedagógus-gyermek, gyermek-dajka és gyermek-gyermek közötti kapcsolatot,
- az érzelmi nevelés segíti a gyermeket a másság elfogadására,
- segítse a gyermek szociális érzékenységének, szolidaritásának fejlődését, éntudatának alakulását, engedjen teret önkifejező, önértékesítő törekvéseinek.

Az érzelmi, erkölcsi nevelés tartalma

Az erkölcsi és szociális érzelmeket közös célok, tevékenységek, élmények útján alakítjuk. Ennek során a gyermekek megtanulják önmaguk és a különbözőségek elfogadását, tiszteletét és megbecsülését. Az óvodai élet segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak és akaratának fejlődését, a szokás- és normarendszerének megalapozását.

A gyermek elsajátítja az önfegyelmet, fegyelmet, udvariasságot, formálja igazságérzetét. Az esztétikai élményeken keresztül formálói vagyunk a gyermekek esztétikai értékítéletének, szép iránti igényének, a természetes anyagokhoz való kötődésének.

Az intellektuális érzelmek (funkcióöröm, sikerélmény, önbizalom, a dicséret és a kudarc hatása) kialakításával segítjük az érdeklődés felkeltését, a tanulási vágy kialakulását.

Hagyományaink ápolása, a hazaszeretet, a szülőföldünkhöz való kötődés megalapozása fontos része az érzelmi nevelésünknek.

Az egyházi és világi ünnepek megélése és átélése is érzelmi életünket gazdagítja.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

Az óvodába kerülő gyermek számára nehéz a családtól való elválás. A mi szerepünk szerető, gondoskodó, segítő társ lenni a gyermek számára napi gondozási és egyéb tevékenységek során. Ehhez el kell nyernünk a gyermek bizalmát és szeretetét. Biztonságos légkört teremtünk, ahol

óvodásaink mindig számíthatnak megértésünkre, segítségünkre, vigasztalásunkra, és ha kell, védelmet találnak.

A szokások kialakításában következetesek vagyunk, hiszen azok betartása az állandóságot, a biztonság érzetét kelti a gyermekben.

Érzelmi megnyilvánulásainkban őszinteségre törekszünk, ezzel is példaértékű viselkedésmintát adva a gyermekeknek.

A fejlődés várható eredménye

Az óvoda és a család szoros együttműködése, a biztonságot adó óvodai légkör, a tevékenységek gazdag tárháza, a közös élmények a gyermekek érzelmi életében meghatározó változást idéznek elő. A gyermekek érzelmi élete kiegyensúlyozottá válik, pozitív erkölcsi érzelmeik megerősödnek, érzelmeiket vállalják.

2.3.3.2. Az értékorientált közösségi nevelés

Az értékorientált közösségi nevelés célja és feladata

- szocializálódáshoz szükséges erkölcsi, akarat tulajdonságok megalapozása (önzetlenség, tapintat, figyelmesség, tolerancia, megbocsátás stb.),
- a gyermekek egymáshoz és a közösségi szokásokhoz, szabályokhoz való alkalmazkodásának segítése,
- a családban és az óvoda felnőtt közösségében keresztény, megbocsátó, elfogadó életminta vonzónak tétele.

A társas kapcsolatok alakulásának színterei, tartalma

Az óvodánkba érkező gyermekek beszoktatása nagy türelmet, szerető odafigyelést és empátiát kíván minden óvodai dolgozótól.

Lehetőséget adunk arra, hogy a gyermekek szüleikkel együtt ismerkedjenek az óvó nénikkel, társaikkal és új környezetükkel. A beilleszkedést segíti az otthonról hozott kedves tárgy és az óvónők személyes törődése (ölbeli mondókák, éneklések, mesélés, bábozás, stb.).

Ebben az időszakban a dajkák is több időt töltenek a csoportokban.

A beszoktatás időszakában személyes beszélgetéseken keresztül minél többet igyekszünk megismerni a család életmódjáról, szokásairól, életkörülményeiről, a gyermek és szülei kapcsolatáról, s magáról a gyermekről.

Az év közben érkező gyermekek fogadásakor már a csoport tagjai is segítenek új társuk beilleszkedésében.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A gyermekek társas kapcsolatai a közös tevékenységeken, közös élményeken keresztül formálódnak a mindennapi együttlét során. Az egymás mellett játszástól az együttjátszásig jutnak el az óvodapedagógus tapintatos, egyéni bánásmódot alkalmazó irányításával.

Az igazságos konfliktusmegoldás eleinte az óvodapedagógus feladata, de később a gyermekek önállóan is képesek lesznek békésen elrendezni problémás helyzetüket, felhasználva a környezetükben látott megoldási módokat. Ezért is meghatározó, milyen személyes példát mutatunk az utánzással tanuló 3-6 éves korosztálynak.

Feladatunk, hogy a gyermekek biztonságérzetét mindig fenntartsuk. Állandó jelenlétünk és testi közelségünk, szóbeli ráhatásunk és megértő, elfogadó szeretetünk óvodásaink számára az érzelmi biztonságot jelentik. Tudatos nevelőmunkánkban a pozitív ráhatás és a dicséret módszerét alkalmazzuk leginkább, Don Bosco nevelési elvét követve sohasem szégyenítjük meg a gyermekeket.

A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló gyermekeket egyéni fejlesztéssel igyekszünk segíteni, ill. a szülőkkel fokozottabb

együttműködésre van szükség. (Pl. fejlesztő foglalkozásokra vinni, orvosi segítséget kérni). A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos gyermek segítése a gyermekvédelmi felelősökkel karöltve lehetséges.

A fejlődés várható eredménye

- a gyermek családi körülményeinek megismerése, a családdal kialakított személyes kapcsolat és az óvoda családias, derűs légköre mind hozzájárul az óvodába kerülő gyermek biztonságérzetének megteremtéséhez,
- a magát testileg, lelkileg biztonságban érző gyermek nyitott a társak, a közös élmények, a közös tevékenységek iránt,
- elfogadja, keresi mások (felnőttek és gyermekek) társaságát, együtt tud működni, kommunikálni velük,
- az óvodáskor végére a gyermek megtapasztalja, átéli a keresztény megbocsátó és elfogadó életmintát.

2.3.4. Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés

2.3.4.1. Az anyanyelvi nevelés

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van.

Célja és feladata

- az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés,
- a gyermekek kommunikációra való ösztönzése, metakommunikáció fejlesztése,
- a beszédkezdő felkeltése, kialakítása,
- a tapasztalatok, élmények verbális kifejezésére nevelés,
- az óvoda nevelőközösségének mintaadó beszédkulturája.

Tartalma

Az óvoda a gyermek érdeklődésére, meglévő tapasztalataira, élményeire, ismereteire építve változatos tevékenységeket biztosít, amelyek által további élményeket szerezhet az őt körülvevő környezetről. A tapasztalatok verbális kifejezése során fejlődik beszédkezdve, gazdagodik szókincse, tisztábbá válik hangképzése.

Beszélgetéseik során személyes kapcsolataik is alakulnak. Türelemmel és következetesen törekszünk az udvariasság, a beszédfigyelem megtartására, a hangerő szabályozására, a hangsúly, a tagolás, a szórend helyességére.

A gyermekek életkori és értelmi fejlettségére alapozva gyakran játszunk anyanyelvi játékokat. Ezek segítségével is fejlődik beszédkezdők, gazdagodik szókincsük, tisztábbá válik hangképzésük.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A gyermekek nagy része sok időt tölt az óvodában, anyanyelvi kultúrájukat mégis a család alapozza meg. Fontosnak tartjuk a szülők figyelmét felhívni a beszélgetések, a mesélés hasznosságára, a kapcsolattartás e fontos eszközére.

Sokat beszélgetünk a gyermekekkel. Ez szorosabb, személyes kapcsolat kialakítását teszi lehetővé. Fejlesztjük beszédkulturájukat, ügyelünk beszédük hangerejére, hangsúlyának, tagolásának, szórendjének helyességére.

A súlyosan beszédhibás gyermeket logopédushoz irányítjuk.

A beszédfigyelem kialakítása nehéz feladat, mert a gyermekek csak nehezen képesek késleltetni mondanivalójukat. Türelemmel, következetesen törekszünk az udvariasság szabályainak betartatására.

A fejlődés várható eredménye

óvodásaink aktívan használják a tapasztalatok, beszélgetések során bővült szókincsüket, törekednek egymás türelmes és figyelmes végighallgatására, képességeikhez mértén tisztán, megfelelő hangerővel és hangsúlyozással beszélnek.

2.3.4.1. Az értelmi nevelés

Az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

A gyermek érzékszervein keresztül szerzi tapasztalatait az őt körülvevő természeti- és társadalmi környezetről.

Tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítunk a gyermeknek változatos tevékenységet.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermek előzetes tapasztalataira, ismereteire.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A gyermek érdeklődésének, kíváncsiságának fenntartása és tudatos kihasználása nevelőmunkánk fontos része.

Az értelmi nevelés feladata

spontán szerzett tapasztalatok, ismeretek rendszerezése, bővítése a különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása,

értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és kreativitás fejlesztése tevékenységeken keresztül,

az óvodai nevelés a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra, valamint a meglévő tapasztalataira, és ismereteire építve biztosítunk változatos tevékenységet az egyéni fejlődési ütemnek megfelelően.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A gyermekek fejlesztése érdekében szükséges az egyéni fejlesztés. A gyermekek önmagukhoz, adottságaikhoz, képességeikhez mértén fejlődnek.

Fontos a fejlődés folyamatos nyomon követése, az érzelmi ráhangolódás a tevékenységekre, pozitív erkölcsi, akarati tulajdonságok fejlesztése.

A fejlődés várható eredménye

óvodásaink nevelőmunkánk hatására sokoldalú, érdeklődő, az iskolai oktatás alapfeltételeinek megfelelni tudó gyermekekké válnak,

mindezt játékosan, a tevékenységek gazdag tárházának felkínálásával érjük el,

óvodánk tárgyi felszereltsége és óvónőink érdeklődési köre, fogékonysága segíti gyermekeink értelmi fejlődését.

2.4. A katolikus óvodai élet megszervezésének elvei

2.4.1. Személyi feltételek

A katolikus óvodapedagógus és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak viszonya az egyházhoz, nemzethez, hazához, embertársakhoz, szakmához, óvodához, munkatársakhoz, családokhoz, a gyermekek szüleikhez, a gyermekekhez meghatározó. Ezeket a keresztény értékeket képviselve életük a gyermek számára követendő mintává, modellé válik.

Az óvodai nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. A nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermekek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos.

Sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek ellátásához a szakértői véleményükben meghatározott személyi feltételekről gondoskodunk.

Nemzetiséghez tartozó és migráns családok gyermekeinek nevelését az Alapprogramban leírtak szerint biztosítjuk.

2.4.2. Tárgyi feltételek

Óvodáink rendelkeznek a programunk megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel.

Az óvoda épülete, udvara, kertje, berendezése oly módon van kialakítva, hogy szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét. Megfelel változó testméreteiknek, biztosítja egészségük megőrzését, fejlődését.

Elegendő hely és lehetőség van számukra a mozgás-és játékigényük kielégítésére.

Óvodáink berendezése barátságos, harmóniát árasztó. A csoportszobák berendezése, díszítése tükrözi az óvodapedagógusok kiegyensúlyozott, kedves személyiségét, színes egyéniségét, gyermekközpontú, elkötelezett munkáját, kreativitását.

A gyermekek által használt tárgyi felszereléseket számukra hozzáférhető módon és biztonságukra figyelemmel helyezzük el.

Óvodáink munkatársainak megfelelő munkakörnyezetet biztosítunk.

A szülőket az irodában, óvónői szobában tudjuk fogadni, megfelelő körülményeket biztosítunk az őszinte beszélgetések számára.

2.4.3. Az óvodai élet megszervezése

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5–35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósítunk meg. Ezek a csoportos foglalkozások a nagycsoportosoknak szeptember 15-től, középső csoportosoknak október 1-től, kiscsoportosoknak november 1-től kezdődnek. Szeptember 1-től a fenti időpontig beszoktatási terv alapján dolgoznak az óvodapedagógusok.

Az óvodák teljes nyitvatartási idejében a gyermekek tevékenységét az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével szervezzük meg. A programok, események tervezése az SZMSZ alapján történik és az éves Munkatervben kerül rögzítésre.

A tevékenység tervek összeállításánál figyelembe vesszük a gyermekek életkori sajátosságait, állami és egyházi ünnepeket, néphagyományokat az aktuális évfordulókat. Feldolgozása játékos tevékenységek során történik, a gyermekek érdeklődését figyelembe véve, az azonos témakörű tevékenységekkel összhangban. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

A napi- és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki. A napirendet rugalmasság, folyamatosság jellemzi, melyben a játék kitüntetett szerepet kap. A napi tevékenységek között kiemelt szerepe van a gondozásnak is.

Iskola-előkészítő foglalkozások

A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó – lehetőleg külön térben szervezett – iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt. A tanköteles korú, de az óvodában nevelkedő gyermekeket tanköteles korukat megelőző nevelési évben járóknak tekintjük. A tervezéshez, az elért eredmények felmutatásához a teljes DIFER-t alkalmazzuk, az októbertől április végéig tartó intenzív fejlesztési szakaszban a DIFER programhoz kidolgozott játékos feladatgyűjteményekre alapozzuk a fejlesztést, amelynek területei:

- Gondolkodás
- Beszédhanghallás
- Írásmozgás-koordináció
- Szocialitás
- Számolás

Azok a sajátos nevelési igényű, vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, akik a 6 éves életkort betöltötték, de további egy év óvodai nevelésben részesülnek, számukra az óvoda a szakértői bizottság által javasolt fejlesztéseken túl, a tankötelezettség teljesítésének megkezdéséhez szükséges értelmi, testi, lelki és szociális érettség elérésére irányuló, az óvodai nevelés időkeretébe ágyazott célzott foglalkozásokat biztosít heti 1 x 30-45 percben.

Az óvodai csoportok napirendje

Időtartam	Tevékenység
7.00-12.00	Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) Szabad játék, párhuzamosan is tervezett differenciált tevékenység a csoportszobában vagy a szabadban Hitre nevelés, Leleki percek az elcsendesedés feltételeinek megteremtése Mindennapos frissítő mozgás vagy tervszerűen szervezett mozgás (teremben, tornaszobában, vagy a szabadban) Ismerkedés a teremtet világgal, megfigyelések végzése spontán és tervezetten szervezett formában Az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenység a szabad levegőn Játékba és tevékenységbe ágyazott, a gyermekek egyéni képességei-hez igazodó műveltségtartalmak közvetítése Iskola-előkészítő foglalkozás napi 45 percben Óvodában maradó, tanköteles korú SNI vagy BTMN-es gyermekek heti 1 x 30-45 perces felkészítése Munka jellegű tevékenységek Tevékenységekben megvalósuló tanulás - Verselés, mesélés - Ének, zene, énekes játék, gyermektánc - Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka - Mindennapos mozgás - A külső világ tevékeny megismerése
12.00-15.00	Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) Pihenés
15.00-17.00	Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés)

	Szabad játék, párhuzamosan is végezhető tevékenység a szülők érkezéséig
--	---

A tevékenységek szervezeti formái

Kötött tevékenységek	Kötetlen tevékenységek
Hitre nevelés Mozgás Iskola-előkészítő Iskola-előkészítő SNI/BTMN	Játék Verselés, mesélés Ének, zene, énekes játék, gyermektánc Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka Mindennapos mozgás A külső világ tevékeny megismerése

2.4.4. A gyermek fejlődésének nyomon követése

A gyermek és körülményeinek megismerése már a beiratkozást követő családlátogatással kezdődik, majd folytatódik az óvodába kerülés előtti időszak feltárásával, *anamnézis* felvételével, az Ovikréta dokumentumsablonja alapján.

Legfontosabb a gyermekek folyamatos megfigyelése, megismerése. Mert nevelni és tanítani csak akkor tud az ember, ha megérti azt, akit alakítani, formálni kell.

Az óvónőnek azt a szintet kell megtalálnia, amit a gyerek már tud, illetve, amit segítséggel meg tud oldani. Ez a játékon keresztül minden tevékenységben jól látható.

A gyermek fejlődéséről vezetett feljegyzéseinkben el kell érni, hogy minden óvónő tudja, melyik gyereket miben, mivel kell fejleszteni ahhoz, hogy önmagához képest optimálisan fejlődjön, az egyes gyerekek tervezett feladat a gyermek ismeretében tudatos, pontos, képességfejlesztő legyen, az óvónők felelősséget érezzenek, felelősséget vállaljanak minden gyermek, minden területen (érzelem, szocializáció stb.) történő fejlődéséért.

A fejlődés nyomon követését az Ovikréta rendszerben rögzítjük, évente két alkalommal, az alábbi területeken:

- A gyermek motoros fejlettsége
- A gyermek kommunikációs fejlettsége
- A gyermek szociális fejlettsége
- A gyermek önállóságának fejlettsége
- A gyermek kognitív fejlettsége

2.4.5. Az óvoda kapcsolatai

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremtet meg. Figyelembe vesszük a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciók gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

A katolikus óvodákban az óvodapedagógusok, szülők, gyermekek együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei:

- kiemelt fontosságú a szülőkkel való szoros kapcsolattartás, evangelizálás,
- a családlátogatás, a gyermek otthoni környezetének megismerése,
- a fogadóóra, a megbeszélések a gyermek fejlődésének a szülővel való együttes nyomon követését szolgálja,
- internetes kapcsolattartás, elektronikus levelezés lehetőségei,
- szülői értekezletek szervezése,
- Szülői közösség működésének segítése,
- játszónapok, foglalkoztató tevékenységek, nyílt napok lehetőségének megteremtése,
- közös kulturális programok szervezése,
- kirándulás katolikus hitükhöz kapcsolódó helyekre,
- közös szentmisén való részvétel.

Kapcsolat az óvodába lépés előtti intézményekkel:

- a bölcsődével,
- a családi napközivel,
- a szociális intézményekkel
- Biztos Kezdet Gyerekházakkal

Kapcsolat az óvodai élet során:

- az intézmény fenntartójával,
- a székhely intézménnyel,
- az intézmény vezetőjével,
- a telephelyi munkaközösség-vezetőkkel
- a helyi plébánosokkal,
- a társóvodákkal (intézményi, egyházmegyei katolikus óvodákkal),
- a helyi Polgármesteri Hivatalokkal,
- a Gyermekjóléti Szolgálattal,
- a Családsegítő Központtal,
- a gyermekvédelmi ügyintézőkkel,
- a Pedagógiai Szakszolgálat intézményeivel,
- a Kormányhivatalokkal és a Tankerületekkel,
- a Karitászcsoportokkal,
- az egészségügyi szervezetekkel,
- a közművelődési intézményekkel,
- a nemzetiségi önkormányzatokkal.

Kapcsolat az óvodai élet után:

- az iskolákkal.

Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai

2.5. A gyermek személyiségének fejlődését, közösségi életre történő felkészítését fejlődésének segítségét biztosító nevelési feladatok, tevékenységek

2.5.1. Hitre nevelés

A hit Isten természetfeletti ajándéka. A személyes, önálló hit megalapozása óvodás korban kezdődik.

A katolikus óvodában a kisgyermekek hitre nevelésének elsődleges célja a családi keresztény nevelés támogatása, vagy ennek híján elindításuk a keresztény életre, a vallási környezetismeret megalapozása.

Kateketikai cél az öröm felfedezése, a szeretet kibontakoztatása, a keresztény közösségbe való beavatás lépéseinek megalapozása.

Feladataink:

az Isten iránti szeretet és az Istenbe vetett bizalom felélesztése,
kapcsolatteremtés az imádságban,
bevezetés a közösségi életbe,
Jézussal való megismerkedés, aki szereti az embert, és az Atyához vezet,
a Szentlélek megismerése, aki a szívében lakozik.

Az óvoda missziós feladatai

Az óvodai hitre nevelés csak akkor lehet eredményes, ha a gyerekek mellett hívő család vagy szülő van, aki megerősíti az óvodai vallásos nevelést. Ezért fontos a szülőket is mindebben bevonni az óvodai nevelőmunkába, majd az egyházközség életébe (pl. szentségekre való felkészítés, lelkigyakorlatok, ünneplés).

A vallástalan vagy alig vallásos szülők esetében törekszünk arra, hogy a gyermek óvodai vallásos nevelésén keresztül a szülőket is megnyerjük és rávezessük a hitélet örömeire és békéjére, éppen gyermekük jövője érdekében. A kapcsolat alakításában mindig az óvodapedagógus legyen a kezdeményező, a légkört pedig az elfogadás, a nyitottság, a szeretetteljes párbeszéd, a kölcsönös megbecsülés jellemezze.

A hitre nevelés tartalma, tevékenységi formái

Óvodánkban a hitre nevelés az egész napot átható folyamat. Ebből emelkedik ki három tevékenységi forma, amely direkt módon lehetőséget biztosít az imádságra nevelésre, a liturgikus nevelésre és a katekézisére.

Reggeli áhítat, lelkibeszélgetés

Reggelente, a gyülekezési idő lezárásaként a gyerekekkel a csoportszobában az imasarkokban¹ gyűlünk össze. Ennek, a naponta 5-10 perces áhítatnak a célja a befelé- majd az Istenre figyelés: a társak számbavétele, imádság a betegekért, jóakarat felindítása, erő és kedv gyűjtése, kérése imádságban a napi tevékenységekhez, a szeretetteljes együttlélhez. Beszélgetéseink vezérfonalát a témában írt katolikus kiadványokból, ajánlott éves tervekből állítjuk össze.

¹ Imasarkok: A csoportszobában egy nyugalmas, de nem félreeső hely, ahol elhelyezünk egy keresztet, egy Jézust vagy a Szent Családot ábrázoló szentképet vagy ikont, egy szép gyertyatartóban gyertyát, cserepes vagy friss, vágott virágot. Mindezt liturgikus színű terítővel, jelképes tárgyakkal, gyermekmunkákkal díszítjük fel. Egy olyan hely, amely áhítatot áraszt, és Jézus jelenlétére emlékeztet bennünket.

Ebéd előtti és utáni áldáskérés

Naponta délben, a megterített asztal körül ülő gyermekekkel elcsendesedünk és kereszttetés után szóban vagy énekben kötött imát mondunk vagy énekelünk – áldást kérünk az ételünkre. Csak ezután merjük ki az ételt és „jó étvágyat” kívánunk egymásnak. Az étkezés befejezésekor, a maradék összegyűjtése után hálát adunk az ételért, az italért, majd kereszttetéssel fejezzük be az imát.

Játékos hittan foglalkozás

Óvodáinkban heti egy alkalommal játékos katolikus hittan foglalkozásokat tart a helyi plébános által ajánlott, a püspök által megbízott katekéta, melyen 4 éves kortól kötelezően részt kell venni a gyerekeknek. A foglalkozások a katekéta jóváhagyott tanmenete alapján történnek.

Más felekezetűeknek lehetőségük van részt venni a saját egyházuk által szervezett hittan foglalkozásokon, amennyiben azt biztosítani tudják.

További tartalmak:

Templomlátogatás.

Találkozások a plébános atyával.

Családi szentmisék, Te Deum, Veni Sancte szentmisék.

A keresztény közösség ünnepein való részvétel (templombúcsú, anyák napja, évfordulók).

Szentelmények (házszentelés, Balázsáldás, hamvazás).

A liturgikus év eseményeinek megünneplése a templomban és az óvodában (adventi gyertyagyújtás, betlehemezés, Úrnapja).

Savio Szent Domonkos életének megismerése

Karácsonyi, húsvéti ünnepkörhöz köthető családi játszóházak, kézműves foglalkozások (adventi koszorú kötése)

Az óvodapedagógus feladata

A gyermek óvodába íratásakor a családdal ismerteti az óvoda hitre nevelési elveit és a lehetőségeket.

A reggeli áhítatokat valamint az ebéd előtti és utáni áldáskérést az óvodapedagógus vezeti. A katolikus hittan foglalkozásokat katekéta vezeti. A más felekezethez tartozók hittan foglalkozását az egyházuk által megbízott hitoktató végzi.

2.5.2. Játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A kisgyermek elemi pszichikus szükséglete.

Az óvodában előtérbe helyezzük a szabadjáték túlsúlyának érvényesülését. A játék kiemelt jelentősége megmutatkozik az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenység szervezésben is.

A játékhoz megfelelő helyet és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokat, eszközöket, játékszereket biztosítunk.

A játékok tartalma

A gyakorló játékok

érzékszervek játszó begyakorlása

különböző mozgások begyakorlása

játék különböző anyagokkal

tárgyak, eszközök rakosgatása

hang és beszéd játékos gyakorlása

A szimbolikus játékok

utánzó játékok
tárgyakat, természeti jelenségeket utánzó játékok
szerepes játékok
tematikus játék
bábjáték
dramatizálás
fantáziajátékok

Konstruáló játékok

építőjáték
barkácsolás
konstrukciós játék

A szabályjátékok

mozgásos játékok
értelemfejlesztő játékok
társas játékok
népi játékok
speciális fejlesztő játékok

Az óvodapedagógus feladata

Az óvodapedagógus utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad.

Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlégkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását.

Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.

2.5.3. Verselés, mesélés

A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdoló, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak.

A mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot is megelevenítő, átlelkesítő szemléletmódja, és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

Az óvodapedagógus feladata

A mindennapos mondókázás, verselés, mesélés,
a mesetudat erősítése, a belső képalkotás folyamatának elősegítése,
irodalmi élmény nyújtása, népi, klasszikus és kortárs irodalmi műveken keresztül,

érzelmi, esztétikai nevelés,
közösségi élmény erősítése, személyiségfejlesztés a néphagyomány őrzésével a
nemzetiségi és migráns gyermekek esetében is,
bábozás, dramatizálás:
 óvodapedagógus bábjátéka,
 kommunikáció,
 gyermek bábjátéka,
 bábkészítő tevékenység,
 esztétikai élménynyújtás,
 személyiségjegyek tükröződése,
 testséma fejlesztés,
 drámajáték elemek,
 szerepazonosulás,
 metakommunikáció,
önálló versmondásra, mesélésre ösztönzés,
nemzeti, keresztényi tudat erősítése,
bibliai történetek hallgatása,
ünnepek értékének növelése,
a könyv szeretetére, olvasóvá nevelés,
saját vers- és mesealkotásra, annak mozgással, ábrázolással történő kifejezésére
 ösztönzés.

A verselés, mesélés tartalma

Az irodalmi anyag kiválasztásánál elsődleges szempont a művészi érték. Megismertetjük a gyermekekkel népünk hagyományait, szokásait. Olyan népmeséket, mondókákat, találós kérdéseket választunk, melyek kapcsolódnak az évszakokhoz, időjáráshoz, más természeti témákhoz, jeles napokhoz. A gyermekirodalom sokszínűségére építve népi, klasszikus, bibliai és kortárs művekkel találkozhatnak, így megismerkednek néphagyományunkkal, erősödik nemzeti, keresztényi tudatuk.

A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. Képi és konkrét formában feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat.

A kiscsoportosok beszoktatását, a kapcsolatteremtés zökkenőmentessé tételét, a gyermekek érzelmi biztonságát segítik a ringató, ölben játszható mondókák, énekes játékok, rövid versek, Mesehallgatáshoz egyszerű, érthető cselekményű meséket (láncmesét, állatmesét, napi eseményekről szóló történeteket) választunk.

4-5 éves korban népi mondókákat, kiolvasókat, a magyar gyermekversek közül a vidám, humoros, ritmusélményt nyújtó alkotásokat mondunk a gyermekeknek. A mesék bővíthetnek egyszerű tündérmesékkal, több eseményből álló állatmesékkal.

A 6-7 évesek versanyaga a gyermekkor élményvilágára épülő lírai versekkel, különböző típusú népi mondókákkal, kiolvasókkal gazdagodik, gyakran használt közmondásokkal ismertetjük meg őket. Cselekményes népmesék, klasszikus tündérmesék, tréfás műmesék alkotják a legidősebb korosztály meseanyagát. Folytatásos meseregényeket is olvasunk nekik.

2.5.4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei

érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét.

Feladatok

A mindennapi éneklés, zenélés,
a szép magyar beszéd erősítése,
érzelmi nevelés az ölbéli játékoktól az énekes népi játékokig,
esztétikai nevelés a zenei élményen és a mozgásokon keresztül,
a gyermek-, néptáncok és népi játékok, hagyományok megismertetése,
fejlettségnek megfelelő hangterjedelem megválasztása,
a hallás fejlesztése,
ismerkedés a hangszerekkel,
ritmusérzék fejlesztése,
éneklési készség fejlesztése,
zenei kreativitás, improvizáció fejlesztése,
ismerkedés a nemzeti és nemzetiségi értékeket hordozó hagyományos és kortárs művészeti alkotásokkal,
a gyermekek megismertetése a zenei kultúrával (népi mondókák, dalos játékok, komponált és egyházi zene, zenehallgatás),
zenei készségek fejlesztése, zenei anyanyelv elsajátítása (éneklési készség, ritmusérzék, zenei hallás fejlesztése),
a gyermekek személyiségének: érzelmeinek (örömet él át, átérzi a dallam hangulatát), mozgáskultúrájának fejlesztése, gazdagítása,
a gyermekek megtapasztalják az éneklés, a zene nyújtotta lelki élményt, mely kifejezőbbé teszi az imádságot.

Az óvodapedagógus feladata

A zenei anyag kiválasztásánál figyelembe vesszük a gyermek életkorát és képességszintjét. Napközben minden lehetőséget kihasználunk az énekelgetésre, mondókázásra. A gyermekek önkifejezését, spontán énekelgetését támogatjuk, ösztönözzük.

A beszoktatás időszakát megkönnyíti az énekelgetés közbeni személyes kapcsolat. Az éneklés öröme egész nevelőmunkánkat kíséri végig: énekkel vigasztalhatunk, elterelhetjük a gyermek figyelmét, motiválhatunk, szórakoztathatunk. A tiszta éneklést és az igényes dalkiválasztást követelményként állíthatjuk magunk elé. A zenei élmény átéléséhez megteremtjük a nyugodt légkört. A gyermekek tevékenységen való részvétele önkéntes, a vidám, játékos légkör, a közös játéklehetőségével motiváljuk őket.

A gyengébb zenei képességű gyermekeket egyénileg, tapintatosan fejlesztjük, elkerülve a megszégyenülés lehetőségét.

2.5.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

Maga a tevékenység, s ennek öröme a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

Az ábrázoló tevékenységek az egész nap folyamán a tér és a változatos eszközök meglétével biztosítottak.

Feladatok

érdeklődés felkeltése az ábrázolás tevékenysége iránt,
szokásrendszer alakítása,
különböző anyagok, változatos technikák, eljárások, eszközök kipróbálása,
megismertetése,
az alkotás örömeinek meg tapasztalása, önkifejezésre ösztönzés,
esztétikai élmények befogadása, a környezet esztétikai alakítása,
vallásos témák megjelenítése,
térbeli tájékozódás, szín és formavilág gazdagítása,
a finommotorika fejlesztése,
érzelmeik, gondolatok megjelenítése a gyermeki alkotásokban,
műalkotás-elemzés, ismerkedés népművészeti elemekkel,
a tevékenység iránti vágy felkeltése,
tevékenységbe ágyazott tapasztalatszerzés biztosítása, anyagok eszközök tulajdonságainak megismerése,
az elsajátított technikák által a napi élet gazdagítása. (pl. játékokhoz kiegészítők készítése, környezetünk díszítése),
kreativitás, önkifejezés, kez ügyesség fejlesztése.

Az óvodapedagógus feladata

- Megismertetjük a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival,
- biztosítjuk a tevékenységekhez szükséges teret, eszközöket,
- figyelemmel kísérjük, és állandó jelenlétünkkel ellenőrizzük a tevékenységeket, megtanítjuk a balesetveszélyes eszközök használatát,
- teret biztosítunk a gyerekek fantáziájának szabad működésére, önkifejezésére,
- differenciáltan értékelünk – dicséret, ötletadás,
- a gyermekek bevonásával döntünk az elkészült alkotások felhasználásáról.

2.5.6. Mindennapos mozgás

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.

A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép,

önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – fejlődésére.

A spontán – a játékban, azon belül a szabad játékban – megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget biztosítunk. Törekszünk a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

A mozgás feladatai

- mozgásigény kielégítése, mozgásöröm átélése az óvodai nevelés minden napján,
- baleset-megelőzés a megfelelő környezet biztosításával,
- erkölcsi nevelés,
- egészséges életmód kialakítása,
- tudatos mozgásfejlesztés szabad levegőn is,
- mozgásos játékok beépítése,
- testi képességek fejlesztése, önbizalom erősítése,
- változatos eszközök alkalmazása,
- nagymozgás és finommotorika fejlesztése, fegyelmezett mozgás elősegítése,
- harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése,
- tartásjavítás, lábtorna beépítése a mindennapos mozgásba,
- a gyermek természetes mozgásainak fejlesztése (járás, futás, egyensúlyozás, függés, ugrás, támasz, dobás, kúszás, csúszás, mászás) mozgástapasztalatainak bővülése által,
- a gyermek természetes mozgáskedvének megőrzése,
- a rendszeres mozgással egészséges életmódra nevelés, egészséges életvitel kialakítása,
- mozgástapasztalataikat bővítése sok gyakorlással, mozgáskészségeik fejlesztése,
- az akaraterő, kitartás kialakítása.

A mozgásfejlesztés a szabad játékban a gyermek spontán, természetes mozgása közben, valamint a tanulási tevékenységek során történik.

Az óvodapedagógus feladata

A mozgásfejlesztés alapja a gyermekek mozgásának, testi képességeinek, mozgásigényének megismerése.

Az önkéntes, szabadon választható játék feltételeinek biztosításánál a következőkre ügyelünk: biztonságos helyszínek, eszközök, megfelelő nagyságú tér biztosítása, egymás testi épségének óvása.

A szervezett mozgás elemei tudatosan építjük egymásra, a fokozatosság, az életkori sajátosságok és az egyéni bánásmód elvének figyelembe vételével.

A szervezett mozgás feltételeinek és folyamatának biztosítása során a legfontosabb feladataink:

- részletekre kiterjedő alapos szervezés,
- portalanítás, szellőztetés,
- érthető, szakszerű utasítások,
- minimális várakozási idő,
- a pozitív ráhatás elvének érvényesítése,
- a gyermekek eltérő mozgásfejlettségi szintjének figyelembe vétele,
- az óvodapedagógus példamutatása, az esztétikus és harmonikus mozgás kialakítása érdekében,
- a játékoságot hangsúlyozása, a szorongások, gátlások oldását segítségével, biztatással, dicsérettel,
- a gyermekek helyes testtartásának kialakítása érdekében mezítlábas torna, gerinc- és lábboltozat javító torna gyakori alkalmazása.

2.5.7. A külső világ tevékeny megismerése

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti – emberi – tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

A külső világ tevékeny megismerésének feladatai

- A teremtetett világ szépségére való rácsodálkozás, a gondviselő Isten mindenhatóságának, szeretetének megéreztetése, az iránta való hála érzésének felébresztése, az ember felelősségének megláttatása,
- életkornak megfelelő szintű tájékozódás, eligazodás segítése,
- ismerkedés a természeti és társadalmi környezettel, a változások folyamatos megfigyelése,
- ismerkedés a szülőföld és a közvetlen környezet hagyományaival, szokásaival és a családi, tárgyi kultúrával,
- megfigyelő séták, kirándulások szervezése,
- ismeretek gyűjtése tapasztalati úton (évszakok, jelenségek, növények, állatok),
- a természetsarokban történő változások folyamatos megfigyelése,
- a környezet megismerésére, védelmére, óvására nevelés,
- környezettudatos magatartás alapozása, alakítása,
- a közlekedés biztonságára, önfegyelemre, egymás óvására nevelés,
- a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítása,
- az önálló véleményalkotás, döntésképeség fejlesztése kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában,
- ismerkedés épített környezettel, kiemelten egyházi épületekkel, műalkotásokkal,
- ismerkedés egyházi helyiségekkel, eszközökkel, viselkedési szabályokkal,
- részvétel egyházi ünnepeken,

- matematikai tartalmú tapasztalatok, ismeretek szerzése és alkalmazása a tevékenységekben:
 - téri tájékozódás alakítása,
 - mennyiségi, alaki, tér és síkbeli fogalmakkal való ismerkedés, tájékozódás,
 - ítéletalkotás és mennyiségsszemlélet alakítása, segítése.

Az óvodapedagógus feladata

Lehetővé tesszük a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését.

Elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket biztosítunk a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.

Elősegítjük a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

A fenntartható fejlődés érdekében hangsúlyt helyezünk a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

Környezeti nevelési elveink

A teremtés Isten embernek szánt ajándéka, Isten és ember találkozásának színtere, amelynek Istentől rendelt célja van. Isten a teremtéskor betöltötte a Föld ürességét és öröme telt teremtményeiben: „és Isten látta, hogy mindez jó” (vö. Ter 1,4.10.12.18.21.25.31).

Feladataink:

- Energiatakarékosság
- Vízta-
karékosság
- Szelektív hulladékgyűjtés
- Újrahasznosítás
- Komposztálás
- Környezettudatos vásárlás

2.5.8. Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység – az önkiszolgálás, a segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás.

A gyermek munka jellegű tevékenysége:

- örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység;
- a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakításának fontos lehetősége;
- a közösségi kapcsolatok a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

Feladatok:

- Az önkiszolgálás;
 - öltözködés,
 - testápolási teendők,

- étkezéssel kapcsolatos tevékenységek.
- A közösség érdekében végzett munka;
 - a naposi tevékenység,
 - csoport életéhez kapcsolódó állandó feladatok.
- Az alkalmoszerű munkák és egyéni megbízatások;
 - a környezet rendjének biztosítása,
 - segítség a felnőtteknek, egymásnak és a kisebbeknek,
 - egyéb megbízatások teljesítése.
- Az évszakoknak megfelelő tevékenységek;
 - csoportszobában,
 - udvaron,
 - az óvoda környezetében.

Az óvodapedagógus feladata

Óvodáskorban fokozatosan szoktatjuk a gyermekeket munkavégzésre, sok dicsérettel és biztatással motiváljuk őket.

Feladatunk, hogy biztosítsuk a munkához szükséges feltételeket: biztonságos eszközöket, nyugodt munkaléggörte, megfelelő időtartamot. Bemutatjuk és gyakoroltatjuk az egyes munkák mozzanatait, azok sorrendiségét.

Az egyéni bánásmód elve alapján olyan feladatokkal bízunk meg a gyermekeket, melyek elvégzésére önállóan, vagy kisebb segítséggel képesek. A megbízás teljesítését mindig dicsérettel jutalmazzuk.

Amire a gyermek képes, azt a tevékenységet nem végezzük el helyette, legfeljebb egy-egy mozzanatnál segítünk. Ezzel növeljük önbizalmukat, formáljuk önállóságukat. A szülőket is erre ösztönözzük, mert nevelőmunkánk csak azonos elvárások esetén lehet sikeres.

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos, pedagógiai szervezést, a gyermekekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

2.5.9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A tanulás lehetséges formái az óvodában

- az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- a spontán játékos tapasztalatszerzés;
- a játékos, cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- a gyakorlati problémamegoldás.

Feladataink

- Elsődleges a tevékenységhez kötött tanulás, az egyéni adottságok figyelembevétele, az optimális terhelhetőség és a motiválás,
- a vizuális, akusztikus, kinesztetikus észlelés és érzékelés képességének, a verbális emlékezet fejlesztésének játékos megvalósítása, melyet az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtésével ér el,
- építsen a gyermek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire,
- jelenjen meg a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés, gyakorlati problémamegoldás,
- fontos a felfedezés lehetőségeinek biztosítása, a kreativitás erősítése, a spontán szerzett játékos tapasztalatok, ismeretek rendszerezése, egymásra épülése,
- megjelenik a kognitív képességek tevékenységbe ágyazott alakítása,
- a gyermekek kompetenciájának fejlesztése,
- a tanulásban akadályozottság esetén a gyermek fejlődési üteméhez igazodóan egyéni felzárkóztatás, fejlesztés szükséges,
- tehetség észlelése esetén nagyobb figyelem, egyéni fejlesztés szükséges,
- az óvodapedagógus személyre szabott pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását, tanulását.

Az óvodapedagógus feladatai

A tudatos nevelőmunkához elengedhetetlen a gyermekek elfogadása, megszeretése és a személyiségük megismerése.

A testi- lelki fejlődés folyamatának nyomon követését és a további tennivalók megszervezését a gyermekekről a csoportnaplóban tervezzük, és fejlődési naplót vezetünk.

A gyermekeknél tapasztalt részképesség hiányokat, lemaradásokat egyéni fejlesztés során pótoljuk. Minden gyermeknek egyenlő esélyt biztosítunk a felzárkózásra, fejlődésre.

A tehetséggondozás nagy figyelmet és szakértelmet kívánó feladat. Ilyen esetben a szülőkkel való együttműködés kiemelt jelentőségű.

A tanulási tevékenység során eljut a gyermek arra a szintre, hogy feladatai megoldása során kitartóvá válik, egyre több időt tölt ezekben a tevékenységekben és örömet lel a felfedezésekben.

2.6. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztését, fejlődésének segítését biztosító nevelési feladatok, tevékenységek

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4.§ 13. szerint:

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek:

1. különleges bánásmódot igénylő gyermek:

1.1. sajátos nevelési igényű gyermek,

1.2. beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek,

1.3. kiemelten tehetséges gyermek,

2. a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek,

3. tartós gyógykezelés alatt álló gyermek.

Sajátos nevelési igényű gyermek egyéni fejlesztését, fejlődésének segítségét biztosító nevelési feladatok, tevékenységek

Sajátos nevelési igényű gyermek az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd. (Nkt. 4.§ 25.)

Az Óvodai nevelés országos alapprogramjában meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak minden gyermek számára szükségesek. A nevelés hatására a sérült kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés. A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a szükséges tárgyi feltételek, és segédeszközök megléte akkor biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, ha a napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges.

A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg. A gyermekek habilitációs, rehabilitációs célú fejlesztésének az alapja a szakértői bizottság szakértői véleménye.

Az adott gyermek fejlesztési stratégiájának kialakítását a gyermek fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező, az integrált fejlesztésben tapasztalatokkal rendelkező gyógypedagógus, terapeuta segíti. Az integráltan fejlesztett gyermek számára biztosítjuk mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs ellátást, melyekre a szakértői bizottság javaslatot tesz.

Óvodáinkban – az Alapító okiratunk szerint – az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekek ellátását tudjuk biztosítani.

A sajátos nevelési igényű gyermekek sérülésspecifikus fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során**2.6.1. A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek**

A sajátos nevelési igényű gyerekek e csoportját a különböző súlyosságú és komplexitású – az ismeretsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő – részképesség-zavarok, vagy azok halmozott előfordulása jellemzi. Az érintett gyermekek az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás és a kivárás okozta feszültségeket, a váratlan zajokat. Aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak. Fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet. A kognitív, az emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése a sikeres beilleszkedést, az iskolába lépésre való felkészülési folyamatot késleltetheti.

Az óvodai nevelés és fejlesztés során kiemelt feladat: a gyermek szakértői bizottsági véleményében foglaltakra alapozva a részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazásával. A fejlesztés szakmai teamben, és a szülő aktív bevonásával történjen. További feladat megelőzni a teljesítménykudarckokra épülő másodlagos zavarok, inadaptív viselkedés kialakulását, és megalapozni az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készségeket.

Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrizni kell, és amennyiben szükséges, a fejlesztés további menetét erre alapozva kell meghatározni.

Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció a pszichés fejlődési zavar jellegét megállapító, komplex – pedagógiai-gyógypedagógiai, pszichológiai és orvosi – szakértői véleményben foglaltak alapján történik.

2.6.2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek egyéni fejlesztését, fejlődésének segítségét biztosító nevelési feladatok, tevékenységek

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek. (Nkt. 4.§ 3.)

Ha a gyermek, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, fejlesztő foglalkoztatást biztosítunk számára a Szakértői véleményben megfogalmazott javaslatok szerint.

2.6.3. Kiemelten tehetséges gyermek egyéni fejlesztését, fejlődésének segítségét biztosító nevelési feladatok, tevékenységek

Kiemelten tehetséges gyermek az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség. (Nkt. 4.§14.)

Nagyon fontos alapelvünk: a tehetséges óvodás elsősorban gyermek, éppen ezért feladatunk, hogy élménydús környezetet teremtsünk óvodásainknak. Tehetségfejlesztés megalapozása, érzelmi alapok lerakása, lehetőségek megkínálása a feladatunk

Tehetséggondozó tevékenységünk során a gazdagítás/dúsítás módszerét alkalmazzuk. Programjainkat valamennyi gyermekünk számára kínáljuk, nem alkalmazzuk a kiválasztás módszerét, ugyanakkor nagy figyelmet fordítunk a kisgyermek egyéni képességeit figyelembe vevő differenciált fejlesztésre.

Tehetséges gyermekek felfedezésének módjai közül az alábbiakat alkalmazzuk, igazodva az óvodás korú gyermekek életkori sajátosságaihoz:

- Esetmegfigyelés,
- személyiség megfigyelés.

Tehetséggondozásunk célja:

- felismerni a tehetséget és megjelenési formáit,
- segíteni a gyermeket a továbbfejlődésben,
- kielégíteni a kiemelkedő képességű gyermek megismerési, alkotási és speciális szükségleteit,
- a harmonikus személyiségfejlődés érdekében a tehetséges gyermek tehetséggel összefüggő gyenge oldalának erősítése (pszichomotoros és érzelmi - akarati éretlenség),
- megfelelő szeretetteljes légkör biztosítása.

Feladataink:

- sokféle tevékenységek kínálata, ezzel segítve a gyermekeknek érdeklődési irányaik megismerésében,
- egyéni bánásmód keretében történő célzott fejlesztés, képességfejlesztés,
- a gyermek pozitív én-tudatának kialakítása és erősítése,
- elfogadó és támogató környezet kialakítása,
- a tehetségfejlesztő programok megszervezése, az óvodai élet gazdagítása egyéb tevékenységekkel,
- pedagógusok továbbképzésének biztosítása e területen,
- partneri kapcsolat tehetségfejlesztési szakértővel a tehetséges gyermek fejlesztésének érdekében,
- a szülők tájékoztatása és megnyerése a közös munka érdekében.

2.6.4. Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek egyéni fejlesztését, fejlődésének segítségét biztosító nevelési feladatok, tevékenységek

Hátrányos helyzetű gyermek, tanuló: az, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította; e csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott eljárásban tett önkéntes nyilatkozata szerint - óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetében a tankötelezettség beállásának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen; halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek;

2.6.4.1. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

A társadalmi tendenciák azt mutatják, hogy a gyermekek egyre több negatív hatásnak, veszélynek vannak kitéve. Ezért óvodánkban a szociálisan hátrányos körülmények között élő gyermekek problémáit igyekszünk kezelni, törekszünk a veszélyeztetettségük megelőzésére, illetve megszüntetésére. E feladatokat az alábbiakban határozzuk meg: a rossz anyagi helyzetben levő, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek segítségének formái:

- kedvezményes étkezés biztosítása,
 - Szent Erzsébet napi gyűjtés során összegyűlt adományok (játék, könyv, tartós élelmiszer) kiosztása,
 - bábszínház bérlet, kirándulások támogatása az óvoda alapítványának segítségével, a gyermekek jogainak fokozott védelme,
- rendszeres kapcsolattartás a gyermekek szüleivel, megoldási lehetőségek keresése az időszakos nehézségek (tüzelő, meleg ruha, élelmiszer hiánya) megszüntetésére a helyi karitatív szervezetekkel együttműködve.

A fenti feladatok összefogását az intézményvezető által megbízott gyermek- és ifjúságvédelmi felelős végzi, aki folyamatosan kapcsolatot tart a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

2.6.4.2. Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

A gyermek- és ifjúságvédelem célja: prevenció során feltárni a tényeket, okokat, amelyek a gyermekek fejlődését akadályozhatják, veszélyeztethetik.

Az óvodás gyermek családi helyzetének évenkénti felméréséhez szükséges szempontok:

az óvodások száma összesen,
ebből a veszélyeztetettek száma,
kiemelt figyelmet igénylő gyermekek (hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű) száma,
három- vagy többgyermekes családban élők száma.

A gyermek veszélyeztetettségének okait vizsgáló szempontok:

- családi környezet,
- családon kívüli környezet.

Feladataink:

- az ismeretek birtokában a szükséges lépések megtétele, balesetvédelem,
- gyermekvédelmi felelős segíti az óvodapedagógusok körültekintő gyermekvédelmi munkáját, baleset-megelőzését,
- a gyermekvédelmi felelős munkáját megbízás alapján végzi,
- gyermekvédelmi ismeretek bővítése,
- rendszeres konzultáció, kapcsolattartás az óvodapedagógusokkal, az intézményvezetővel, a gyermekjóléti szolgálattal, esetmegbeszélések, szupervízió szervezése,
- családlátogatások, fogadóórák szervezése,
- támogatások megszervezése, lebonyolítása.

2.6.4.3. A gyermek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Célunk az, hogy óvodáinkban érvényesüljön a

szegregációmentesség,
diszkriminációmentesség,
halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatási és társadalmi integrációjának támogatása,
a minőségi oktatáshoz való hozzáférés biztosítása,
az inklúzió biztosítása.

Feladataink

- A gyermekek szóbeli kifejezőképességének megalapozása, az alapszókinccs megteremtése, a tiszta kiejtés érvényesítése és a rövid mondatmodellek gyakorlása.
- A szlovák nyelv iránti érdeklődés felébresztése, és a nyelv megismerésének igénye.
- Ismerjenek meg számos szlovák énekes mozgásos játékokat, mondókákat, egyszerű láncszerkezetű meséket és rövid verseket.

- A mozgásos játékok során az utánozható mozdulatokat szlovák utasításokkal és szakszavakkal is kísérik.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

A gyerekekben alakuljon ki pozitív érzelmi viszony a szlovák nyelv és a kultúrája iránt. Ismerjenek szlovák nyelven játékdalokat, meséket, verseket, mondókákat.

Életkoruknak és egyéni képességeiknek megfelelően rendelkezzenek olyan szókinccsel, amely megalapozza az iskolai szlovák nyelvű tanulásukat.

Ismerkedjenek a helyi szlovák szokások és hagyományok értékeivel és tanulják meg azok tiszteletét és megbecsülését.

2.7. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:

- A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.
- A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondszerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat, azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak

azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, és ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettség.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

AZ ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

3. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

*„Az igazi nevelés a tettekre váltott szeretet.”
(Bosco Szent János)*

3.1. Pedagógiai alapelvek, értékek, célok, feladatok. A nevelő-oktató munka eszközei és eljárásai

Katolikus iskoláink nevelésének alapja és középpontja maga Krisztus.

A keresztény nevelés abban segíti a fiatalokat, hogy felülemelkedjenek a közepszerűsége, ne fáradjanak bele a folytonos önképzésbe és önnevelésbe, és egyre jobban elkötelezzék magukat az Egyházon belül Isten és az emberek szolgálatára.

„A katolikus iskolában az oktatásnak és a nevelésnek meg kell felelnie a katolikus tanítás elveinek; az oktatással pedig ki kell tűnniük helyes tanításukkal és becsületes életükkel.” (CIC 803. §)

Pedagógiai tevékenységünk a fent idézett elvárásoknak megfelelően:

- keresztény értékrendre épít, biztosítja a keresztény gondolkodás jelenlétét,
- nevelő jellegű,
- a nemzeti értékeket szolgálja,
- fontos szerepet szán az egyházi és a nemzeti hagyományoknak.

Katolikus intézményünk egész pedagógiai működésében nagy hangsúlyt kapnak a következő alapelvek:

- A diák személyisége a pedagógus személyiségének megnyilvánulásai által fejlődik. Ezért különleges felelősség hárul mind szakmailag, mind morálisan a pedagógusokra. A katolikus iskola sajátos jellegének biztosítása legnagyobb részben az ott tanítók tevékenységén és tanúságtételén múlik.
- A nevelésben (különösen a kezdeti periódusokban) fokozott szerepe van a szokásautomatizmusoknak. Ezért a szoktatásnak kitüntetett figyelmet kell szentelni, az erre fordított energia sokszorosán megtérül.
- A dicséretet helyezzük előtérbe. Arra kell törekednünk, hogy az valóban mindig indokolt legyen.
- Nagy a jelentősége a tudásnak, az ismereteknek. Mégis tudatosítani kell a diákokban, hogy az emberi morál magasabb rendű követelmény az ismeretnél, a személyiség harmóniája, a „belső béke” az érvényesülésnél.
- Lényeges a követelmények betartása és a pontosság, a fegyelem, az önfegyelem gyakorlása. Ez az oktatás-nevelés folyamatában résztvevő diákokra és pedagógusokra (dolgozókra) egyaránt vonatkozik.
- Az igényes követelmény meghatározása és végrehajtása következetességet tételez fel.

Ennek érdekében iskoláinkban olyan légkört kívánunk teremteni, ahol tanulóink otthon érezhetik magukat.

- A tanulóinkat mindig bevonjuk saját életük megszervezésébe.
- A diákok egyéni képességeit az oktatás során figyelembe vesszük.
- Gyermkeink előre megismerhetik a velük szemben támasztott követelményeket, így tudhatják, mit várunk el tőlük.
- Minden gyermek számíthat a pedagógusok jóindulatú segítségére tanulmányi munkájában és életének egyéb problémáiban.
- Törekszünk a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakítására tanuló és tanuló, tanuló és nevelő, szülő és nevelő, nevelő és nevelő között.

Iskoláinkban a tanulók teljes személyiségének fejlesztése, valamint a tanulók korszerű ismereteinek, képességeinek kialakítása és bővítése a legfontosabb pedagógiai feladat. Nevelőink lelkiileg, szellemileg és testileg egészséges nemzedéket kívánnak nevelni a rájuk bízott gyermekekből. Ezért:

- A tervszerű nevelő és oktató munka a tanulók alapképességeit fejleszti és számukra korszerű, a mindennapi életben hasznosítható, továbbépíthető alapképességet nyújt.
- Iskoláink olyan – a hitre, a tudományokra, a művészetekre vonatkozó – ismereteket közölnek, melyek megalapozzák a tanulók képességét, a teremtett világról alkotott szemléletüket, amely segíti őket eligazodni szűkebb és tágabb környezetükben, világukban.
- Fontosnak tartjuk, hogy diákjaink elsajátítsák az egyéni tanulás módszereit.
- Szeretnénk elérni, hogy tanulóink körében a szorgalomnak, a tudásnak és a munkának becsülete legyen.
- Segítünk diákjainknak észrevenni és értékelni a jót, megelőzni, felismerni és elkerülni a rosszat.
- Törekszünk az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására.
- Szeretnénk tanulóinkat megismertetni nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel, kiemelkedő személyiségeivel és hagyományaival, hogy mindezek megbecsülése révén tápláljuk a gyermekekben a haza, a szülőföld iránti szeretetet.

Elképzeléseinkben olyan tanuló képe él, aki a közös családi és iskolai nevelés eredményeképpen egyesíti magában az alábbi tulajdonságokat:

- helyes önértékelés, amely se nem túlozza, se le nem becsüli értékeit,
- értékek felismerése, megbecsülése és a kiállás mellettük,
- józan, megfontolt ítélőképesség,
- mások felé való nyitottság, befogadóképesség,
- saját akaratról való lemondás mások érdekében,

- szelídség,
- alázat,
- türelem,
- alaposság,
- mértékletesség,
- bűnbánat, amely mentes a káros önmarcangolástól,
- megbocsátás,
- belső csendre, elmélyülésre való igény,
- hűség Istenhez és emberhez,
- felelősség maga, mások és a teremtet világ iránt,
- kötelességtudat,
- érdeklődés, nyitottság,
- alkotókészség,
- szorgalmas munka, a tanulás megbecsülése,
- képesség a problémák érzékelésére és megoldására,
- gyakorlatiasság,
- képesség a tudás továbbfejlesztésére és az önálló ismeretszerzésre,
- a tudás folyamatos gyarapítása, bővítése,
- képesség az értő olvasásra, gondolatainak helyes és szabatos megfogalmazására szóban és írásban,
- ismeri, tiszteli, óvja, ápolja:
 - nemzeti kultúránkat, történelmünket, anyanyelvünket,
 - a környezet, a természet értékeit,
 - más népek értékeit, hagyományait,
 - az egyetemes kultúra legnagyobb eredményeit,
 - Egyházunk értékeit, hagyományait.
- ismeri és alkalmazza a közösségben éléshez szükséges magatartásformákat,
- ismeri és betartja a különféle közösségek (család, iskola) együttélését biztosító szabályokat,
- viselkedése udvarias,
- beszéde kulturált,
- szüleit, nevelőit, társait szereti és tiszteli,
- képes szeretet adni és kapni,
- szereti hazáját,
- egészségesen él,
- szeret sportolni, mozogni,

- megjelenése és személyes környezete tiszta, ápoltság, gondozott,
- gyakorolja vallását,
- aktívan részt vesz az Egyházközsége életében.

Tudjuk, hogy ezen tulajdonságok mindegyikét nem vagyunk képesek kialakítani minden egyes hozzánk járó tanuló személyiségében. Nevelőink mindennapi nevelő és oktató munkája azonban arra irányul, hogy a lehető legtöbb diákunk rendelkezzen végzős korára minél több itt felsorolt személyiségjeggyel.

Az iskoláinkban folyó nevelő-oktató munka céljait a keresztény, az általános emberi és a nemzeti értékek tanulókkal történő megismertetése, elfogadtatása és átadása határozza meg. Pedagógiai munkánk alapvető feladata a fiatalok személyiségének kiművelése, hogy képesek legyenek átélni emberi méltóságukat, szabadságukat és az abból származó felelősséget.

Mi, a Savio Szent Domonkos Katolikus Iskola és Óvoda pedagógusai arra vállalkozunk, hogy szellemi és fizikai tevékenységre neveljük diákjainkat, és hogy nevelő munkánkkal az Evangélium és az Egyház tanításában kifejezett értékeket egész életükben meghatározó elvekké alakítsuk.

3.1.1. Pedagógiai munkánk konkrét céljai:

- A diákok segítése abban a folyamatban, hogy a keresztény értékekre építve művelt emberré, gazdag (szépre, jóra, fogékony) személyiséggé, Istent és embertársait szerető, felelős polgárrá, tisztességes, emberséges, alkotásra és boldogságra képes emberré váljanak.
- A minket választó családok elégedettsége, ezen belül: a hitéletbeli fejlődés, a tudás, a fegyelem, a továbbtanulásra való felkészítés.
- A diákok esztétikai és morális szemléletének alakítása, a kommunikációs képességeiknek, az értékes tudás és az értékes alkotások iránti igényüknek megalapozása.
- A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában ismereteket közvetítsen, alapvető képességeket és alapkészségeket fejlesszen, a szükséges kompetenciákat alakítsa.
- Segítse a személyes értékrend kialakítását.
- A diákok kudarc- és sikertűrő készségeit fejlessze.
- A tanulók önálló, felelős állásfoglalásának, cselekvésük alapjainak és (életkornak, fejlettségi foknak, saját személyiségjegyeknek megfelelő) készségeiknek kimunkálása.
- Magas színvonalú, sokrétű ismeretközléssel, hatékony szakmai munkával a tanulók önálló problémamegoldásának, gondolkodási képességének fejlesztése.
- A liturgiába való aktív bekapcsolódásra való ösztönzés.
- Álljon példaként diákjaink előtt nagy művészek, tudósok, hithez, egyházhoz való viszonya, a gondolkodásra, a szellem fejlődésére gyakorolt hatása.

- Magyarország gyökereinek megismertetése (nyelv, történelem, magyarságtudat), a kisebbségben élő magyarságért érzett felelősség- és közösségvállalás kialakítása.
- Hagyományaink, ünnepeink megismertetése, átörökítése, élővé tétele (néptánc, népdalok tanulása, kézműves foglalkozások stb.)
- A kulturált szórakozás igényének kialakítása.
- A család tisztelete, a szülők, nagyszülők megbecsülése, szeretete.

Az iskoláinkban folyó nevelő és oktató munka feladata, hogy a felsorolt értékek elsajátítását elősegítse.

Mindannyian kötelességünknek tartjuk a tanulók személyiségének keresztény szellemű formálását: „...ma különösen, hiszen számot kell vetnünk azzal, hogy a család és a társadalom e téren nem teszi meg, ami rajta áll.” (A Katolikus Nevelés Kongregációja 45. pont)

3.1.2. A Savio Szent Domonkos Katolikus Általános Iskola feladata:

- Segítse elő az egyéni életélmények szerzését, az egyéni képességek kibontakoztatását a hitélet erősítését szolgáló (lelkigyakorlat, zarándoklat stb.) programokban, az órai munkában és a tanórán kívüli tevékenységekben: délutáni foglalkozások, tanulószoba, szakkörök, kirándulások, iskolaújság, színház és kiállítás látogatások stb.
- Fejlessze a tanulók problémamegoldó gondolkodását, az összefüggések felismerését, a morális kérdések megítélését osztályfőnöki órák, vezetői és közösséget érintő intézkedések, tantárgyak elsajátítása során.
- Tehetséggondozó és felzárkóztató programokkal támogassa az egyéni képességek kibontakoztatását.
- Teremtsen a diákok számára életkoruknak megfelelő formájú és jelentőségű döntési helyzeteket.
- Mutassa fel szentek, ismert egyházi és elismert személyiségek által követésre méltó példákat.
- Segítse elő a személyes meggyőződés, keresztény világszemlélet és világkép kialakítását és érzelmi-szellemi megerősítését, személyre és konkrét közösségekre szabott feladatok alapján.
- Hozzon létre konstruktív, jellegzetes, tartalmas és felelős, szellemi arculattal rendelkező alkotó (kis) közösségeket, ahol a tanuló a közösségben való élet során fejlessze önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritás érzését, empátiáját.
- Törekedjen bizonyos hátrányok csökkentésére, melyek a gyermekek eltérő szociokulturális környezetéből fakadnak.
- Tekintse alapvető feladatának a kulcskompetenciák fejlesztését. Az oktatásnak – mind társadalmi, mind gazdasági funkciója miatt – alapvető szerepe van abban, hogy az európai polgárok megszerezzék azokat a kulcskompetenciákat, amelyek elengedhetetlenek a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodáshoz, a változások befolyásolásához, saját sorsuk alakításához. Természetesen mindezt az örök értékek megőrzésével teszik.

Mind a hét kulcskompetencia terület (1. tanulás; 2. kommunikációs; 3. digitális; 4. matematika, gondolkodási; 5. személyes és társas kapcsolatok; 6. kreativitás, kreatív gondolkodás, kulturális tudatosság; 7. munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák) egyformán fontos, mivel mindegyik hozzájárulhat a sikeres élethez egy tudás alapú társadalomban. Figyelni kell arra, hogy valamennyi területen érvényesüljön a keresztény értékrend, a krisztusi mérce.

3.1.3. Nevelő-oktató munkánk eljárásai, eszközei

Nevelő-oktató munkánk eljárásainak, eszközeinek igazodnia kell a tanulók életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez, képességeihez, a pedagógusok személyiségéhez, felkészültségéhez.

Az eljárások és eszközök alkalmazásának során a különböző módszerek kombinációját alkalmazzuk.

Alkalmazott nevelési módszerünk: Don Bosco megelőző módszere.

A megelőző módszer alappillérei: a hitvallás, a szeretet és az értelem. Ez a három eszköz, amelyet a nevelőnek tanítani, edzeni kell, hogy célját elérje.

A szeretet a megelőző módszer lelke. Don Bosco szerint nem elég szeretni tanítványainkat, ezt nekik is érezniük kell. A szeretet arculatai a szelídség és a bizalom.

A módszer egyik legfontosabb része a vallásosság, a liturgikus gyakorlatok. (Ezek pl.: a szentmise látogatások, szentségek vétele, ájtatosságok, imakilencedek, szentséglátogatások, lelkigyakorlatok, lelki napok, hitoktatás, bibliaórák, családlátogatások.)

A különböző módszereket a nevelés folyamatában betöltött szerepük alapján csoportosítjuk:

- A meggyőzés módszerei: oktatás, példaképpéállítás, önbírálat, beszélgetés, tudatosítás stb.
- A tevékenység megszervezésének módszerei: követelés, ellenőrzés, értékelés, játékos módszerek, gyakorlás stb.
- A magatartásra ható, ösztönző módszerek: ígéret, biztatás, elismerés, dicséret stb.
- A figyelmeztetés formái: szóbeli figyelmeztetés (észrevétel, dorgálás, rendreutasítás), osztályfőnöki figyelmeztetés, intés, rovás, főigazgatói figyelmeztetés, intés, rovás, nevelőtestület elé idézés stb.
- A nevelés sikerét veszélyeztető körülmények kizárását célzó módszerek: felügyelet, ellenőrzés, figyelmeztetés, elmarasztalás, tilalom stb.

3.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A személyiségfejlesztés alapja a szeretetparancs hármassága: szeretni Istent, szeretni embertársaimat, mint saját magamat. Akiben ezek a tulajdonságok megerősödnek, fogékony lesz a szentre, az igazra, a jóra és a szépre.

Fiataljaink számára igazi útravaló a küldetéstudat kialakulása: „Ti vagytok a világ világossága.” (Mt. 5,14)

A legfőbb általános emberi értékek keresztény hitünkben gyökereznek, és Jézus életében mutatkoznak meg legteljesebben. Ezért a gyermekek elé példaként Jézust, az őt követő szenteket és a ma körülöttünk élő szent életű embereket kell állítanunk. Be kell mutatnunk,

hogyan a nyolc boldogság, a szeretethimnusz, a sarkalatos erények hogyan lehetnek életük részévé, hogyan szólhatnak az ő nyelvükön is.

Az emberi személyiség kialakulása a gyermekkortól kezdve a kamaszkoron át hosszú folyamat. Minden korszaknak megvan a maga jellemzője mind érdeklődésben, mind emberi példákban, mind olyan értékekben, amelyekre érzékenyek. A nevelőhöz való viszony is sokat alakul a kezdeti feltétlen elfogadástól a tagadáson át az egyenrangú baráti kapcsolatig. Célkitűzéseink alapján a következő pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket:

A hitre nevelés területén elvégzendő feladatok:

- A hitre nevelés szője át az intézmény mindennapi életét.
- A hitéleti nevelés személyre szabott legyen, alkalmazkodjon a gyermek hitéleti múltjához.

Az értelmi nevelés területén elvégzendő feladatok:

- Az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése.
- A megismerés képességének fejlesztése.
- Az önismeret, a céltudatosság kialakítása.

A tanulók erkölcsi nevelése területén elvégzendő feladatok:

- Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződésé alakítása.
- A tanulók közösségére és önmagukra irányuló helyes cselekvésre és aktivitásra készítető érzelmek kialakítása.
- Pozitív szociális szokások kialakulásának, gyarapodásának segítése.
- A szociális érzékenység kialakulása segítse a másság elfogadását.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink továbbá a helyi tantervben leírt egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátíttatása, valamint az ezekre épülő differenciálás.

A helyi tanterveket is magába foglaló pedagógiai programunk összeállításánál elsődleges szempont a tanulók képességeinek fejlődéséhez szükséges olyan követelmények meghatározása, amely ösztönzi a személyiségfejlesztő oktatást.

Ezért tekintjük nagyon fontosnak az alábbi feladatokat:

- A színes, sokoldalú iskolai élet, hitélet, tanulás, játék, munka feltételeinek biztosítása.
- A fenti lehetőségek a tanulók önismeretét, keresztényi gondolkodási képességét, együttműködési készségét fejlesztik, eddék akaratukat.
- Minden érintett járuljon hozzá diákjaink életmódjának, szokásaiknak, az értékekkel történő azonosulásának fokozatos kialakításához, meggyökereztetéséhez.

Kialakítandó személyiségjegyek:

- helyes önértékelés,
- értékek felismerése, megbecsülése és a kiállás mellettük,
- józan, megfontolt ítélőképesség,
- mások felé való nyitottság, befogadóképesség,
- saját akaratunkról való lemondás mások érdekében,
- szelídség, alázat, türelem,
- alaposság,
- mértékletesség,
- bűnbánatra való készség,
- belső csendre, elmélyülésre való igény,
- hűség Istenhez és embertársainkhoz,
- felelősség magunk, mások és a teremtet világ iránt.

Elvárásaink tanítványaiktól:

- Részvétel a vallásuknak megfelelő egyházi programokban.
- Tiszteletteljes, szép beszéd tanárral, társakkal egyaránt.
- Mindenki testi, lelki egészségének megőrzése, biztosítása.
- Alapos, rendszeres és pontos munka.
- A rájuk bízott feladatok lelkiismeretes elvégzése.
- A Házi rend és a Diák etikai kódex felelős betartása.

3.3. Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

3.3.1. A teljes körű egészségfejlesztés célja

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy az iskolában eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, az intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

Az egészségfejlesztés – és annak egyik megvalósulási formája, a korszerű egészségnevelés – az egészségi állapot erősítésére és fejlesztésére irányul.

Ide tartozik például:

- az egészséges táplálkozás,
- a szabadidő aktív eltöltése,
- a mindennapos testmozgás,
- a személyi higiéné,
- a lelki egyensúly megteremtése,
- az egészséges és biztonságos környezet kialakítása,
- az egészségkárosító magatartásformák elkerülése,

- a járványügyi és étel- és élelmiszer-biztonság megvalósítása.

Az iskolai egészségfejlesztésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez. Ehhez arra van szükség, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, az ezzel kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek, s konkrét tevékenységekben alapozódhassanak meg. Az egészséges életmód, ételszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területek beépülnek az iskola pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe.

Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- önmagunk ismerete,
- egészségi állapotunk ismerete,
- a mozgás fontossága.

A feladat jellege közös problémakezelést és egységes viszonyulást igényel a résztvevők között:

- intézményvezető vagy megbízottja,
- egészségnevelő pedagógus,
- iskolaorvos, védőnő, fogorvos,
- gyermek- és ifjúságvédelmi felelős,
- napközis és tanulószobai csoportok vezetői.

Az intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet fordítunk a gyermek, a tanuló egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen:

- az egészséges táplálkozás,
- a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- a személyi higiéné.

Az intézményben folyó teljes körű egészségfejlesztés során figyelembe vesszük a gyermekek, tanulók biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait, beillesztjük az intézményben megvalósuló átfogó prevenciós programokba.

3.3.2. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő tevékenységek

Kiemelt feladatok

- tanulóinknak bemutatjuk az egészséges életmód gyakorlását szolgáló tevékenységi formákat, az egészségbarát viselkedésformákat,
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és az egyéb foglalkozások keretében – foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel.

A teljes körű egészségfejlesztés az iskola minden pedagógusának feladata.

A teljes körű egészségfejlesztést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a mindennapos testedzés,
- környezetismeret, természetismeret, biológia, természettudomány, közösségi nevelés órákon feldolgozott ismeretek,
- egyéb foglalkozások, táborok, kirándulások, erdei iskolák
- az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő, fogorvos) segítségének igénybevétele a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezéséhez.

A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő iskolai feladatok:

Az egészséges életmódra vonatkozó támogató intézményi munkarendben és Házirendben előírt szabályok betartása az intézményben mindenki számára kötelező.

Intézményünk közreműködik a gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során tevékenyen együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal, valamint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

Ha az intézmény a gyermeket, tanulót veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, vagy a gyermekközösség, a tanulóközösség védelme érdekében indokolt, megkeresi a gyermek- és ifjúságvédelmi szolgálatot vagy más, az ifjúságvédelem, területen működő szervezetet, hatóságot, amely javaslatot tesz további intézkedésekre.

A tanulók fizikai állapotának mérésére a munkatervben meghatározott időintervallumban kerül sor.

Büfét nem üzemeltetünk intézményünkben.

3.4. Az elsősegély – nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai tervek

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása tanítási órákon belül (közösségi nevelés, biológia- és testnevelésóra) és délutáni csoportfoglalkozásokon valósul meg. Ezt a feladatot az ifjúsági védőnő látja el, vagy az erre kiképzett pedagógus.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja

- veszélyhelyzetek felismerése, felkészítés a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére,

- életkornak megfelelő ismeretek közvetítése,
- elsősegély-nyújtás gyakorlati alkalmazása,
- a beteg, sérült és fogyatékkal élő emberek iránti elfogadó és segítőkész magatartás fejlesztése,
- a környezet – elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, a veszélyes anyagok – egészséget, testi épséget veszélyeztető leggyakoribb tényezőinek megismertetése.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái

- tanórán: biológia-egészségtan, testnevelés, közösségi nevelés, technika és tervezés órán,
- tanórán kívül: szakkörön, egyéb foglalkozáson, kirándulás keretében,
- önálló ismeretszerzéssel,
- házi feladat, gyűjtőmunka során.

Módszerei, eszközei:

- előadás,
- projekt,
- gyakorlat,
- kutatómunka,
- IKT eszközök használata.

Iskoláink kapcsolatot tartanak a Magyar Vöröskereszt helyi szervezeteivel, amelynek munkatársai a felmenő rendszerű elsősegélynyújtó versenyek megszervezésében, a versenyekre való utazás lebonyolításában és diákjaink társadalmi elsősegélynyújtásba való bevonásával segítik a közösségi munkát.

3.5. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A közösségfejlesztés közös feladat. Az iskolák valamennyi dolgozójának figyelembe kell vennie mindennapi munkája során, hogy példaként áll a diákok előtt megjelenésével, viselkedésével, beszédével, öltözködésével.

Iskoláink keretein belül működő közösségi nevelés területei:

- Tanórak: hittan órák, szaktárgyi órák, közösségi nevelés órák.
- Tanórán kívüli szabadidős foglalkozások: délutáni foglalkozások, tanulószoba, szakkörök, lelkigyakorlatok, kirándulások, színházlátogatások stb.
- Diákönkormányzati munka.

A tanórán megvalósítható közösségfejlesztési feladatok:

- A tanulás támogatása kölcsönös segítségnyújtással, ellenőrzéssel, a tanulmányi és a munkaerkölcs erősítésével.
- A tanulók kezdeményezéseinek, a közvetlen tapasztalatszerzésnek támogatása.
- A közösségi cselekvések kialakítása, fejlesztése példamutatással, helyes cselekvések bemutatásával, bírálat, önbírálat segítségével.
- A tanulók önállóságának, öntevékenységének fejlesztése.
- Különböző változatos munkaformákkal (csoportmunka, differenciált, egyéni munka, kísérlet, verseny) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése.

A tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztési feladatai:

- A lelkigyakorlatok, közös szentmisék, zárandoklatok mélyítsék el a keresztyén vallás és hit megélését.
- Nevelje a tanulókat az önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére.
- Átgondolt játéktervvel és a tevékenység pedagógiai irányításával biztosítsák, hogy a különböző játékok, tevékenységek megfelelően fejlesszék a közösséget, erősítsék a közösséghez való tartozás érzését.
- A sokoldalú és változatos foglalkozások (zenei, tánc, képzőművészeti, kézműves, sport, színjátszás stb.) járuljanak hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez.
- A séták, a kirándulások, erdei iskolák, mélyítsék el a természetszeretetet és a környezet iránti felelősséget. Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából tanulmányi kirándulásokat szerveznek. A részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.
- Hagyományőrző tevékenységet is végzünk.
- Célunk, hogy diákjaink megismerjék a határon túli magyarság életét, kultúráját, történelmét. Keressük a lehetőségeket, alkalmakat hogy életközben, a helyszíneken szerezzenek tapasztalatokat. Minden tanévben beadjuk a „Határtalanul program hetedikeseinek” című pályázatot, így biztosítva hetedikes diákjainknak, hogy ingyenesen eljussanak magyarlakta, határon túli településekre, találkozzanak testvériskoláink tanulóival, részt vegyenek közös programokban, felejthetetlen élményeket szerezzenek.

Fontos feladat az intézményünk névadójának, Savio Szent Domonkos emlékének ápolása. Ezt szolgálja az évenkénti megemlékezés március 9-én. Savio Szent Domonkos Bosco Szent János kis tanítványa volt. Már ötéves korában rendszeresen ministrált, a hittanórákon pedig teljes odaadással figyelt, ezért megengedték neki, hogy már hétéves korában szentáldozáshoz járulhasson. Domonkos szent akart lenni. Tudatosan élt e cél érdekében, a fiúk pedig jól érezték magukat az ő társaságában.

Diákjaink jelszava: **„Légy vidám, tedd a jót, a verebek pedig hadd csiripeljenek!”** – Don Boscotól ered.

Tanulóink közül egyre többen felfedezik, hogy közülünk bárkiből lehet ilyen vidám szent, sőt nem kell ilyen fiatalon meghalunk, ha jobb az egészségünk, mint Domonkosnak, aki nem élt jólétben, hanem sok nehéz napot látott.

Minden tanév folyamán óvodai, iskolai ünnepségeket, megemlékezéseket tartunk, melyekkel örömet szerzünk nem csak az intézmény gyermekeinek, diákjainak, szüleinek és a pedagógusoknak, hanem a települések lakosainak is.

Az éves Munkatervben meghatározott rendben az alábbi napokról emlékezünk meg:

Szeptember

Veni Sancte, tanévkezdő szentmise
Tanévnyitó ünnepély
Szent Gellért napja
Szent Mihály napi hagyományok
Szüreti hagyományok
Egészség-nevelési napok
Magyar Diáksport Napja, témanap

Október

Zenei világnap
Idősek világnapja
Assisi Szent Ferenc napja – Állatok világnapja
Megemlékezés az aradi vértanúkról
Mária, Magyarok Nagyasszonya
Rózsafüzér imádság

November

Árpád-házi Szent Erzsébet napja
Jótekonysági bálak
Szent András napi hagyományok

December

Adventi gyertyagyújtások
Roráté szentmisék
Tanulói adventi lelkinap
Dolgozói adventi lelkinap, lelkigyakorlat
Szent Miklós napja
Luca napi hagyományok
Betlehemezés, Pásztorjáték
Karácsony

Január

Vízkereszt, Házszenelés
Ökumenikus imahét
Magyar kultúra napja
Bosco Szent János emléknapja

Február

Szent Balázs püspök emléknapján Balázsáldás
Farsang
Hamvazószerda
Megemlékezés a kommunista és egyéb diktatúrák áldozatairól

Március

Savio Szent Domonkos ünnepe
Tanulói nagyböjti lelkinap
Dolgozói nagyböjti lelkinap, lelkigyakorlat
Keresztút járás
Megemlékezés az 1848-49-es forradalom és szabadságharc eseményeiről
Kórustalálkozó
Víz világnapja
Húsvéti hagyományok
Passió játék
Húsvét (mozgó ünnep)
Teremtésvédelem napja

Április

Költészet napja
Megemlékezés a holokauszt áldozatairól
Föld napja
Katolikus Focikupa
Szent György napi hagyományok
Fenntarthatósági témahét eseménysorozata

Május

Anyák napja
Elsőáldozás
Májusi litánia
Madarak és fák napja
Családi nap
Gyermeknapi
Határtalanul! kirándulás a 7. osztályos tanulók számára
Óvodáinkban ünnepélyes évzáró

Június

Pedagógus nap
Nemzeti Összetartozás Napja
Úrnapja, körmenet
Bérmálás
Ballagás
Tanévzáró ünnepély
Te Deum, hálaadó szentmise
Lázár Ervin Program (a tanév során folyamatosan)
Nemzeti Emlékezetpedagógiai Program (7-8.-os tanulók számára)

A nyár folyamán

Nyári iskolai napközis táborok
Erzsébet táborok szervezése Zánkán vagy Fonyódligeten

A pedagógus közösségfejlesztő feladatai a szabadidős tevékenység során:

- Építsen ki jó kapcsolatot az adott korosztállyal, szüleikkel, plébániával, egyházi személyiségekkel, külső szakemberekkel.

- Fejlessze a csoportokban végzett közös munka során az önismeretet, az önfegyelmet, az együttműködést.
- Segítse olyan csoportok kialakítását, amelyek az emberi kapcsolatok hitbeli, pozitív irányú elmélyítésével hatnak az egész személyiség fejlesztésére.

A Diákönkormányzat közösségfejlesztő feladatai:

- Jelöljön ki olyan közös értékeken és érdekeken alapuló közös és konkrét célokat, amellyel nem sérti az egyéni érdekeket.
- Fejlessze a meglévő közösségi munkákat, közösségépítő tevékenységeket.
- Törekedjen a közösség iránti felelősségtudat kialakítására, fejlesztésére.

3.6. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

Az iskolák kötelesek a tanulót, valamint a kiskorú szülőjét írásban értesíteni gyermeke iskolai felvételével, a tanulói jogviszony megszűnésével, a tanuló fejlődésével, tanulmányi előmenetelével kapcsolatos döntésekről, az intézmény működésének rendjéről, valamint minden olyan intézkedésről, amely érinti a tanulót, illetve a szülőket.

A Házirendben meghatározottak szerint iskoláinkban a tanulók érdekeinek képviselőire.

Diákönkormányzatot hozhatnak létre, melyeknek működését a nevelőtestület és iskolánként egy, az intézményvezető által megbízott pedagógus segíti.

A Diákönkormányzat véleményét kikérjük:

- az SZMSZ elfogadása előtt, azokról a rendelkezésekről, melyek őket érintik,
- a 20/2012. (VIII. 31.) Emmi rendelet 82.§ (1)–(5) bekezdésben meghatározott kérdések SZMSZ-ben történő szabályozásánál,
- a Házirend elfogadása előtt,
- fegyelmi eljárás során,
- az első tanítási óra reggel nyolc óra előtt legfeljebb negyvenöt perccel korábban kezdése esetén,
- a tanulókat érintő programokat illetően az éves Munkaterv elfogadása előtt, továbbá
- egy tanítás nélküli munkanap programjáról – a nevelőtestület véleményének kikérésével – dönt.

Mivel intézményünkbe, kiskorú gyermekek tanulnak, őket szüleik képviselik. Az intézmény minden iskolájában van Szülői szervezet, közösség, akik jogaikat és kötelezettségeiket a törvényben előírtak szerint gyakorolják.

3.7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4.§ szerint:

13. kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

- aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
- ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
- ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,
- b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló,
- c) tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló.

14. kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség,

3.7.1. Különleges bánásmódot igénylő tanulók

3.7.1.1. Sajátos nevelési igényű tanulók

Sajátos nevelési igényű tanuló az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd. (Nkt. 4.§ 25.)

A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. Kt 47.§ (1) A különleges bánásmódnak megfelelő ellátásról a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint gondoskodunk.

A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelés-oktatása a többi gyermekkel, tanulóval egészben együtt, azonos iskolai osztályban történik.

Az integráció feltétele az osztály összetétele és a pedagógus vállalása.

A sajátos nevelésű tanulók felvételének elbírálása minden esetben egyénre szabott, függ a fogyatékoság mértékétől.

A sajátos nevelési igényű tanuló neveléséhez és oktatásához az alábbi feltételek szükségesek:

- a) az illetékes szakértői bizottság által meghatározottak szerinti foglalkozáshoz szakirányú végzettségű gyógypedagógus, a foglalkozásokhoz speciális tanterv, tankönyv, valamint speciális gyógyászati és technikai eszközök,
- b) a fejlesztési területek szakértői bizottság által történő meghatározása.

Intézményünk többet vállal, magasabb értéket kínál, mint részvétet és védettséget. Sikerkritériumnak tekintjük a tanulók beilleszkedését, önmagukhoz mért fejlődésüket, a többi tanulóval való együttthaladásukat.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésének-oktatásának elvei

A sajátos nevelési igényű tanulók esetében is a Nat-ban meghatározott egységes fejlesztési feladatokat vesszük alapul. A nevelési-oktatási folyamatot a tanulók lehetőségeihez, korlátaihoz és speciális igényeihez igazodva elsősorban a következő elvek szerint szervezzük meg:

- a feladatok megvalósításához hosszabb időszavakat, tágabb kereteket jelölünk meg ott, ahol erre szükség van,

- igény szerint sajátos, a fogyatékossággal összeegyeztethető tartalmakat, követelményeket alakítunk ki és teljesítünk,
- szükség esetén a tanuló számára legmegfelelőbb alternatív kommunikációs módszerek és eszközök, elsajátítását, alkalmazását beépítést a nevelés, oktatás folyamatába,
- segítő megkülönböztetéssel, egyénileg is támogatjuk a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve.

Intézményünk a sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztéséhez egyéni fejlesztési tervet készít, és a végrehajtásában közreműködő gyógypedagógus/fejlesztő pedagógus évente legalább egy alkalommal rögzíti a fejlesztés eredményét.

Az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztésének elvei

A normalitás övezetében tartozó értelmi összteljesítményük mellett megjelenő teljesítmény- és viselkedészavaraik a pszichikus képességek egyenetlen fejlődésének következtében alakulnak ki, és gyakran mutatnak az idegrendszeri folyamatok diszharmonikus szerveződéséből eredő együttjárást. Minthogy gyakran élnek át kudarchelyzetet, az iskolai teljesítményelvárások iránti közömbösség, elutasítás, illetve önértékelési zavarok, különböző jellegű beilleszkedési problémák alakulhatnak ki.

A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése a szakértői bizottság szakértői véleményére épülő egyéni fejlesztési terv alapján, egyéni sajátosságai, szükségleteik figyelembevételével, a szülővel és a tanulóval történő megbeszélést követően történik.

Az iskolai nevelés, oktatás során kiemelt feladat:

- a tantervi előírásoknak megfelelő sikeres továbbhaladás biztosítása,
- a pozitív énkép és önértékelés kialakítása,
- a tanulás iránti motiváció és a kudarcűrő képesség növelése,
- a kortársakra és a felnőtt közösségre irányuló rendezett társas kapcsolatok kialakítása,
- a társadalmi együttélés szabályainak követése és az önállóságra nevelés.

3.7.1.2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek. (Nkt. 4.§ 3.)

Ha a gyermek, a tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, fejlesztő foglalkoztatásra jogosult.

Nagyon fontosnak tartjuk a beilleszkedési, tanulási, magatartási problémákkal küzdő tanulók fejlesztését, mert a problematikus tanuló saját fejlődésének és közössége fejlesztésének is gátjává válhat.

Iskoláink feladata:

- A tanuló személyiségének és környezetének megismerése, a problémák gyökerének feltárása (minden tanuló családját igyekszünk megismerni, ha mód van rá, családlátogatások kapcsán).
- A fejlesztő módszerek megbeszélése, egyeztetése a családdal.
- A megfelelő beilleszkedés hatékony segítése.
- A szülők segítése a családi, a nevelési konfliktusok megoldásában.

Ennek érdekében fejleszteni szükséges a gyermek önismeretét, önbizalmát, együttműködési, kapcsolatépítési képességét, szerepelni tudását, konfliktuskezelői képességét.

A fejlesztés szinterei az iskolai, az osztályközösségi, a hitéleti programok.

Minden egyes foglalkozáson az elérendő cél a tanulók felelősségtudatának, önfegyelmének, kezdeményezőkészségének, csoportmunkára való alkalmasságának kialakítása.

3.7.1.3. Sajátos nevelési igényű, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek ismereteinek számonkérése, minősítése, értékelése

A sajátos nevelési igényű vagy a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló ismereteinek számonkérésekor a szakértői bizottság szakvéleményében javasoltak szerint, az intézményvezető határozata alapján:

- Az írásban kapott feladatok értelmezéséhez, pontosításához a pedagógus nyújtson segítséget.
- Az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb 50%-kal meg kell növelni vagy a feladatok számát csökkenteni.
- Szóbeli feladatok esetén a rendelkezésre álló gondolkodási időt legfeljebb 30%-kal kell megnövelni vagy a feladatok számát csökkenteni.
- Ismeretek számonkérésekor a tanuló az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használhatja.
- Írásbeli számonkérés helyett szóban felelhet.
- Szóbeli felelet helyett írásban adhat számot ismereteiről.

A tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi, a szakértői bizottság véleménye alapján a főigazgató mentesíti az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól, és ehelyett szóveges értékelés és minősítés alkalmazását írja elő. *Nkt. 56.§ (1)*

Az értékelés pedagógiai módszerként alkalmas arra, hogy a belső motivációt felkeltse, és folyamatosan ébren tartsa. A gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének hatékony eszközévé válhat a személyre szóló, segítő és biztató szándékú értékelés, amely nem minősít, nem kelt kudarcélményt, és nem rombolja le a gyermek önbizalmát.

Az értékelés funkciója szerint helyzetfeltáró (diagnosztikus) és a tanulási folyamatot fejlesztő-formáló (formatív), vonatkozási köre szerint: kritériumorientált, illetve minőségi legyen.

Osztályozó- és javítóvizsgákon a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésére az intézményvezető engedélye alapján

- Az írásbeli feladatok megválaszolásához a számára – tantárgyanként – rendelkezésre álló hatvan percet legfeljebb harminc perccel meg kell növelni.
- Szóbeli vizsga esetén a harminc perc gondolkodási időt legfeljebb tíz perccel meg kell növelni.
- Az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használhatja.

- Írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet.
- A szóbeli vizsgát írásban teheti le.

3.7.1.4. Kiemelten tehetséges tanulók

Kiemelten tehetséges tanuló az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség. (Nkt. 4.§ 14.)

A tehetséggondozás kereteit a Nemzeti Tehetség Program jelöli ki, amelyet a Nemzeti Tehetség Alap támogat. A Nemzeti Tehetség Program és Alap az oktatásért felelős miniszter irányítása alatt, jogszabályban foglaltak szerint működik. A Nemzeti Tehetség Program elérendő célokat jelölhet ki a köznevelési intézmények számára, és tartalmazza a feladatok finanszírozásának módját is. *Nkt. 47.§ (11)*

Intézményünk két iskolája – a békéscsabai és a nagybánhegyesi – Savio Tehetségpont címet elnyerve végzi ezirányú tevékenységét.

A fejlesztés lehetőségei tanórán, a tanórán kívüli és az önálló munkában:

- kiscsoportos és egyéni foglalkozások,
- differenciálás, csoportbontás,
- kooperatív és projekt módszer,
- versenyek,
- iskolai könyvtár és az iskola egyéb lehetőségeinek, eszközeinek önálló, csoportos használata,
- IKT eszközök használatának támogatása,
- motiválás, személyes beszélgetés, ösztönzés, jutalmazás megfelelő formáinak alkalmazása.

Tehetséges gyermekeink közül a legjobbaknak bizonyítási lehetőséget adunk az egyházi, városi és országos tanulmányi- és sport versenyeken történő indulással.

A tehetségnevelés folyamata

A tehetséges tanulók

- felismerése
- kiválasztása
- fejlesztése – fél éves időtartamra készített egyéni fejlesztési terv alapján
- versenyeken való megmérettetése

Ennek érdekében

- szabályozzuk
 - a tehetséggondozás módját,
 - az iskolai és iskolán kívüli tehetséggondozás lehetőségeit
- kialakítjuk a tehetséggondozás tartalmát, feltételeit

- az iskola megteremti a szervezeti formákat (szakkörök),
- a fenntartó biztosítja a feltételeket (óraszám, pénzügyi háttér)
- felvesszük a kapcsolatot a pedagógiai szakszolgálat tehetségfejlesztési szakértőjével,
- tájékoztatjuk és megnyerjük a szülőket a közös munka érdekében.

A tehetséggondozás személyi feltételei

A tehetségnevelési programok megvalósíthatóságához elengedhetetlenül szükséges az elkötelezett és a témában jól képzett pedagógusok megléte, akik személyiségükben alkalmasak és képesek a tehetséges tanítványaikkal való foglalkozások vezetésére, önálló programok megvalósítására. Intézményünkben van szakvizsgázott pedagógus tehetségfejlesztés szakterületen.

Tevékenységi formák

Iskoláinkban a tehetséggondozás a következő szervezeti formák segítik:

- tehetségműhelyek
- tanítási órák
- hitéleti programok
- délutáni csoportfoglalkozások
- tehetségfejlesztő foglalkozások, szakkörök, énekkar
- versenyek, vetélkedők, bemutatók
- múzeumi foglalkozások, színházlátogatás
- művészeti csoportok
- sportfoglalkozások, házi bajnokságok
- kulturális- és sportrendezvények
- ünnepélyek, megemlékezések
- iskolaújság
- könyvtári foglalkozás
- egyéb rendezvények

Ezen tevékenységi formák során szerzett ismeretek tanulóink tehetséggondozása mellett elősegítik a továbbtanulásra való felkészülésüket is.

A foglalkozásokat úgy tervezzük, hogy a tanuló maximális terhelhetőségét ne haladja meg az általa választott órák száma.

3.7.2. A szociális hátrányok enyhítését az alábbi tevékenységek szolgálják

Hátrányos helyzetű gyermek, tanuló: az, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította; e csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott eljárásban tett önkéntes nyilatkozata szerint - óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetében a tankötelezettség beállásának időpontjában

legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen; halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek;

A hátrányos és veszélyeztetett helyzetű tanulók száma emelkedik. Ezért is indokolt, hogy a gyermek- és ifjúságvédelem átfogja az iskolai élet egészét, biztosítsa a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, védő-óvóintézkedéseket tegyen a rászorulóik érdekében.

A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatainak és a családlátogatásoknak egyik fő célja a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő problémák feltárása, megelőzése. Minden pedagógus közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

Az esélyegyenlőség legelső, legelemibb láncszeme az oktatás – a hátrányos helyzet felszámolása, a sérülések korrekciója, kompenzálása. Ezt teszi lehetővé az integráció, mely napjaink egyik nagy kihívása.

Az integrációt tekintve fontos két nagy csoportot megkülönböztetni:

1. a hátrányos helyzetű gyermekek csoportja,
2. a sajátos nevelési igényű gyermekek csoportja.

A hátrányok leküzdését az alábbi tevékenységgel tudjuk segíteni:

- egyéni képességekhez igazodó foglalkozások,
- felzárkóztató órák,
- délutáni foglalkozások,
- diákétkeztetés,
- felzárkóztató foglalkozások,
- iskolai/ települési könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata,
- nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai,
- családlátogatások,
- szülők, családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése,
- továbbtanulás irányítása, segítése,
- iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tevékenysége,

3.8. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység

Életünk kedvezőtlen alakulásában a leginkább kiszolgáltatott helyzetbe a gyermekek kerültek. A nevelés három színterén – család, iskola, társadalom – a családok nagy többsége nem tudja, vagy nem akarja elsődleges szerepét betölteni. Az iskola kénytelen ezzel a helyzettel megküzdeni, de képtelen a családi és társadalmi nevelés hiányát teljesen pótolni.

A katolikus iskolák különös figyelmet szentelnek a gyengébbekre, és segítik a nehezebb körülmények között élőket. Nevelésünk a keresztény értékrend elfogadását, a keresztény életforma kialakítását, mindennapi megélését segíti elő, amely remélhetőleg tanítványaink számára maradandó lesz. Megvédi őket az alkoholizmus, kábítószer, egyéb erkölcsi veszélytől.

Legnehezebb a segítségadás azokban az esetekben, amelyekben a család a gyermek számára nem biztosít megfelelő erkölcsi háttérrel, a szülők életvitele negatív példa a gyerek előtt. Ezekre a hiányosságokra sok esetben későn derül fény, amit csak a tanuló magatartása, megnyilatkozásai jeleznek. Az ilyen nehéz esetekben vállalnunk kell a fokozott törődést a tanulóval.

Intézményünkben a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok segítésére gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök tevékenykednek, vagy az osztályfőnökök látják el ezt a feladatot.. Alapvető feladatuk, hogy segítsék a pedagógusok gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját. Ezen belül feladataik közé tartoznak különösen:

- A tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak.
- Családlátogatásokon vesz részt a veszélyeztető okok feltárása érdekében.
- A veszélyeztető okok megléte esetén értesíti a gyermekjóléti szolgálatot.
- Segítik a gyermekjóléti szolgálat tevékenységét.

Az intézmény gyermekvédelmi tevékenységének három fő feladata van: a gyermek fejlődését veszélyeztető okok megelőzése, feltárása, megszüntetése.

Ezen tevékenységünk fontosabb feladatai:

- A gyerekek elemi szükségletei (élelem, ruházat, tanszer, pihenés) meglétének figyelemmel kísérése.
- Az egészséges fejlődésükhöz szükséges nevelési légkör kialakításának elősegítése a családon belül és a családon kívül.
- A tanulók egészségi állapotának figyelemmel kísérése, rendszeres ellátás biztosítása az iskolaorvosi szolgálaton keresztül és az iskolaorvosi rendeléseken.
- A tanulók intézményes ellátása, az iskola valamennyi szolgáltatásának biztosítása igényeik szerint (ügyelet, fejlesztő foglalkozás, felzárkóztatás, étkezés stb.)
- Segélykérelmek támogatása, és az ezzel kapcsolatos tanácsadás a család szociális és anyagi helyzetétől függően.
- A tanulók eredményeinek figyelemmel kísérése, rendszeres iskolába járásának folyamatos ellenőrzése, szükség esetén szabálysértési eljárás kezdeményezése.

Megjegyzés: intézményünknek nincs lehetősége anyagi juttatásokra a törvény által előírt támogatásokon kívül (tankönyvtámogatás, étkezés). Van viszont lehetősége a rászorulóknak esetében segítség kérésére, pl. az egyházközségi Karitástól, a települési Vöröskeresztől, az intézményünket támogató alapítványoktól, a családsegítőktől.

A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében intézményünk együttműködik a területileg illetékes:

- területileg illetékes szakszolgálatokkal,
- a Kormányhivatallal
- gyermekjóléti szolgálatokkal,
- családsegítő szolgálatokkal,

- polgármesteri hivatalokkal,
- gyermekorvosokkal és védőnőkkel,
- a helyi Vöröskereszt szervezettel,
- a gyermekvédelemben résztvevő társadalmi szervezetekkel, alapítványokkal, az egyházközségekkel.

A gyermeket veszélyeztető helyzetben minden pedagógusnak gyors és hatékony intézkedést kell tennie!

Meg kell vizsgálnunk, hogy:

- A családi minta, törődés, érzelmi kötődés mennyire szolgálja a tanuló erkölcsi, érzelmi, értelmi fejlődését.
- Mennyire ellenőrzött a tevékenysége, szabad mozgása.
- A tanuló szociális helyzete szükségessé teszi-e segélyek, egyéb támogatások igénybevételét.
- A tanuló folytat-e fejlődésére káros életmódot.
- Folyamatos ellenőrzést igényel-e a hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett környezetben nevelkedő gyermekek otthoni életformája, ellátása, pihenése.
- Szükséges-e rendszeres segítségnyújtás tanulmányai befejezéséhez, pályaválasztásához és eredményes beiskolázásához.
- A család tud-e olyan érzelmi kötődést biztosítani, amelyben a gyermek őszintén feltárhatja problémáit.

3.9. A pedagógusok feladatai, a közösségi nevelés tartalma, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

3.9.1. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatai:

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- a javító- és osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,

- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- részvétel az egyházközség által szervezett rendezvényeken,
- részvétel a lelkigyakorlatokon, bibliaórákon, egyéb hitéleti, egyházközségi programokon,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – a főigazgató bízza meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

3.9.2. Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az iskola Pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját.
- Kapcsolatot tart az osztály Szülői közösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: elektronikus napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.

- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi, védőnői, fogászati vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.
- Figyelemmel kíséri az osztály tanulóinak hitben való fejlődését. Jó példát mutat ezen a téren is: vallásgyakorlás, templomba járás, szentségekhez való járulás stb.

3.10. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

Az iskolai nevelés, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógus közösség együttműködése.

Ennek alapja a gyermek iránt érzett közös felelősség, amelynek feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, az őszinteség. Megvalósulási formái a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység. Eredménye a családi és az iskolai nevelés egysége, és ennek nyomán a gyermeki személyiség kedvező fejlődése.

Iskoláink együttműködési formái:

3.10.1. A diákok és a pedagógusok együttműködésének formái:

- A tanulókat az iskola életéről, az iskolai Munkatervről, illetve az aktuális feladatokról az iskola főigazgatója, a telephely vezetője, a Diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják.
- Az intézmény főigazgatója, illetve a telephely vezetők legalább évente egyszer a diákközségi ülésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén részt vesz.
- A Diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a Diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a Diákönkormányzat faliújságán keresztül tájékoztatja a diákságot.
- Az osztályfőnökök a közösségi nevelés órákon folyamatosan adják át a tudnivalókat.
- A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik útján közölhetik az iskola főigazgatójával, a telephelyvezetőkkel, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel.

- A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, elektronikus naplón keresztül keresztül írásban) tájékoztatják.
- A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai Munkatervről, az aktuális feladatokról az intézmény vezetője, a telephelyvezetők és az osztályfőnökök tájékoztatják:
 - az iskola főigazgatója/a telephelyvezető legalább félévente egyszer a szülői munkaközösség választmányi ülésén vagy az iskolai szintű szülői értekezleten,
 - félévente a szülői levélben,
 - a honlapon és a hirdetőtáblákon keresztül,
 - az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein.

3.10.2. A szülők, a tanulók és az intézmény együttműködésének formái:

- *Családlátogatás:*
Feladata a gyermek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.
- *Szülői értekezlet:*
Feladata a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása, a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az intézmény/iskola/telephely vezetője felé, a szülők tájékoztatása:
 - az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
 - az országos és a helyi köznevelés-politika alakulásáról, változásairól,
 - helyi tanterv követelményeiről,
 - az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
 - saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
 - a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
 - az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról.
- *Fogadóóra:*
A fogadóóra feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal (otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.).
- *Nyílt tanítási nap:*
A nyílt tanítási nap feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.
- *Írásbeli tájékoztató:*
Az írásbeli tájékoztató feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.
- *Előadások szervezése*
- *Közös lelki napok*

- *Közös zárandoklatok*
- *Közös programok a plébániával (farsang, gyermeknap stb.)*

A szülői értekezletek, a fogadóórák és a nyílt tanítási napok időpontját az intézményi Munkaterv évenként határozza meg.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az intézmény/telephely vezetőségével, nevelőtestületével.

A szülők részéről elvárjuk:

- aktív részvételt az iskolai rendezvényeken,
- ötletnyújtást az előadások (hitéleti, nevelési stb.) témáihoz,
- őszinte véleménynyilvánítást,
- együttműködő magatartást,
- nevelési problémák őszinte megbeszélését, a közös megoldásra való törekvést,
- érdeklődő, segítő hozzáállást,
- segítségnyújtást.

3.11. A tanulmányok alatti vizsgák, felmérések, mérések

Az általános iskoláinkba történő beiratkozáskor nincsenek felvételi vizsgák, felvételi elbeszélgetést viszont kezdeményezhet az iskola.

Az Nkt. kimondja, hogy az oktatásért felelős miniszter évente, a tanév rendjéről szóló rendeletében határozza meg az országos mérési feladatokat. Ez a törvény rögzíti, hogy az országos méréseknek ki kell terjedniük az alapvető készségek, képességek fejlődésének vizsgálatára. Az új jogszabályok szélesebb körű, kiterjesztett méréseket írnak elő, amelyek nemcsak a 4–5. évfolyamos szövegértési és matematikai méréseket foglalják magukba, hanem a 6–8. évfolyamokon is kiterjesztik azokat a természettudományokra, idegen nyelvre, digitális kultúrára és történelemre. Minden tanévre vonatkozóan külön kormányrendelet jelenik meg (A tanév rendjéről szóló kormányrendelet), amely részletesen meghatározza az adott tanévben lebonyolítandó mérések időpontjait, területeit és a résztvevő évfolyamokat. A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet és annak módosításai is tartalmaznak rendelkezéseket a mérésekkel kapcsolatban. Ez a jogszabály határozza meg a nevelési-oktatási intézmények működésének részletes szabályait, beleértve a mérések lebonyolítására vonatkozó kötelezettségeket is.

A köznevelésért felelős miniszter az országos mérési feladatok keretében gondoskodik a nevelési-oktatási intézményekben folyó pedagógiai tevékenység méréséről, értékeléséről. Az alapkészségek, képességek országos mérésének évfolyamait, valamint tárgyait a köznevelésért felelős miniszter az e törvény felhatalmazása alapján kiadott miniszteri rendeletben határozza meg azzal, hogy annak a rendeletben meghatározott évfolyamokon minden tanévben ki kell terjednie a köznevelés nappali rendszerű iskolai oktatás munkarendje szerinti tanuló esetében a szövegértési, a matematikai és a természettudományos eszköztudás fejlődésének vizsgálatára. Az iskola vezetője, a tanuló és a pedagógus – az e törvény felhatalmazása alapján kiadott

miniszteri rendeletben meghatározottak szerint – részt vesz az országos mérés, értékelés feladatainak végrehajtásában.

A tanév során az országos mérést az alábbi évfolyamokon és mérési területeken kell lebonyolítani:

- a) 4. évfolyamon szövegértés és matematika egy mérési napon;
- b) 5. évfolyamon szövegértés, matematika, digitális kultúra és történelem két mérési napon;
- c) 6–11. évfolyamon szövegértés, matematika, digitális kultúra, történelem, természettudomány, idegen nyelv, célnyelv három mérési napon.

A köznevelésért felelős miniszter a központi fejlesztésű mérőeszközök alapján személyazonosításra alkalmatlan módon gondoskodik az általános iskola nyolcadik évfolyamán a nappali rendszerű iskolai oktatás munkarendje szerinti tanulók sikeres pályaválasztást és továbbtanulást megalapozó személyes tanulói kompetenciák kötelező vizsgálatáról. A vizsgálat eredménye visszajelzést ad a tanuló számára azokról a középfokú iskolai továbbtanulási lehetőségekről, amelyek meglévő képességei alapján számára javasolhatók.

A tanuló eltérő ütemű fejlődéséből, fejlesztési szükségleteiből fakadó egyéni hátrányok csökkentése, továbbá az alapkészségek sikeres megalapozása és kibontakoztatása érdekében az általános iskolák a Tanév rendjében meghatározott időpontig felmérik azon első és második évfolyamos tanulók körét, akiknél az óvodai jelzések vagy a tanév kezdete óta szerzett tapasztalatok alapján az alapkészségek fejlesztését hangsúlyosabban kell a későbbiekben támogatni, és ezért a pedagógus indokoltnak látja az azt elősegítő pedagógiai tevékenység megalapozásához a Diagnosztikus fejlődésvizsgáló rendszer (DIFER) alkalmazását.

Az első évfolyamos tanulók az országos mérés keretében a szövegértési képességeik felmérése érdekében május folyamán – a tanulmányi rendszer útján – diagnosztikus mérésben vesznek részt.

A LXXX. törvény 35. § (5) bekezdése alapján, valamint a köznevelésért felelős miniszternek a tanév rendjéről szóló rendeletében meghatározott mérési időszakban, tanévenként megszervezi – a felnőttoktatásban és az 1–4. évfolyamon tanulók kivételével – a tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát azokon az évfolyamokon, ahol a testnevelés tantárgy tanítása folyik. Az érintett tanuló fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát az iskolai testnevelés tantárgyat tanító pedagógus végzi.

A 2., 3. és 4. évfolyamon tanuló diákoknak minden tanévben 2 alkalommal eDia mérésben kell részt venniük. Az eDia (elektronikus diagnosztikus mérés) egy számítógép-alapú mérési rendszer, amelyet a Szegedi Tudományegyetem Oktatásméleti Kutatócsoportja fejlesztett ki. Célja, hogy a tanítók és pedagógusok folyamatosan nyomon tudják követni a diákok fejlődését, és időben felismerjék az esetleges tanulási nehézségeket. Az eredmények azonnali visszajelzést adnak a pedagógusnak és a szülőnek is a gyermek tudás- és képességszintjéről. A mérés az alapvető műveltségi területekre terjed ki: matematikára, olvasás-szövegértésre és természettudományra.

3.12. A felvétel és az átvétel szabályai

Székhelyünkön lévő iskolánk elsősorban a békéscsabai és a környező településeken élő katolikus családok gyermekeit várja, de természetesen örömmel fogadunk minden

keresztény/keresztényen családból érkezőt, sőt nyitottak vagyunk azok felé is, akik nincsenek megkeresztelve, de elfogadják nevelési elveinket, a keresztény értékrendet, egyetértenek alapelveinkkel és célkitűzéseinkkel.

Telephelyeinken nincs másik óvoda és iskola, ezért ott felveszünk mindenkit a mi óvodánkba és iskolánkba, de elvárjuk a szülőktől, hogy fogadják el intézményünk alapelveit és gyermekük érdekében legyenek elfogadóak és közreműködők.

A tankötelezettség kezdetével kapcsolatos eljárásra az alábbi jogszabályok rendelkezései az irányadók:

- Nkt. – a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- Ákr. – az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény
- Okt. Hiv. rendelet – az Oktatási Hivatalról szóló 121/2013. (IV. 26.) Korm. rendelet
- Nkt. vhr. – a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet
- EMMI rendelet – a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet
- Ped. rendelet – a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről szóló 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet

I. A tankötelezettség kezdetének halasztása

Az Nkt. 45. § (2) bekezdése értelmében a gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, tankötelessé válik. A törvényes képviselő, vagyis a szülő vagy gyám kérelmére az Oktatási Hivatal döntése alapján a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt.

A jogszabályok alapján nincs szükség arra, hogy a szülő vagy a gyám kérelmezze a tankötelezettség halasztását az Oktatási Hivatalnál, ha az illetékes pedagógiai szakszolgálat szakértői bizottsága a sajátos nevelési igény, illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség megállapításával összefüggésben, a kérelem benyújtására nyitva álló határidő lejárta előtt (azaz január 15. napjáig) kiállított szakvéleménye tartalmazza azt a javaslatot, hogy a gyermek maradjon további egy nevelési évig óvodai nevelésben. A szülőnek ilyen esetben a szakértői bizottság szakvéleményét a gyermek óvodájában mielőbb be kell mutatnia, amely alapján az óvoda a köznevelési információs rendszerben (a továbbiakban: KIR) rögzíti ezt a tényt, és a tankötelezettség egy évvel való elhalasztását.

Ha a szakértői bizottsági szakvélemény a gyermek esetében **nem** áll rendelkezésre, az Oktatási Hivatalhoz **január 1. napjától január 18. napjáig** lehet kérelmet benyújtani.

A kérelem benyújtásával kapcsolatos fontosabb szabályok a következők:

- A szülő vagy gyám a kérelmet kizárólag az Oktatási Hivatalhoz nyújthatja be, legkorábban minden év január 1-jétől. Az Oktatási Hivatalnak a január 1-je előtt érkezett kérelmeket nem áll módjában elbírálni.

- A kérelem beküldése: az Oktatási Hivatal honlapján (www.oktatas.hu) Ügyfélkapu+ vagy DÁP azonosítással elérhető elektronikus felületen keresztül elektronikus úton, vagy a kinyomtatott és aláírt papír alapú kérelmet postai úton, postacím: Oktatási Hivatal, Budapest 1982. A kérelmet nem lehet e-mailben beküldeni!
- A részletes tájékoztató az Oktatási Hivatal honlapján megtalálható:

https://www.oktatas.hu/kozneveles/tankotelezettseg/tankotelezettseg_halasztasa

https://www.oktatas.hu/kozneveles/tankotelezettseg/hat_eves_kornal_korabban

Ki nyújthat be az Oktatási Hivatalhoz kérelmet annak érdekében, hogy a hatéves gyermek tankötelezettsége egy évvel később kezdődhessen meg?

A tankötelezettség megkezdésének halasztása (vagyis egy évvel tovább óvodai nevelésben maradás) ügyében kezdeményezett eljárás kérelemre indul. A kérelmet kizárólag a szülő vagy a gyám nyújthatja be. A beadványnak tartalmaznia kell a kérelmező nyilatkozatát arra nézve, hogy ő jogosult a kérelem benyújtására, mivel a szülői felügyeleti jogot egyedül gyakorolja, vagy – közös szülői felügyelet esetén – a másik szülő kifejezett hozzájárulásával jár el.

A tankötelezettség a tanuló 16. életévének betöltéséig tart.

Az első évfolyamba történő beiratkozáskor be kell mutatni:

- a gyermek személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyazonosságát igazoló hatósági igazolványokat,
- plébánosi/lelkészi ajánlás előnyt jelent.

Átvétel más intézményből:

A tanuló átvételéről a főigazgató az érdekelt osztályfőnök/telephelyvezető véleményének ismeretében dönt. Az átvételnél a tanulmányi eredményt, magatartást, hitoktatásban való részvételt, a család hitéletét, a tanuló vagy családja életkörülményeit, életsorsát mérlegeljük.

A második-nyolcadik évfolyamba történő felvételnél be kell mutatni:

- a gyermek személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt,
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt,
- az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot,
- plébánosi/lelkészi ajánlást, amennyiben az intézményvezetés szükségesnek tartja.

4. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE

A Savio Szent Domonkos Katolikus Iskola és Óvoda székhelyén és valamennyi telephelyén a miniszter által kiadott kerettanterv alapján készített Helyi tantervet alkalmazzuk.

A *Dráma és tánc*, *Hon és népismeret* tantárgyak közül a *Hon és népismeret* tantárgyat választottuk, 6. évfolyamon.

4.1.Óraterv

Az óraterv tartalmazza a kötelező óraszámokat, a kötelező tanórai foglalkozásokat, a nem kötelező tanórai foglalkozásokat, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó és a szabadon választható tanórákat, foglalkozásokat, óraszámokat.

Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	5+1	5+1	4	4	3	3+1
matematika	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	3+1	3+1
történelem					2	2	2	2
állampolgári ismeretek								1
hon- és népismeret						1		
hittan	1	1	1	1	1	1	1	1
környezetismeret			1	1				
természettudomány					2	2		
kémia							1	2
fizika							1	2
biológia							2	1
földrajz							2	1
első élő idegen nyelv				2	3	3	3	3
második idegen nyelv								
ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
dráma és színház							1	
technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
közösségi nevelés (osztályfőnöki)					1	1	1	1
Kötelező alapóraszám:	22	22	22	23	27	27	29	28
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2	1	1	1	2
Óraszám összesen:	24	24	24	25	28	28	30	30
hittan	1	1	1	1	1	1	1	1

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók (TA) óraterve az alább meghatározottak szerint tartalmazza a kötelező óraszámokat, a kötelező tanórai foglalkozásokat:

Tantárgyak	1. évf.	1. TA	2. évf.	2. TA	3. évf.	3. TA	4. évf.	4. TA	5. évf.	5. TA	6. évf.	6. TA	7. évf.	7. TA	8. évf.	8. TA
magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	7+1	7+1	5+1	6	5+1	7	4	4+1	4	4+1	3	4	3+1	4
matematika	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	3+2	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	3+1	4	3+1	4
történelem									2	2	2	2	2	2	2	1+1
állampolgári ismeretek															1	1
hon- és népismeret											1	1				
hittan	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
környezetismeret					1	1	1	1								
természettudomány									2	3	2	2				
kémia													1	1	2	1+1
fizika													1	1	2	2
biológia													2	1+1	1	1
földrajz													2	2	1	1
első élő idegen nyelv							2	-	3	(1)	3	(1)	3	2	3	2
második idegen nyelv																
ének-zene	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	1	1	1	1
vizuális kultúra	2	2	2	2	2	2	1	1+1	1	2	1	2	1	1	1	1
dráma és színház													1	+1		
technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-	1
digitális kultúra					1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
közösségi nevelés (osztályfőnöki)									1	1	1	1	1	1	1	1
kötelező alapóraszám:	22		22		22		23		27		27		29		28	
szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	1	2	1	2	2	2
óraszám összesen:	24	24	24	24	24	24	25	25	28	28	28	28	30	30	30	30
hittan	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	25	25	25	25	25	25	26	26	29	29	29	29	31	31	31	31

Alapesetben 5-6. osztályban a magyarhoz adjuk a +1 órát, de ha a tanuló fejlettsége engedi, szülői kérelem és az osztályfőnök egyetértése alapján hozott igazgatói döntéssel már a 7. évfolyam előtt megkezdheti az idegennyelv-tanulást.

4.2. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

- Intézményünkben a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyek hivatalosan tankönyvvé vannak nyilvánítva. A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van: testnevelés, technika és tervezés, vizuális kultúra.
- A hittankönyvek és segédletek kiválasztásánál a Magyar Katolikus Püspöki Kar véleményét, ajánlását vesszük figyelembe.
- Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (illetve, ahol nincs munkaközösség, ott az egyes szaktanárok) határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.
- A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt, az előző tanév végén, illetve beiratkozáskor tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.
- A taneszközök kiválasztásánál a pedagógusok a következő szempontokat veszik figyelembe:
 - A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének.
 - Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.
 - A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk.

Az intézmény arra törekszik, hogy saját költségvetési keretéből, illetve más támogatásokból egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be az iskolai könyvtárak számára.

4.3. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok megvalósításának szabályai

4.3.1 Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

- Fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe;
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával,
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával.

4.3.2 A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a Nat elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat.

- Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük,
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával,
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával,
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

4.3.3 Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

- Az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni,
- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani,
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban,
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük,
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával,

- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat,
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával.

4.3.4 A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

- Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni,
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat,
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük,
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával,
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával.

4.4. A mindennapos testnevelés, testmozgás

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg, telephelyenként más – más módon, figyelembe véve a helyi adottságokat, lehetőségeket, személyi és tárgyi feltételeket.

Mivel a Helyi tanterv eleve heti 5 órában határozza meg a testnevelés órák számát mind a nyolc évfolyamon, biztosítva van a mindennapos testmozgás. A napi egy tanórán kívül természetesen a tanulóinknak lehetőségük van különböző sportkörökön, edzéseken fejlődni, sőt felkészülni a különböző versenyekre.

Telephelyenként és attól függően, hogy tudunk-e szakembert biztosítani, egy-egy osztályban, vagy az egész tagozaton (alsó/felső) néptánc, úszásoktatás vagy sakkos testnevelés folyik, heti 1-1 órában.

Minden tanévben az éves Munkatervben határozzuk meg, hogy melyik telephelyen, abban a tanévben milyen sportkört, foglalkozást szervezünk. A tervezésnél figyelembe kell venni a tanulók és szüleik igényeit, illetve az adott település személyi és tárgyi feltételeit is. A cél mindenképpen az, hogy tanulóinknak lehetőségük legyen megismerni minél több olyan tevékenységet, sportágat, amely számukra megfelelő, érdekes, amelyet megszeretnek és talán még versenyszerűen is folytatják. A legfontosabb feladatunk mégis az, hogy a gyermekek ráérezzenek a mozgás örömére, alakítsanak ki maguk és családjuk számára egy olyan életformát, melyben helye van a mozgásnak.

A könnyített és a gyógytestnevelés szervezésének, a tanulók könnyített vagy gyógytestnevelési órára történő beosztásának rendje

A tanulót, ha egészségi állapota indokolja, az iskolaorvosi, szakorvosi szűrővizsgálat alapján könnyített testnevelés vagy gyógytestnevelés órára osztjuk be. A könnyített testnevelés vagy gyógytestnevelés órát – lehetőség szerint – a többi tanulóval együtt, azonos csoportban szervezzük.

A könnyített testnevelés órát az iskolaorvosi, szakorvosi vélemény alapján a testnevelésóra keretében biztosítjuk.

Amennyiben különleges, speciális foglalkozásra lenne szüksége a tanulónak, abban az esetben lehetőséget és megoldást keresünk, konzultálva a védőnővel, szülőkkel, testnevelőkkel.

Fel kell menteni a tanulót a testnevelésórán való részvétel alól, ha mozgásszervi, belgyógyászati vagy egyéb, szakorvos által megállapított egészségkárosodása nem teszi lehetővé a gyógytestnevelés órán való részvételét sem.

4.5. Választható tantárgyak, foglalkozások szabályai

A tantárgyfelosztás az iskola pedagógus-erőforrásainak optimális kihasználásával készül úgy, hogy minden osztály és tanulócsoport számára biztosítsa a szakos ellátást. Ugyanakkor tantárgyfelosztásunknak biztosítania kell azt is, hogy minden pedagógus számára a törvényben meghatározott heti tanítási órát vagy egyéb foglalkozást biztosítson. Az iskola méretéből adódóan a pedagógusok szülői-tanulói oldalról történő kiválasztására ezért általában nincs lehetőség.

Pedagógiai programunk szerint választható tantárgy iskolánkban nincs. A választható foglalkozások közé tartoznak a délutáni sportfoglalkozások, szakkörök, tehetségműhelyek stb. A választható foglalkozások meghirdetésekor közöljük azt is, hogy a foglalkozást várhatóan melyik pedagógus fogja vezetni.

A választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

4.6. A tanulók tanulmányi munkájának írásban, szóban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

Az ellenőrzés – értékelés - osztályozás a pedagógiai tevékenység szerves része, melynek jelentős szerepe van a személyiségfejlesztésben: ösztönzést ad, fejleszti a felelősségérzetet és önértékelő képességet, önnevelésre készítet.

4.6.1. Tanulmányi munka

Az objektív, igazságos értékelés-osztályozás előfeltétele a világosan megfogalmazott és következetesen érvényesített követelményrendszer. Ugyanakkor a tanulót önmaga teljesítményéhez, egyéni képességeihez is viszonyítani kell. Az értékelés, osztályozás a tanulókat egyénenként is segíti abban, hogy a tőlük elvárható maximumot nyújtsák. Akár elismerő az értékelés, akár bíráló, legyen a bizalomra építő.

Az ellenőrzés és értékelés kiterjed az írásbeli házi feladatra, füzetvezetésre is. Bármely tantárgy ellenőrzési-értékelési rendszerében a folyamatosság elengedhetetlen követelmény. Az ellenőrzés formái tantárgytól, tananyagtól, az oktatási céltól, a tanulók egyéniségétől és számos más tényezőtől függően rendkívül változatosak lehetnek. Érvényesíteni kell a szóbeliség primátusát.

Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

A magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, környezetismeret tantárgyakból az első-negyedik évfolyamon, a tanév végén a tanulók a követelmények teljesítéséről átfogó írásbeli dolgozatban is tanúbizonyságot tesznek.

A következő tantárgyak: magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv, matematika, környezetismeret, természettudomány, történelem, fizika, kémia, biológia, földrajz ellenőrzésénél:

- a nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrzik,
- az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak.

A tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében a nevelők többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában. Ennek érdekében egy-egy tantárgy esetében egy témakörön belül – a témazáró dolgozaton kívül – csak kétszer kerülhet sor írásbeli számonkérésre, de minden tanulónak legalább egyszer kell felelnie szóban:

- az ének-zene, a vizuális kultúra, a digitális kultúra, a technika és tervezés tantárgyból félévente, valamilyen gyakorlati tevékenységgel összekapcsolva,
- a többi tantárgy esetében pedig egy-egy témakörön belül.

A testnevelés követelményeinek elsajátítását csak gyakorlati tevékenység révén ellenőrizzük. A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból egy-egy témakörön belül minden tanulónak legalább két érdemjegyet kell szereznie. Ha a témakör tanítása hosszabb időt vesz igénybe, minden tanuló munkáját havonta legalább egy érdemjeggyel kell értékelni.

A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti az elektronikus naplón keresztül. Az elektronikus napló bejegyzéseit az osztályfőnök havonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt érdemjegyek beírását pótolja.

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli, témazáró dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a nevelők.

4.6.2. Az írásbeli feladatok formái, rendje, korlátai:

- **Témazárók:** szigorúan a Helyi tantervben megfogalmazott követelményrendszerre épül, egy témakör elsajátításáról számoltatjuk be a tanulót. A dolgozat megírása előtt egy héttel közöljük a beszámoló pontos időpontját, melyet az e-naplóba beírunk. Napi két témazárónál többet nem íratunk. A témazáróért kapott érdemjegyet a e-napló pirossal jelöli, értéke pedig 200%. Az értékelés százalékosan történik:

Teljesítmény	Érdemjegy
0-33%	elégtelen (1)
34-50 %	elégséges (2)
51-75%	közepes (3)
76-90%	jó (4)
91-100%	jeles (5)

- **Röpdolgozatok:** Felelet értékű dolgozatok, mely az egyes témákkal, téma részletekkel kapcsolatosak. Az érték kapott érdemjegyet a e-napló feketével jelöli. Törekszünk az egységes formátumra, ezért a röpdolgozatokat írólapra íratjuk, melyeket a tanulóktól év elején beszedünk. A röpdolgozatért kapott jegyeket az e-naplóban fekete színnel jelezzük, értéke pedig 100%
- **Tudáspróba:** Sok esetben a témazáró előtt, tájékozódásképpen íratjuk, melynek jegyei nem feltétlenül kerülnek be a naplóba. Amennyiben bekerül, a tudáspróbaért kapott jegyeket az e-naplóban fekete színnel jelezzük, értéke pedig 100%
- **Gyűjtőmunka, kiselőadás:** ennek előkészítése nagyon fontos. Meg kell adni a tanulónak a pontos elérhetőséget, és a legfőbb szempontokat. A gyűjtőmunkáért, kiselőadásért kapott jegyeket az e-naplóban zöld színnel jelezzük, értéke pedig 50%.
- **Diagnosztizáló mérés:** célja a tanulók előzetes tudásának felmérése a tanulási folyamat elején. A diagnosztizáló mérés eredményei alapján pontosabb képet kapunk a tanulók erősségeiről és fejlesztendő területeiről, ami lehetővé teszi a személyre szabottabb oktatást. A diagnosztizáló mérések eredményeit nem érdemjegyekkel, hanem inkább a tanulók fejlődési területeinek azonosításával értékeljük. Ezáltal a

pedagógusok jobban tudják személyre szabni az oktatást, és hatékonyabban segíthetik a tanulókat a fejlődésben.

Alsó tagozaton minden esetben és felső tagozaton tudáspróba, röpdolgozat, könnyebb írásbeli dolgozatok esetében, az alábbi értékelést használjuk:

Teljesítmény	Érdemjegy
0-50%	elégtelen (1)
51-65 %	elégséges (2)
66-80%	közepes (3)
81-90%	jó (4)
91-100%	jeles (5)

Pedagógusaink szabadságát biztosítva, egyéni döntés alapján ettől el lehet térni, de minden esetben a tanulók és szülők tudomására kell hozni azt a szempontot, ami szerint az értékelést végezzük.

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:

- Az 1. évfolyamon és a 2. év első félévében minden tantárgy esetében csak szöveges értékelést alkalmazunk. A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:
 - kiválóan teljesített (KT)
 - jól teljesített (JT)
 - megfelelően teljesített (MT)
 - felzárkóztatásra szorul (FSZ)
- A második évfolyam második felében és a harmadik-nyolcadik évfolyamokon, előmenetelét év közben minden tantárgyból érdemjegyekkel minősítjük. A második–nyolcadik évfolyamon a félévi és az év végi osztályzatot az adott félév során szerzett érdemjegyek és a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján kell meghatározni. Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:
 - jeles (5)
 - jó (4)
 - közepes (3)
 - elégséges (2)
 - elégtelen (1)

A félévi és az év végi osztályzatok megállapítása során a pedagógusoknak a kerekítés szabályait kell alkalmazni. Az évközi érdemjegyek átlaga a Kréta naplóban is megtalálható.

Az elégséges (2) osztályzatot 1,6-os átlagtól kell megállapítani.

4.7. Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje

Minden iskola nevelő-oktató tevékenységéből adódóan sokrétű követelményrendszert állít fel a diákok számára. Ezeknek való megfelelést, vagy meg nem felelést ellenőrizni és értékelni kell.

A követelményrendszert több nagy csoportba soroljuk:

- **Tantárgyi követelmények** – ezt a Nat és a Kerettanterv alapján a Helyi tantervünk határozza meg. A tantárgyi megmérettetésnek fontos részét képezik a tantárgyi versenyek is.

- **Magatartási és szorgalmi követelmények** – ez az alapvető keresztény értékre, erkölcsre épül és konkrétan az iskola Házi rendje tartalmazza, a szorgalmi követelmények a diákok tanuláshoz, munkához való viszonyát tükrözi.

A követelmények betartása és betartatása több úton történik. Fontos a keretek betartása a fegyelem és a fegyelmezés, a jutalmazás és a büntetés, az ellenőrzés, hiányosságok és elmaradások esetén s támogatás felajánlása, és az ehhez kapcsolódó világos megállapodás tanuló és tanár között. Világosan és konkrétan fogalmazódnak meg időkeretek, feladatok, követelmények, mindezzel személyessé válik az, ami általánosan érvényes volt.

A fegyelem, önfegyelem kialakításának eszköze a jutalmazás és a büntetés. Mindkettő akkor hatékony, ha időben és helyes mértékkel és következetesen, kiszámíthatóan alkalmazzuk és arányban áll a jutalmazandó, illetve büntetendő tettel.

Nem szabad senkit jutalmazással mások fölé helyezni, illetve büntetéssel megszégyeníteni, megalázni. Egyik sem alkalmazható túl gyakran, mert akkor hatását veszti, nem éri el a célját. A büntetés együtt jár a megbocsájtással, az újrakezdés lehetőségének a megadásával.

Ne feledkezzünk meg Don Bosco megelőző módszeréről, aki azt vallja, hogy: „Legyetek a gyermekekkel, előzzétek meg a bűnt ésszel, hittel és szeretettel. Legyetek szentek, és szentek nevelői. Vegyék észre a gyerekeink, hogy szeretjük őket!”

A követelmények betartását segíti a folyamatos számonkérés és értékelés, melynek több szintje van a feleléstől kezdve a kiselőadásokkal, a témazáró dolgozatokkal, az év végi beszámolóig. Az igazságos értékelés előfeltétele a világosan megfogalmazott és következetesen érvényesített követelmények. A tantárgyi tervekben leírt követelményeket kell alkalmazni az osztályozás során. Ugyanakkor a tanuló önmaga teljesítményéhez, egyéni képességéhez is viszonyítani kell, de közben nem sérthetjük meg senki igazságérzetét.

Az intézményünk pedagógusai nevelő–oktató munkájuk során folyamatosan, jól megtervezett és szervezett ellenőrzésre törekednek annak érdekében, hogy saját munkájuk hatékonyságát és a tanulók felkészültségét értékeljék.

A folyamatos információszerzés az intellektuális teljesítményeken kívül kiterjed a személyiség más szféráira is, a tanulók személyiségének egészére.

Az ellenőrzés – értékelés folyamatát a folyamatosság, rendszeresség, korrektség, igényesség, objektivitás, empátia, a tanulói önkontroll fejlesztésének igénye jellemzi.

Számonkérni csak olyan ismeretet szabad, amelyet megtanítottunk, illetve amelyhez a tanuló tanára vezetésével hozzájutott, ami a tankönyvben vagy füzetben szerepel. A számonkérésnek mindig a tanuló tudására kell irányulnia. A hiányosságok feltárásának célja a további tanulás, illetve a hiányosságok pótlásának segítése. A tanuló teljesítményét mindenkor korrekt módon az elvárás – képesség - teljesítmény egységében kell értékelni.

A tanulói teljesítmény értékelésekor a pozitív motiváció, a képességeknek a megerősítés útján történő fejlesztése az irányadó elv.

A folyamatos értékelés szerepe visszajelzés a diáknak a továbbhaladás érdekében, jelzés a szülőknek a tanuló adott tantárgybeli előmeneteléről és információ a pedagógusnak.

A folyamatos értékelés fajtái:

- órai értékelés, szóban az órai munka, az aktivitás visszajelzése, szóbeli felelet értékelése, manuális tevékenység értékelése osztályzattal és szóban
- írásos értékelés, írásbeli munka minősítése osztályzattal és hozzáfűzött megjegyzésekkel, tanácsokkal

- szülőknek üzenő füzet vagy e-napló üzenet révén küldött jelzés a feltűnően gyenge vagy kiemelkedően jó teljesítményről
- szülőknek fogadóórákon szóban adott értékelés

A tanulók magasabb évfolyamra lépésének feltétele, hogy az adott évfolyam minden egyes tantárgyából teljesítse a tantervi követelményeket. Kivételt képeznek ez alól az egyéni előrehaladású tanulók.

Az év végi osztályzat a köznevelésről szóló törvényben foglaltaknak megfelelően születhet osztályozóvizsga eredményeként is. Ekkor az értékelés az adott tanév tantárgyi követelményeinek elsajátítási szintjét jelzi.

Az ellenőrzés folyamatos munkára készíti a tanulókat, folyamatos visszajelzést ad a tanulónak, szülőknek és a pedagógusnak az egyes diákról, illetve az adott csoportról, osztályról.

Az ellenőrzés fajtái: szóbeli feleltetés, házi feladat, füzetvezetés ellenőrzése, írásbeli számonkérések (röpdolgozat, dolgozat, témazáró dolgozat, házi dolgozat) és a tanuló gyakorlati munkájának ellenőrzése (vizuális kultúra, testnevelés, technika és tervezés, tánc stb.)

4.8. Az otthoni, délutáni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei

Az órarend készítésénél az elméleti és gyakorlati tantárgyak számával egy tanítási nap egyenletes terhelésére kell törekedni.

A házi feladat legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (készségek, képességek, valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása.)

A házi feladat mennyiségének meghatározásánál mindenkor figyelembe kell venni, hogy a tanulónak naponta 5-6, maximum 7 órája van, és minden órán kap valamilyen feladatot.

Csak olyan feladat adható kötelező jelleggel, amelynek elkészítésére valamennyi tanuló képes. Ha az osztály vagy csoport heterogén, akkor differenciáltan kapnak házi feladatot, ami lehet mennyiségi különbség vagy tartalmi.

A házi feladatot minden alkalommal részben vagy teljesen ellenőrizni kell.

A tehetséges tanulók egyéni felkészítését szolgáló kiegészítő feladatokat kapnak, szakkörökön, külön foglalkozásokon gyarapíthatják ismereteiket. (könyvtárhasználat, beszámoló készítés).

A különleges bánásmódot igénylő tanulók egyéni haladását, fejlesztését is biztosítani kell a házi feladatok az egyénre szabott önálló munkák kitűzésével, azok számonkérésével. Ők is meg kell tanulják az önálló tanulási technikákat, az önálló munkát.

Alsó tagozatban:

A tanulók hétvégére, valamint tanítási szünetek idejére is annyi feladatot kapnak, mint bármikor, egyik óráról a másikra. Differenciálást szolgáló szorgalmi feladat adása pluszban lehetséges, mint például olvasó napló készítése, egy-egy könyv, cikk, téma, feladat feldolgozása, kutató munka stb.

Írásbeli és szóbeli házi feladatok aránya általában 2/3-1/3. A következő napra a házi feladat elkészítésének időtartama 45-60 perc.

Felső tagozatban:

A tanulók hétvégére és a tanítási szünetek idejére a szokásos egyik óráról a másikra esedékes feladatokon túl nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot. Szorgalmi feladatok,

beszámolók, kutató munka, házi dolgozat elkészítése, olvasmány számonkérése viszont lehetséges. Sőt ösztönözzük és jutalmazzuk tanulóinkat, amennyiben többlet munkát vállalnak. A felkészülés időtartama tantárgyanként 30-60 perc.

Arra figyelünk, hogy a tanítási szünet és a hétvége szolgálja a felüdülést és a kikapcsolódást.

Mind alsó, mind felső tagozatos tanulóink és családjaik számára javasoljuk, hogy fokozott figyelmet fordítsanak közös családi programok szervezésére. Elsősorban azokat a programokat ajánljuk, amelyeket szabad levegőn való mozgással lehet megvalósítani (séta, kirándulás stb.). Kiemelten fontosnak tartjuk a nyugodt légkörű tartalmas beszélgetések szorgalmazását. Trendi Tv műsorok helyett a valódi értéket képviselő rajzfilmek, mesefilmek, szórakoztató és történelmi filmek közös megtekintését és kiértékelését javasoljuk. Még inkább szeretnénk, ha családjaink kiemelten fontosnak tartanák az iskola megsegítését gyermekeik olvasóvá nevelésében, könyvek közös olvasásával, felolvasással, szülői példamutatással, könyvtárba járással.

4.9. A tanulók jutalmazásával összefüggő, a tanulók magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

4.9.1. Magatartás

A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az 1-8. évfolyamon a

- *példás (5),*
- *jó (4),*
- *változó (3),*
- *rossz (2)* minősítéseket, osztályzatokat használjuk.

Az 1-8. évfolyamon a tanuló magatartását az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli, az osztályban tanítók véleményét figyelembe véve.

A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

Iskolánkban a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

- **Példás (5)** az a tanuló, aki:
 - a Házirendet és a Diák etikai kódexet betartja,
 - a tanórán és a tanórán kívül példamutatóan, keresztényhez méltóan, rendesen viselkedik,
 - részt vesz az iskolamiséken,
 - kötelességtudó, feladatait teljesíti,
 - önként vállal feladatokat és azokat teljesíti,
 - tisztelettudó,
 - társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik,
 - az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz,
 - óvja és védi az iskola felszerelését, környezetét,

- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása.
- **Jó (4)** az a tanuló, aki:
 - a Házirendet betartja,
 - tanórán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik,
 - feladatait a tőle elvárható módon teljesíti,
 - feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti,
 - az osztály- vagy iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt,
 - nincs írásbeli intője vagy megrovása.
- **Változó (3)** az a tanuló, aki:
 - az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be,
 - a tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik,
 - feladatait nem minden esetben teljesíti,
 - előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva,
 - a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik,
 - igazolatlanul mulasztott,
 - osztályfőnöki intője van.
- **Rossz (2)** az a tanuló, aki:
 - a Házirend előírásait sorozatosan megsérti,
 - feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti,
 - magatartása fegyelmezetlen, rendetlen,
 - társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik,
 - viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza,
 - több alkalommal igazolatlanul mulasztott,
 - több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokozatú büntetése.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

A rendszeres vallásgyakorlás, templomi szolgálat a magatartás minősítését pozitívan befolyásolja.

4.9.2. Szorgalom

Iskoláinkban a tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél az 1-8. évfolyamon a

- **példás (5),**
- **jó (4),**
- **változó (3),**
- **hanyag (2)** érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

A tanuló szorgalmát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

Az iskolában a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

- **Példás (5)** az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt,
 - tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi,
 - a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi,
 - munkavégzése pontos, megbízható,
 - a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz,
 - taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza,
 - érdeklődése az iskolán kívüli ismeretanyagra is kiterjed,
 - az iskolai tanulmányi munkán kívül részt vesz tanulmányi versenyeken is.
- **Jó (4)** az a tanuló, aki:
 - képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt,
 - rendszeresen, megbízhatóan dolgozik,
 - a tanórákon többnyire aktív,
 - többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti,
 - taneszközei tiszták, rendezettek.
 - **Változó (3)** az a tanuló, aki:
 - tanulmányi eredménye elmarad képességeitől,
 - tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti,
 - felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik,
 - érdekjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja,
 - önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.
 - **Hanyag (2)** az a tanuló, aki:
 - képességeihez mérten keveset tesz tanulmányai fejlődése érdekében,
 - az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg,
 - tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen,
 - feladatait többnyire nem végzi el,
 - felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek,
 - a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül,
 - félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

4.9.3. Jutalmazás

Azt a tanulót, akit képességeihez mérten példamutató magatartást tanúsít, vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el, vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez, vagy iskolai illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb., versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt, vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírvének megőrzéséhez és növeléséhez az iskola jutalomban részesítheti. A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

A jutalmazás formái:

Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicsérek adhatók:

- szaktanári dicséret,
- nevelői dicséret,
- osztályfőnöki dicséret,
- főigazgatói dicséret,
- nevelőtestületi dicséret.

A nevelőtestületi dicséret kritériumai (tanév végén):

- példás a magatartás **és**
- példás a szorgalom **és**
- részt vesz minden iskolamisén vagy bejáróként a saját településén elmegy az iskolamisé napján a saját felekezete szerinti szentmisére vagy istentiszteletre (betegség esetén bepótolta az iskolamisé)
- kitűnő tanuló **és**
- öt tantárgyból tantárgyi dicsérete van,
 - **vagy** városi, területi, megyei, egyházmegyei versenyen az első hat helyezettben benne van,
 - **vagy** országos versenyen, Kárpát-medencei versenyen az első tíz helyezettben van,
 - **vagy** legalább három éven keresztül énekkaros.

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végezett tanulók a tanév végén:

- szaktárgyi teljesítményért,
 - példamutató magatartásért,
 - kiemelkedő szorgalomért,
 - példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők.
-
- Az egyes tanévek végén, valamint a nyolc éven át kitűnő tanulók, oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen vehetnek át.
 - Az iskolai szintű versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók osztályfőnöki dicséretben részesülnek.
 - Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók főigazgatói dicséretben részesülnek.
 - A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.
 - **Békéscsabán** az iskolából elballagó 8. osztályos diákok a Diákönkormányzat kezdeményezésére, iskolaemlékével díszített ezüstláncot kapnak. A legjobb tanulmányi eredményt elérő, példás magatartású végzős diák a IV. Károly Alapítvány által felajánlott aranyláncot veszi át, amelynek odaítélését az iskola dolgozóinak és a tanulói osztályok tagjainak egyszeri, többségi, titkos szavazása dönti el.

- **Gerendáson** a Szentkereszty Tivadar Alapítvány a ballagó diákok közül a nyolc éven át kiemelkedő tanulmányi eredménnyel végzett és kiemelkedő közösségi munkájával példát mutató tanulót egy díszoklevéllel és plakettel jutalmazza.
- **Kamuton** a Diákönkormányzat minden tanév végén a ballagó nyolcadik osztályosok közül megjutalmaz egy diákot az „Év tanulója” címmel, oklevéllel és egy ezüstláncsal, az iskola logójával ellátott medállal. Alsó és felső tagozaton „Jó tanuló, jó sportoló” címet adományozzuk könyvjutalommal és oklevéllel.
- **Nagybánhegyesen** a ballagó nyolcadik osztályosok közül nyolc éven át kitűnő tanulmányi eredménnyel végzett tanulókat jutalmazunk egy serleggel és egy értékes jutalomkönyvvel. A serleg felirata: „8 évi kitűnő tanulmányi eredményéért”.
- **Végegyházán** a nyolc éven át kiemelkedő tanulmányi eredménnyel végzett vagy nyolc éven át kiemelkedő közösségi munkát végzett tanulókat jutalmazunk oklevéllel és egy-egy értékes könyvvel.

4.9.4. Büntetés

Azt a tanulót, aki tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti, vagy a házirend előírásait megszegi, vagy igazolatlanul mulaszt, vagy bármely módon árt az iskola jó hírnevének, büntetésben lehet részesíteni.

Az iskolai büntetések formái:

- szaktanári figyelmeztetés,
- nevelői figyelmeztetés,
- ügyeletes nevelői figyelmeztetés
- osztályfőnöki figyelmeztetés,
- osztályfőnöki intés,
- osztályfőnöki megrovás,
- főigazgatói figyelmeztetés,
- főigazgatói intés,
- főigazgatói megrovás,
- tantestületi figyelmeztetés,
- tantestületi intés,
- tantestületi megrovás.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben – a vétség súlyára való tekintettel – el lehet térni.

A büntetést írásba kell foglalni és azt a szülő tudomására kell hozni.

4.10. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Iskoláinkban csoportbontásban tanítjuk a:

- az idegen nyelvet, ott ahol ez indokolt (angol és német)
- hittant – katolikus és/vagy evangélikus, illetve református
- a digitális kultúrát, amennyiben az osztály létszáma meghaladja a 15 főt.

Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és a tanulók tudásának megalapozására.

Az egyéb foglalkozások indításának elvei, feltételei:

- tartalma, követelménye legyen összefüggésben a Pedagógiai program cél – és feladatrendszerével,
- biztosított legyen a személyi, tárgyi és eszközrendszer a képzés teljes idejére.
- A tanév során a tanítás és tanulás megszervezésében meghatározó tényező a gyermekek érdeke, valamint az alaptevékenység hatékonysága.

4.11. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

4.11.1. Egészségnevelés

Alapelve, célja:

- Segítse a tanulókat a testi és a lelki egészség harmóniájának megteremtésében, az egészséges életmód kialakításában és megtartásában.
- Fejlessze az életvezetési képességeket.
- Fejlessze a tanulók felelősségérzetét egészségük megőrzéséért.
- Készítse fel a tanulókat a stressz hatások feldolgozására.
- Segítse elő a környezeti és egészség-tudatosság erősödését.
- Valósítsa meg a mindennapi testedzést a tanulók számára.

Területei:

1.) Egészségmegőrzés a helyes életmód kialakításával:

- mozgás, rendszeres testedzés, játéklehetőség,
- táplálkozási szokások kialakítás az egészségünk érdekében,
- öltözködés,
- higiénia, tisztálkodás,
- egészségkárosító szenvedélyek megelőzése a tanórai és a tanórán kívüli nevelésben,
- ésszerű napirend kialakítása.

2.) Szűrővizsgálatok:

- iskolaorvosi vizsgálat

- védőnői vizsgálat
- iskolafogászati vizsgálat

3.) Egészségnevelési nap, verseny szervezése.

Az egészségnevelés színterei:

1.) Minden tanulót egyformán érintő elemek:

- Példamutató iskolai hatás:
 - termek, folyosók, udvar, orvosi szoba, élő sarok kialakítása,
 - pedagógusok, dolgozók példamutatása,
 - ösztönzés az egészséges életmód napi gyakorlattá tételében: otthoni torna, reggeli elfogyasztása, az évszaknak megfelelő öltözködés stb.
- Kötelező tanórai keretben végzett egészségnevelés:
 - tantárgyakba beépített egészségnevelés: közösségi nevelés óra, testnevelés óra, biológia óra, stb.,
 - erdei iskola, kirándulások,
 - egészségnapok szervezése.

2.) A tanulókat különböző mértékben érintő, tanórán kívüli elemek:

- szakkörök,
- egészségnevelési akciók,
- nyári táborok,
- előadások, kiállítások,
- rendszeres, egészséges környezetben (pl. hegyekben) végzett túrák, kirándulások.

Mindennapi testedzés megvalósítása:

- testnevelési órákon – a Köznevelési törvény szerint,
- szervezett úszásoktatásban való részvétellel, melynek felmerülő költségeit részben a szülők fedezik,
- néptánc oktatás,
- sakkos testnevelés,
- délutáni foglalkozásokba beillesztve,
- szabadidőben rendszeres sportfoglalkozások keretében,
- atlétika edzés
- tollaslabda edzés
- asztalitenisz edzés
- kézilabda csapatok edzései,
- focicsapatok szervezése,
- kosárlabda foglalkozások szervezése
- aerobik foglalkozások szervezése,

- sportversenyek lebonyolítása,
- tornabemutatók szervezése,
- családi sportnap szervezése.

Az iskolák sportkörei bekapcsolódnak – lehetőségük szerint – a Katolikus Iskolák Diák Sportszövetségének, a KIDS-nek munkájába.

A diáksport révén diákjaink indulnak a különféle városi, megyei, országos versenyeken.

Egészségnevelésünket segítő hasznos módszerek:

- játékok,
- előadások,
- programok,
- művészetek,
- projektek.

Az egészségnevelés megvalósításában résztvevők:

- Belső résztvevők: pedagógusok, hitoktatók, az iskola dolgozói, osztályfőnökök, iskolaorvos, védőnő, fogorvos, fogászati asszisztens.
- Külső partnerek: gyermekjóléti szolgálat, családsegítő szervezetek, nevelési tanácsadó, szakrendelők.

4.11.2. Környezeti nevelés

Alapelve:

A teremtet világnak, mint létező értéknek a tisztelete és megőrzése.

Célja:

A környezettudatos magatartás, környezetért felelős életvitel formálása. Tanítványaink környezeti erkölcsének, társadalmi-természeti felelősségének megalapozása. Tanítványaink alakuló értéktudatának, együttműködési képességének, életviteli szokásainak, a személyes és a közös felelősségtudat alapjainak formálása. Épüljön a hagyományok védelmére.

Területei:

- Környezetkultúra: művészetek, kézművesség, mikrokörnyezet (iskola, tanterem, folyosók, iskolaudvar) kialakítása.
- Környezetvédelem: hulladékgyűjtés, növények, állatok védelme, tájvédelem, energiatakarékosság az intézményben, otthonokban, környezetbarát közlekedés.

A környezeti nevelés színterei:

1.) Minden tanulót egyformán érintő elemek:

- Példamutató iskolai környezet:
 - tanterem, folyosók, udvar, élő sarok kialakítása,
 - anyag- és energiatakarékos, környezetbarát iskolaműködtetés,

- pedagógusok, dolgozók példamutatása,
 - kerékpáros és gyalogos közlekedés ösztönzése,
 - szelektív hulladékgyűjtés,
 - iskolaújság zöld rovata.
- Kötelező tanórai keretben végzett környezeti nevelés:
 - tantárgyakba, közösségi nevelés órákba beépített környezeti nevelés,
 - az eltérő tanítási foglalkozásokon (erdei iskola, múzeumi, állatkerti látogatások, iskolai projektek).
- 2.) A tanulókat különböző mértékben érintő, tanórán kívüli elemek:
- szakkörök, táborok,
 - környezetvédelmi akciók,
 - előadások, kiállítások,
 - rendszeres természetjáró túrák,
 - a környezetvédelem jeles napjainak megünneplése,
 - látogatások múzeumba, állatkertbe, botanikus kertbe, nemzeti parkba, hulladékgyűjtőbe, szennyvíztisztítóba stb.,
 - szárazelemgyűjtés megszervezése az iskolákban.

A környezeti nevelésünket szolgáló módszerek:

A környezeti nevelés szempontjából is jelentősége van az élményalapú, tevékenységalapú módszerek minél sokoldalúbb alkalmazásának.

- játékok (szituációs, drámajáték, memóriafejlesztő),
- projektek,
- riport,
- táborok, terepgyakorlatok, mérések, megfigyelések,
- aktív, kreatív munka (természetvédelmi munkák, szelektív hulladékgyűjtés, rend- és tisztasági verseny, pályázatok, versenyek, kiállítás rendezése, újság készítése, kutatómunka),
- művészetek (vizuális művészetek a környezeti nevelésben, irodalmi alkotások, népművészet, zeneművészet, esztétikai érzékenység és élmény fejlesztése).

A környezeti nevelésben résztvevők:

- Belső résztvevők: osztályfőnökök, szaktanárok, az iskola dolgozói.
- Külső résztvevők: szakemberek (környezetvédők, művészek, biológusok, erdészek stb.).

4.12. Digitális oktatás

Intézményünk két iskolája (Békéscsaba, Nagybánhegyes) részt vesz a **Digitális környezet a köznevelésben** – című pályázatban.

Pályázati felhívás kódszáma: EFOP 3.2.3-17

Projekt címe: A Szeged-Csanádi Egyházmegye oktatási intézményeinek fejlesztése digitális pedagógiai módszertanok bevezetése révén

Projektgazda: Szeged-Csanádi Egyházmegye

A köznevelés kiemelkedő feladatának tekinti a digitális oktatás színvonalának minőségi javítását, mellyel maximálisan egyetért intézményünk valamennyi szereplője: fenntartó, vezetőség, pedagógusok, szülők, diákok.

A digitális írástudás mára alapkövetelménnyé vált, annak versenyképes, korszerű oktatása egyben esélyteremtő hatása a mi dél-alföldi régióinkban is.

A projekt során megtörténik a megjelölt digitális pedagógiai módszertanok komplex, intézményi szintű bevezetése és integrálása a Pedagógiai programunkba, az ehhez szükséges támogató eszközök beszerzése, a digitális munka értékelési kultúrájának meghonosítása, továbbá az érintett pedagógusok továbbképzése. A projekt szakmai tartalmát nemzetközileg bevált, kipróbált, bevizsgált, hazai szakmai szervezetek által is javasolt módszertanokra és eszközrendszerekre építjük, különös tekintettel a tanulók matematikai, szövegértési, digitális, problémamegoldó és kreatív kompetenciáinak fejlesztési területeire. A bevezetés, majd az alkalmazás időszakában kiemelt figyelmet fordítunk a tehetséggondozásra, az SNI és BTM tanulóira, esetleges speciális igényeik kielégítésére.

A fejlesztés teljes egészében illeszkedik a felhívás alábbiakban megfogalmazott konkrét rész céljaihoz:

- Digitális pedagógiai módszertanok komplex, intézményi szintű fejlesztése a pedagógusok képzésével és a támogató eszközöknek bevezetésével és bevalás-vizsgálatával, illetve a nemzetközileg bevált eszközrendszerek meghonosítása és kísérleti jellegű bevezetése.
- Tanulók matematikai, szövegértési, digitális, problémamegoldó és kreatív kompetenciáinak fejlesztése.
- Magyarország Digitális Oktatási Stratégiájában foglalt fejlesztési célok (a pedagógusok IKT tudása, módszertani kultúrája, motivációja; IKT-eszközök használatának beépülése a tanítás-tanulás és az értékelés folyamatába; internet és eszközellátottság; IT biztonság, esélyegyenlőség; oktatás adminisztrációs szolgáltatások) megvalósítása.
- Az intézményben a digitális környezeti fejlesztések hozzáférhetővé, akadálymentessé tétele, kiemelten a fogyatékossgal élő, a sajátos nevelési igényű (SNI) és a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő tanulók (BTMN) számára.

Digitális pedagógiai eszköz- és módszertan adaptálásához, a tanítási-tanulási gyakorlatba történő integrálásához nélkülözhetetlen, hogy legyen egy áttekinthetően nyilvántartott és folyamatosan gazdagodó állománya az alkalmazott módszereknek, hasznos és jogtiszt szoftvereknek, saját fejlesztésű és vásárolt digitális tananyagoknak, amelyeket a pedagógusok az oktatásban rendszeresen hasznosítanak, továbbá ezen digitális tartalmak legyenek elérhetők a pedagógusok és diákok számára egyaránt.

Az új IKT módszertan sikeres bevezetésének alappillérei:

- A bevezetéshez és működtetéshez szükséges képzések, tanfolyamok elvégzése;
- Mintatanmenetek, minta óravázlatok készítése és alkalmazása;

- Fórum indítása munkaközösségi szinten;
- Óralátogatások biztosítása saját intézményen belül és partnerintézményekben;
- Rendszeres workshopok szervezése, ahol a kollégák áttekinthetik és megvitathatják az aktuális tapasztalatokat;
- SNI/BTMN feladatok feltérképezése, tanmenetek és óravázlatok szükséges kiegészítése.

Annak érdekében, hogy az iskoláink naprakész, korszerű tudást adhassanak át a diákoknak, ezáltal magas színvonalon lássák el a rájuk bízott köznevelési feladatokat, szükséges a pedagógusok továbbképzése a digitális programcsomagok speciális igényeinek megfelelően, az oktatást támogató, az egyes intézmények által az egyedi elvárások és felkészültség alapján kiválasztott módszerek, szoftvercsomagok alkalmazása, illetve ennek teljes technikai eszközrendszerének biztosítása.

A konkrétan bevezetésre kerülő digitális tananyaghoz kapcsolódóan az intézmények valamennyi pedagógusának gyakorlatorientált érzékenyítő tréningen, továbbképzésen célszerű részt vennie.

A digitális pedagógiai eszköztár és módszertan adaptálására, implementálására elsődlegesen az alábbi területeken mutatkozik igény:

- Szövegértés fejlesztésének támogatása (alsó és felső tagozat)
- Matematikai kompetencia fejlesztésének támogatása (alsó és felső tagozat)
- Kreativitás/ problémamegoldó gondolkodás fejlesztésének támogatása (alsó és felső tagozat)
- Sakk-palota program megismerése, bevezetése felmenő rendszerben

Célkitűzés:

- minőségi és piacképes tudás biztosítása a tanulók számára;
- pedagógusok szakmai fejlesztése, tartalmi, módszertani fejlesztések megvalósítása;
- „egész életen át tartó tanulás” készségének kialakítása;
- készségek fejlesztése, digitális írástudás és digitális kompetenciák kialakítása;
- nyitott, kommunikációra képes egyéniségek formálása;
- problémamegoldó, innovatív személyiségfejlesztés;
- végzettség nélküli iskolaelhagyás csökkentése
- esélyegyenlőség biztosítása a társadalmilag hátrányos helyzetű tanulók számára;
- esélyegyenlőség biztosítása a sajátos nevelési igényű tanulók számára.

A célok beépültek az intézmények életébe, a tanítási órákba, a csoportmunkákba. A Helyi tantervben megfelelő előkészítés után megjelölésre kerülnek azon részcélok, feladatok és követelmények, amelyek a jövőbeni lényeges változásokat megalapozzák. Cél olyan intézményi kultúra kialakítása, amelyben az intézmény és a benne dolgozó pedagógusok és

vezetők ön-reflexivitása, a kívülről kapott jelzések és értékelési eredmények értelmezése segíti a folyamatos tanulást, fejlődést, problémaérzékenységet és motivációt a hatékony problémamegoldásra.

Az alkalmazandó digitális értékelési eszközök, főként az órai teljesítmények mérését biztosító szoftver (visszajelzés, IT-támogatott értékelés) bevezetésével elérendő célok:

- Folyamatos visszajelzés és önértékelés biztosítása a pedagógusok számára;
- A diákok előrehaladásának és visszajelzéseinek értékelése;
- A digitális oktatási stratégia folyamatos felülvizsgálata a megvalósult elemek és visszajelzések alapján.

A digitális fejlesztés a hátrányos helyzetű, speciális nevelési igényű tanulók (SNI) felzárkóztatása, integrálása, az alulteljesítő tanulók alapkészségeinek, képességeinek és kompetencia szintjének növelése terén az alábbi célok elérését biztosíthatja:

- Változatos digitális források felhasználásának lehetősége;
- Komplexebb szemléltetés, a tananyag könnyebb értelmezése;
- Az órák tempója gyorsabb, jobban lekötik a tanulók figyelmét;
- Diákok magasabb szintű motivációja;
- Intenzívebb interakciók elősegítése;
- A digitális eszközök, programcsomagok a fejlesztő foglalkozásokon is hasznosíthatóak.

A kapott csomagokkal, illetve a komplex digitális oktatási programmal a célunk kettős:

1. A pedagógusok és a diákok felkészítése révén az IKT eszközök, és rajtuk keresztül az informatika világában magabiztosan mozgó közösséget létrehozni, akik egymást segítve ismerik meg az új lehetőségeket. A pedagógus már régen nem az információ forrása, viszont hihetetlen módon felerősödött szerepe az információszűrés folyamatában; a diákok egy részénél a családban (iskolán kívüli közösségben) nincs olyan, aki segíthetne az információk rendszerezésében.
2. Teret biztosítani a kreatív gondolkodásnak, melynek során a diákok egyéni elképzeléseiket valósíthatják meg a digitális környezetben (filmek, bemutatók készítése, előadások tartása, robotok programozása, előre meghatározhatatlan újítások létrehozása stb.).

Célkitűzéseink között szerepel továbbá, hogy:

- az IKT gyakorlati alkalmazása épüljön be a tantárgyak elsajátításába a digitális szenzorokra épülő mérésen, adatfeldolgozáson, kiértékelésen és a valóságban való megjelenítésen (például nyomtatáson) keresztül;
- a NAT-ban előírt digitális készségek átadhatóságának érdekében elengedhetetlenül szükséges a tantárgyközi fejlesztési lehetőségek minél szélesebb körű kiaknázása és a tantárgyak IKT alapú oktatásának megalapozása;
- kialakíthatóvá és integrálhatóvá válják az egyes tantárgyak IKT alapú mérés-értékelési rendszere, mely képes támogatni az oktatás tartalmának fejlesztését.

4.13. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A társadalmi tendenciák azt mutatják, hogy tanulóink egyre több negatív hatásnak, veszélynek vannak kitéve. Ezért iskoláinkban a szociálisan hátrányos körülmények között élő tanulók problémáit igyekszünk kezelni, törekszünk a tanulók veszélyeztetettségének megelőzésére, illetve megszüntetésére. E feladatokat az alábbiakban határozzuk meg:

- Szociometriai felméréseket készítünk a tanulók valódi körülményeiről a személyiségi jogok messzemenő figyelembevételével.
- A rossz anyagi helyzetben levő, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű diákok segítésének formái:
 - tanulmányi kirándulások anyagi támogatása,
 - kedvezményes ebéd biztosítása,
 - javaslat tétele rendszeres gyermekvédelmi támogatás folyósítására.
- Rászoruló tanulók esetén pszichológus tanácsának kikérése, munkájának igénybevétele.
- A tanulók jogainak fokozott védelme.
- Az életmódprogram keretében rendszeres felvilágosító munka végzése az osztályfőnök, a szaktanárok és a védőnő segítségével (drog, alkohol, dohányzás).
- Törekszünk arra, hogy minél több pedagógus szerezzon alapos ismereteket a sikeres kábítószer-ellenes program megvalósításához.
- Rendszeres kapcsolattartás a tanulók szüleivel.
- A veszélyeztetett, illetőleg hátrányos helyzetű tanulók helyzetének figyelemmel kísérése.

Az iskolák esélyegyenlőséget teremtő tevékenységének három fő feladata van: a gyermek fejlődését veszélyeztető okok megelőzése, feltárása, megszüntetése.

Ezen tevékenységünk fontosabb feladatai:

- A gyerekek elemi szükségletei (élelem, ruházat, tanszer, pihenés) meglétének figyelemmel kísérése.
- Az egészséges fejlődésükhöz szükséges nevelési légkör kialakításának elősegítése a családon belül és a családon kívül.
- A tanulók egészségi állapotának figyelemmel kísérése, rendszeres ellátás biztosítása az iskolaorvosi szolgáltatáson keresztül és az iskola fogászati rendeléseken.
- A tanulók intézményes ellátása, az iskola valamennyi szolgáltatásának biztosítása igényeik szerint (ügyelet, fejlesztő foglalkozás, felzárkóztatás, étkezés stb.)
- Segélykérelmek támogatása, és az ezzel kapcsolatos tanácsadás a család szociális és anyagi helyzetétől függően.
- A tanulók eredményeinek figyelemmel kísérése, rendszeres iskolába járásának folyamatos ellenőrzése, szükség esetén szabálysértési eljárás kezdeményezése.

4.14. A hitre nevelés eszközei, formái, módszerei

Intézményünkben a hitre nevelésnek különleges helye és értéke van. Bízunk abban, hogy iskoláinkban össze lehet kötni az időleges és az örök célokat a hozzánk járó diákok oktatásában és nevelésében. Tudjuk, hogy a hit Isten ajándék, nem emberi teljesítmény terméke. A hit elfogadása az egyes személyek, szabad akaratukból történő döntése. Viszont azzal is tisztában vagyunk, hogy a családon kívül az iskola az a hely, ahol legtöbbet tehetünk azért, hogy ez a döntés mindenkiben megszülessen, megerősödjön és fejlődjön. Ezért mindent megteszünk, hogy az oktatás – nevelés minden színterén, elsősorban a Szentírásen keresztül gyermekeink megismerkedjenek a hit elemeivel és az üdvösségtörténettel, hogy felébredjenek bennük az igényt Isten keresésére és arra, hogy vágyakozzanak utána. Istenre irányuló kérdéseikre válaszolunk, személyes beszélgetéseinkkel ösztönözzük, kísérjük és támogatjuk törekvéseiket, segítjük őket, hogy a személyesen elfogadott hitük gyökerei megerősödjön. A hitoktatás nevelésünk és oktatásunk szerves része. A hittan órákon tanultak életté alakítása szervezett formában a lelkigyakorlatokon, az iskolamiséken, a közös áhítatokon, imádságokon és a beszélgetéseken történik.

A Savio Szent Domonkos Katolikus Általános Iskola és Óvoda az ökumenizmus szellemében nyitott a más hitvallású keresztények előtt is. Iskoláink azok a helyek, ahol a diákjaink megismerhetik és megtanulhatják elfogadni a más hitvallású keresztények értékeit. Így közösen munkálkodhatunk az egység építésén, a keresztény tanításban elmélyülve.

A katolikus oktatás és nevelés alapja Jézus Krisztus.

Az egyház azért hozza létre oktatási intézményeit, mert egészen különleges eszközt lát bennük a teljes ember kifejezésére. (CIC 794-795. kánon).

A II. vatikáni zsinat leszögezi a katolikus nevelés jelentőségét, amikor azt írja: „Az egyháznak is feladata a nevelés, sajátos okból: először is azért, mert el kell ismernie, hogy nevelésre képes közösség. Legfőképpen pedig azért, mert kötelessége hirdetni az üdvösség útját minden embernek. A hívők számára át kell adni Krisztus életét és állandó szorgoskodással segíteni kell őket, hogy ennek az életnek teljességére eljussanak.”

Katolikus iskolánk részei az egyház üdvöztető küldetésének, különösen a hitre való nevelés területén. Az egyház a katolikus iskola által, mely fölkinálja korunk embereinek a maga nevelési és oktatási elgondolását, programját, sajátos módon részt vállal a kulturális párbeszédben, s ezzel elősegíti a valóságos fejlődést, amely az ember teljes kibontakozásához vezet.

A keresztény nevelésnek abban kell segítenie a tanulóinkat, hogy megérjének a szabadság felelős megélésére, érzékük legyen a transzcendens és az igazi értékek iránt. Megismerjék önmagukat és az őket körülvevő világot. Felülemelkedjenek a közepszerűségeken, ne fáradjanak bele a folytonos önképzésbe és önnevelésbe, és egyre jobban elkötelezzék magukat az egyházon belül Isten és az emberek szolgálatára.

„A katolikus iskolában az oktatásnak és a nevelésnek meg kell felelnie a katolikus tanítás elveinek, az oktatóknak pedig ki kell tölteniük helyes tanításukkal és becsületes életükkel.” (CIC 803.kánon)

4.15. Az iskola könyvtár-pedagógiai programja

Az intézményünkhöz tartozó iskolák közül a székhelyen, Békéscsabán, telephelyeinken Telekgerendáson és Nagybánhegyesen van iskolai könyvtár. A többi telephelyen a települési könyvtárat használják iskoláink tanulói és pedagógusai.

4.15.1. Az iskolai könyvtár fogalma:

„Az iskolai könyvtár az oktatási-nevelési intézmény tanítási, tanulási médiatára, oktatási helyszíne és kommunikációs centruma. Gyűjteménye széleskörűen tartalmazza azokat az információhordozókat, amelyeket az iskola, nevelő tevékenysége hasznosít, befogadva és felhasználva a különböző rögzítési, tárolási, átviteli és kereső technikákat. Szakszerűen elhelyezett, feltárt gyűjteményére és a könyvtári rendszerben, információs hálózaton elérhető forrásokra épülő szolgáltatásaival az iskola tevékenységét átfogó forrásközpontként, információs központként működik. Az önálló ismeretszerzés elsajátítása érdekében tantervi program szerint szervezi, és a nevelőtestülettel együttműködve valósítja meg a tanulók könyvtárhasználati felkészítését. Egyúttal széles körű lehetőségeket kínál az olvasásfejlesztésre, a csoportos és egyéni tanulás technikájának, módszereinek elsajátítására, a személyiség komplex és differenciált fejlesztésre.”(Forrás: Dán Krisztina: Az iskolai könyvtárak fejlesztési stratégiája)

4.15.2. Az iskolai könyvtár helye az iskola életében

Az iskolai könyvtár az iskolának szerves része. Alapvető funkciója az iskolában folyó oktatási és nevelési, hitéleti tevékenységek támogatása.

A tanórai oktató és nevelőmunkát segítő taneszközök listájában könyvek, videokazetták, arcképsorozatok, diafilmek szerepelnek. Az iskolai Házi rend tartalmazza azokat a szabályokat, melyek a könyvtárhasználattal kapcsolatosan érintik a tanulókat. Alapvető szakmai dokumentumok közé tartoznak továbbá még a könyvtári éves Munkaterv, kiegészítve mellékletként a könyvtárhasználati ismeretek anyagával 1-8. osztályokban tartalmazó résszel, valamint a tartós tankönyvek kezelésére vonatkozó szabállyal és a tanév végi beszámolók.

Az intézmény Szervezeti és működési szabályzata tartalmazza az iskolai könyvtár működési rendjét.

Az iskolai könyvtár a tanulást segítő szolgáltatásokat, a könyveket és egyéb forrásokat biztosítja az iskolai közösség minden tagja számára. Lehetővé teszi, hogy kritikus gondolkodóvá, a különböző típusú és formájú információhordozók hatékony használójává váljanak, és hozzáférjenek a szélesebb könyvtári és információs hálózathoz.

A könyvtár sajátos eszközeivel, szabad légkörével, a személyiségre ható tevékenységgel az iskolánk arculatát meghatározó értékek megvalósulásának helyszíne. A tanulókkal való differenciált foglalkozás megoldásában – szolgálja az ismeretsajátítást, a tanulást, az önművelést, a tehetséggondozást, a felzárkóztatást, a magatartási problémákkal küzdő tanulók beilleszkedését, a szociális, kulturális hátrányok leküzdését.

4.15.3. Az iskola könyvtár-pedagógiai programja és céljai

Olyan könyvtár kialakítása, amely mind szakmai, mind pedagógiai, mind hitéleti szempontból megfelel a követelményeknek, az elvárásoknak és az igényeknek.

Olyan képességek és készségek fejlesztése (olvasás-szövegértés, információ keresése, jegyzetelési technikák), amelyek az információs társadalomban is szükségesek.

A kulcskompetenciák fejlesztése

- a tanulási képesség,
- az élethosszig tartó tanulás meghatározása,

- önálló ismeretszerzés,
- munkavégzés képességének kialakítása,
- ismerethordozók használatára nevelés.

Meghatározó tényezők

- Nat
- Kerettanterv
- az iskola szerkezete és profilja
- nevelési és oktatási célja
- az iskola Pedagógiai programja
- az intézmény helyi tanterve, a tantárgyak követelményrendszere

Az iskolai könyvtár tanulási-információs forrásközpont, eszköztár, a szellemi munka bázisa. Ugyanakkor fel kell vállalnia:

- a tehetség, képesség kibontakoztatását segítő,
- a szociális hátrányok enyhítését célzó és a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő programok, tevékenységek egy részét is.

A könyvtári pedagógiai tevékenység kiemelt feladatai

- Az élethosszig tartó tanulás megalapozása a kulcskompetenciák révén.
- A tanuló életvitelét kedvezően befolyásoló tudáskonstrukciók kialakítása.
- Az alkalmazható tudás (mint az alkotó személyiséggé válás eszköze) megalapozása.

A könyvtárral különösen jól fejleszthető kompetenciák fejlesztése:

- A problémamegoldás, kommunikáció, kritikai, globális látásmód, információszerzés- és kezelés, a kooperatív munkára való alkalmasság.
- Információkultúra elsajátítása: az információ gyűjtésétől a rendszerezésen, tároláson át a kritikai elemzésig, valamint az információ megfelelő formába öntése, kommunikálása.
- A tanulóknál a könyvtárhasználaton alapuló önálló ismeretszerzéshez szükséges magatartásmódok, tevékenységek kialakítása.
- Az oktatási egyenlőtlenségek mérséklése, az esélyegyenlőség megteremtése.
- A szociális, kulturális hátrány leküzdése lehetőségének megteremtése.
- A tehetséggondozás során az érdeklődés elmélyítése, továbbfejlesztése.
- A tanulás fejlett módszereivel rendelkező, önálló ismeretszerzésre képes személyiségfejlesztés.

A könyvtár-pedagógiai program feladatai 1-8.évfolyamon a spirálisan építkező tantervi követelmények szerint:

- Az írott dokumentumok jelentősége: az olvasás megszerettetése.

- Az információszerzés lehetősége: a könyvtár. A helyes használatra, viselkedésre nevelés.
- A könyv tartalmi és formai elemeinek megismerése: általa az információhoz jutás megkönnyítése.
- A könyvtári állomány tagolása, raktári rend: segítségével az ismerethez jutás lehetőségének megteremtése.
- A dokumentumtípusok megismerése: a megfelelő információhordozó kiválasztása.
- A tájékozódás direkt és indirekt eszközeinek használata: a problémamegoldó gondolkodásra nevelés, mint az információs társadalom szükségletét természetes lehetőségként felkínálni.
- A kibővülő információszerzési lehetőségek megismertetése: korszerű használói tudás, szokások kialakítása.
- A megszerzett információk értelmezése, rendezése, felhasználása, kommunikálása: a forrás helyes feldolgozására képessé tenni.
- Az iskolai könyvtár centrális és kibővülő szerepkörének tudatosítása: a nevelőtestület tagjainak az elsődleges információforrása munkája során az iskolai könyvtár legyen.
- Az alapozó könyvtárhasználati órák a Nat követelményeit szolgálják: a minimális elméleti ismeretek mellett ezek alkalmazási műveletei hangsúlyosak.
- A szakórák könyvtárhasználaton alapuló tanulási, tananyag-feldolgozási technikái természetes módszerré válnak.

4.15.4. Digitális környezet a köznevelésben - EFOP-3.2.3-17

Pályázati felhívás kódszáma: EFOP 3.2.3-17

Projekt címe: A Szeged-Csanádi Egyházmegye oktatási intézményeinek fejlesztése digitális pedagógiai módszertanok bevezetése révén (békéscsabai telephely)

Projektgazda: Szeged-Csanádi Egyházmegye

A köznevelés kiemelkedő feladatának tekinti a digitális oktatás színvonalának minőségi javítását, mellyel maximálisan egyetért intézményünk valamennyi szereplője: fenntartó, vezetőség, pedagógusok, szülők, diákok.

A digitális írástudás mára alapkövetelménnyé vált, annak versenyképes, korszerű oktatása egyben esélyteremtő hatású a mi dél-alföldi régiókban is.

A projekt során megtörténik a megjelölt digitális pedagógiai módszertanok komplex, intézményi szintű bevezetése és integrálása a Pedagógiai programunkba, az ehhez szükséges támogató eszközök beszerzése, a digitális munka értékelési kultúrájának meghonosítása, továbbá az érintett pedagógusok továbbképzése. A projekt szakmai tartalmát nemzetközileg bevált, kipróbált, bevizsgált, hazai szakmai szervezetek által is javasolt módszertanokra és eszközrendszerekre építjük, különös tekintettel a tanulók matematikai, szövegértési, digitális, problémamegoldó és kreatív kompetenciáinak fejlesztési területeire. A bevezetés, majd az alkalmazás időszakában kiemelt figyelmet fordítunk a tehetséggondozásra, az SNI és BTM tanulókra, esetleges speciális igényeik kielégítésére.

A fejlesztés teljes egészében illeszkedik a felhívás alábbiakban megfogalmazott konkrét

részcéljaihoz:

- Digitális pedagógiai módszertanok komplex, intézményi szintű fejlesztése a pedagógusok képzésével és a támogató eszközöknek bevezetésével és beváltás-vizsgálatával, illetve a nemzetközileg bevált eszközrendszerek meghonosítása és kísérleti jellegű bevezetése.
- Tanulók matematikai, szövegértési, digitális, problémamegoldó és kreatív kompetenciáinak fejlesztése.
- Magyarország Digitális Oktatási Stratégiájában foglalt fejlesztési célok (a pedagógusok IKT tudása, módszertani kultúrája, motivációja; IKT-eszközök használatának beépülése a tanítás-tanulás és az értékelés folyamatába; internet és eszközellátottság; IT biztonság, esélyegyenlőség; oktatás adminisztrációs szolgáltatások) megvalósítása.
- Az intézményben a digitális környezeti fejlesztések hozzáférhetővé, akadálymentessé tétele, kiemelten a fogyatékkal élő, a sajátos nevelési igényű (SNI) és a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő tanulók (BTM) számára.

Digitális pedagógiai eszköz- és módszertan adaptálásához, a tanítási-tanulási gyakorlatba történő integrálásához nélkülözhetetlen, hogy legyen egy áttekinthetően nyilvántartott és folyamatosan gazdagodó állománya az alkalmazott módszereknek, hasznos és jogtiszt szoftvereknek, saját fejlesztésű és vásárolt digitális tananyagoknak, amelyeket a pedagógusok az oktatásban rendszeresen hasznosítanak, továbbá ezen digitális tartalmak legyenek elérhetők a pedagógusok és diákok számára egyaránt.

Az új IKT módszertan sikeres bevezetésének alappillérei:

- A bevezetéshez és működtetéshez szükséges képzések, tanfolyamok elvégzése;
- Mintatanmenetek, minta óravázlatok készítése és alkalmazása;
- Fórum indítása munkaközösségi szinten;
- Óralátogatások biztosítása saját intézményen belül és partnerintézményekben;
- Rendszeres workshopok szervezése, ahol a kollégák áttekinthetik és megvitathatják az aktuális tapasztalatokat;
- SNI/BTMN feladatok feltérképezése, tanmenetek és óravázlatok szükséges kiegészítése.

Annak érdekében, hogy az iskoláink naprakész, korszerű tudást adhassanak át a diákoknak, ezáltal magas színvonalon lássák el a rájuk bízott köznevelési feladatokat, szükséges a pedagógusok továbbképzése a digitális programcsomagok speciális igényeinek megfelelően, az oktatást támogató, az egyes intézmények által az egyedi elvárások és felkészültség alapján kiválasztott módszerek, szoftvercsomagok alkalmazása, illetve ennek teljes technikai eszközrendszerének biztosítása.

A konkrétan bevezetésre kerülő digitális tananyaghoz kapcsolódóan az intézmények valamennyi pedagógusának gyakorlatorientált érzékenyítő tréningen, továbbképzésen célszerű

részt vennie.

A digitális pedagógiai eszköztár és módszertan adaptálására, implementálására elsődlegesen az alábbi területeken mutatkozik igény:

- Szövegértés fejlesztésének támogatása (alsó és felső tagozat)
- Matematikai kompetencia fejlesztésének támogatása (alsó és felső tagozat)
- Kreativitás/ problémamegoldó gondolkodás fejlesztésének támogatása (alsó és felső tagozat)
- Sakk-palota program megismerése, bevezetése felmenő rendszerben

Célkitűzés:

- minőségi és piacképes tudás biztosítása a tanulók számára;
- pedagógusok szakmai fejlesztése, tartalmi, módszertani fejlesztések megvalósítása;
- „egész életen át tartó tanulás” készségének kialakítása;
- készségek fejlesztése, digitális írástudás és digitális kompetenciák kialakítása;
- nyitott, kommunikációra képes egyéniségek formálása;
- problémamegoldó, innovatív személyiségfejlesztés;
- végzettség nélküli iskolaelhagyás csökkentése
- esélyegyenlőség biztosítása a társadalmilag hátrányos helyzetű tanulók számára;
- esélyegyenlőség biztosítása a sajátos nevelési igényű tanulók számára.

A célok beépültek az intézmények életébe, a tanítási órákba, a csoportmunkákba. A Helyi tantervben megfelelő előkészítés után megjelölésre kerülnek azon részcélok, feladatok és követelmények, amelyek a jövőbeni lényeges változásokat megalapozzák. Cél olyan intézményi kultúra kialakítása, amelyben az intézmény és a benne dolgozó pedagógusok és vezetők ön-reflexivitása, a kívülről kapott jelzések és értékelési eredmények értelmezése segíti a folyamatos tanulást, fejlődést, problémaérzékenységet és motivációt a hatékony problémamegoldásra.

Az alkalmazandó digitális értékelési eszközök, főként az órai teljesítmények mérését biztosító szoftver (visszajelzés, IT-támogatott értékelés) bevezetésével elérendő célok:

- Folyamatos visszajelzés és önértékelés biztosítása a pedagógusok számára;
- A diákok előre haladásának és visszajelzéseinek értékelése;
- A digitális oktatási stratégia folyamatos felülvizsgálata a megvalósult elemek és visszajelzések alapján.

A digitális fejlesztés a hátrányos helyzetű, speciális nevelési igényű tanulók (SNI) felzárkóztatása, integrálása, az alul teljesítő tanulók alapkészségeinek, képességeinek és kompetencia szintjének növelése terén az alábbi célok elérését biztosíthatja:

- Változatos digitális források felhasználásának lehetősége;
- Komplexebb szemléltetés, a tananyag könnyebb értelmezése;
- Az órák tempója gyorsabb, jobban lekötik a tanulók figyelmét;

- Diákok magasabb szintű motivációja;
- Intenzívebb interakciók elősegítése;
- A digitális eszközök, programcsomagok a fejlesztő foglalkozásokon is hasznosíthatók.

A kapott csomagokkal, illetve a komplex digitális oktatási programmal a célunk kettős:

- A pedagógusok és a diákok felkészítése révén az IKT eszközök, és rajtuk keresztül az informatika világában magabiztosan mozgó közösséget létrehozni, akik egymást segítve ismerik meg az új lehetőségeket. A pedagógus már régen nem az információ forrása, viszont hihetetlen módon felerősödött szerepe az információszűrés folyamatában; a diákok egy részénél a családban (iskolán kívüli közösségben) nincs olyan, aki segíthetne az információk rendszerezésében.
- Teret biztosítani a kreatív gondolkodásnak, melynek során a diákok egyéni elképzeléseiket valósíthatják meg a digitális környezetben (filmek, bemutatók készítése, előadások tartása, robotok programozása, előre meghatározhatatlan újítások létrehozása stb.).

Célkitűzéseink között szerepel továbbá, hogy:

- az IKT gyakorlati alkalmazása épüljön be a tantárgyak elsajátításába a digitális szenzorokra épülő mérésen, adatfeldolgozáson, kiértékelésen és a valóságban való megjelenítésen (például nyomtatáson) keresztül;
- a NAT-ban előírt digitális készségek átadhatóságának érdekében elengedhetetlenül szükséges a tantárgyközi fejlesztési lehetőségek minél szélesebb körű kiaknázása és a tantárgyak IKT alapú oktatásának megalapozása;
- kialakíthatóvá és integrálhatóvá váljék az egyes tantárgyak IKT alapú mérés-értékelési rendszere, mely képes támogatni az oktatás tartalmának fejlesztését;
- az esetleges digitális munkarend ne okozzon gondot sem pedagógusnak, sem tanulónak. A továbbképzéseken, a belső tudásmegosztások során elsajátított ismereteket, tapasztalatokat nagyon jól tudjuk használni. A legújabb IKT eszközök nagyban segítik az online oktatást is.

4.16 A pedagógusok teljesítményértékelési rendszere (TÉR)

A Púétv által lehetővé tett, majd a 18/2024. (IV. 4.) BM rendelet által részletesen szabályozott teljesítményértékelési rendszer helyi szabályzóit a Savio Szent Domonkos Katolikus Általános Iskola és Óvoda Teljesítményértékelési szabályzata tartalmazza.

Teljesítményértékelési alapelvek: Az intézmény a pedagógusok teljesítményét a 18/2024. (IV. 4.) BM rendeletben foglaltak szerint, a nevelő-oktató munka minőségének és az intézményben eltöltött szakmai feladatok hatékonyságának értékelése céljából méri. A teljesítményértékelés az egyéni szakmai fejlődést, a szakmai kompetenciák fejlesztését, valamint a fenntartó által képviselt keresztény értékrend érvényesülését hivatott támogatni.

Az értékelés alanyai és folyamata: A teljesítményértékelésben minden évben a szeptember 1-jén Pedagógus I., Pedagógus II., Mesterpedagógus vagy Kutatótanár fokozatban lévő pedagógusok, valamint a pedagógus szakképzettséggel vagy szakképesítéssel rendelkező nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatottak kötelesek részt venni. A tanév elején, szeptember 30-ig a pedagógusok és a munkáltató (főigazgató) egyeztetik a személyre szabott teljesítménycélokat. A teljesítményértékelési időszak az iskolákban a szeptember 1-jétől a tanítási év végéig (június 20-ig) tart, míg az óvodákban a szeptember 1-jétől a következő év július 15-éig tart. Az értékelő megbeszélést és a teljesítményértékelés lezárását június 30-ig, óvodában augusztus 15-ig kell elvégezni.

4.17. A mobiltelefonok és digitális eszközök használatának szabályozása – Tiltások, korlátozások és kivételek

A 245/2024. (VIII. 8.) Korm. rendelet a tanulók, míg a 40/2024. (IX. 2.) BM rendelet a pedagógusok intézményi mobiltelefon-használatát szabályozza. A "használatában korlátozott tárgy" státuszát, és azok használatának módját az intézményünk Házi rendje szabályozza, egyértelműen és részletesen leírva az eszközök leadásának és visszaadásának menetét.

Diákokra vonatkozó rendelkezések: „A 245/2024. (VIII. 8.) Korm. rendelet alapján a telekommunikációs, kép- és hangrögzítésre, valamint internetelésre alkalmas okoseszközök a tanítási időben és a szünetekben használatban korlátozott tárgyak. A tanulók kötelesek az intézmény területére érkezve, a reggeli ügyeleti időszakban (7:30–7:45) kikapcsolt állapotban, az erre a célra kijelölt, osztályonként megjelölt telefontartó dobozban elhelyezni készülékeiket, a Házi rendben rögzített módon. Az iskola nem vállal felelősséget a sérülésekért, de az őrzését felel.

Pedagógusokra vonatkozó rendelkezések: „A 40/2024. (IX. 2.) BM rendelet értelmében a pedagógus a tanórai és egyéb foglalkozások ideje alatt, valamint a tanulói felügyelet ellátása során mobiltelefonját és egyéb digitális eszközét kizárólag neveléssel-oktatással összefüggő célokra használhatja.”

4.18. Tiltott tárgyakra vonatkozó eljárásrend szabályai

Az iskolába tilos behozni a 175/2003. (X. 28.) Korm. rendeletben felsorolt tiltott tárgyat, amelyek a közbiztonságra különösen veszélyesek.

Az iskolába bekerült tiltott tárgyat az a köznevelési foglalkoztatott, aki észreveszi, köteles elvinni, és a főigazgatónak vagy a telephely vezetőjének átadni. A vezető elzárt helyen köteles tárolni, a jogszabályban meghatározottak szerinti visszaadásig. Az elvételt követően a pedagógus értesíti a tanuló szülőjét és az iskolarendőrt.

4.19. Az új pedagógus-továbbképzés rendszer

A 419/2024. Korm. rendelet célja, hogy a továbbképzési rendszer jobban illeszkedjen a pedagógusok új életpálya modelljéhez, és biztosítsa a szaktárgyi tudás folyamatos megújítását. A hétéves ciklust felváltja egy ötéves ciklus, amelynek során a pedagógusoknak 120 kreditet kell teljesíteniük.

A továbbképzési kötelezettség két fő típusú képzésből tevődik össze:

- **Tartalmi megújító képzés:** Legalább **60 kreditet** kell teljesíteni ebből a típusból. Ezek a képzések szaktárgyi és tartalmi ismereteket adnak, és az Oktatási Hivatal (OH) által kiadott listáról választhatóak.
- **Választható továbbképzés:** Legfeljebb **60 kreditet** lehet ebből a típusból teljesíteni. Ezek a képzések a pedagógus egyéni szakmai fejlődését szolgálják.

A **gyakornokok** számára speciális szabályok vonatkoznak: a gyakornoki idő alatt egy alkalommal, 15 kreditet biztosító gyakornoki képzésben kell részt venniük. Ez a képzés a Nemzeti Közszerológati Egyetem (NKE) által kerül megrendezésre.

A rendelet erősíti a továbbképzési rendszer **központosítását**. A tartalmi megújító képzéseket a jövőben kizárólag a Nemzeti Közszerológati Egyetem szervezheti, és a pedagógusoknak az Oktatási Hivatal által szervezett képzéseken kell részt venniük.

Mentesül a továbbképzési kötelezettség alól az, aki az 55. életévét a tanév vagy nevelési év kezdetén betöltötte.

5. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

5.1. Legitimációs záradék

A Savio Szent Domonkos Katolikus Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai programját a nevelőtestület 2025. augusztus 25-én felülvizsgálta és módosította.

Jelen Pedagógiai program az intézmény fenntartójának, a Szent Gellért Katolikus Iskolai Főhatóság jóváhagyásával lép hatályba és ezzel az ezt megelőző Pedagógiai program érvénytelenné válik. Módosítás csak a nevelőtestület elfogadásával és a fenntartó jóváhagyásával lehetséges.

A Pedagógiai Program hatálya kiterjed az óvoda valamennyi dolgozójára és partneri körére.

A Pedagógiai program módosítását kezdeményezheti:

- a fenntartó
- a nevelőtestület
- az intézmény vezetője
- Szülői közösség

A Pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

Az intézmény Pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

A Pedagógiai program egy-egy példánya a következő helyeken található meg:

- az intézmény fenntartójánál,
- az intézmény honlapján: www.saviokatolikusiskola.hu
- az intézmény székhelyén az irattárban, az iskola könyvtárban, az intézményvezető irodájában
- az intézmény telephelyein:
 - Telekgerendáson a tanári szobában, a könyvtárban,
 - Gerendáson az iskolában a telephelyvezető irodájában, az óvodában a nevelői szobában,
 - Kamuton az iskolában a telephelyvezető irodájában, az óvodában a nevelői szobában,
 - Nagybánhegyesen az iskolában a telephelyvezető irodájában, a könyvtárban, az óvodában a nevelői szobában,
 - Végegyházán az iskolában a telephelyvezető irodájában, az óvodában a nevelői szobában

Felülvizsgálat rendje:

- Teljes átfogó felülvizsgálat: 5 évente
- Részleges felülvizsgálat: 1 évente az igazgatói munkaterv szerint.

A Pedagógiai Program a nevelőtestület bevonásával való elkészítése, az alkalmazotti közösség tájékoztatása és a szülői szervezet jogszabályban meghatározott elvárások mentén

véleményének figyelembevétele az igazgató felelőssége, amely a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

A Savio Szent Domonkos Katolikus Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai Programját 2025. augusztus 25-én megtartott a nevelőtestületi és alkalmazotti értekezleten megismerte és véleményezési, javaslattételi jogát gyakorolta.

Békéscsaba, 2025. augusztus 25.

Bódiné Bazsó Tünde Ilona
főigazgató

